

Deel E

Finansiële Inligting

VRYWARING

Hierdie ouditverslag is 'n vertaalde weergawe van die ouditverslag wat goedgekeur en onderteken is. Die Kantoor van die Ouditeur-generaal aanvaar geen verantwoordelikheid vir moontlike wanvertolkings gedurende die vertalingsproses nie.

Verslag van die Ouditeur-generaal aan die Wes-Kaapse Provinsiale Parlement oor begrotingspos 5: Wes-Kaap Onderwysdepartement

Verslag oor die audit van die finansiële state

Mening

1. Ek het die finansiële state van die Wes-Kaap Onderwysdepartement (WKOD) geoudit, soos op bladsy 186 tot 243 uiteengesit, bestaande uit die begrotingstaat, die staat van finansiële posisie soos op 31 Maart 2017, die staat van finansiële prestasie, die staat van veranderinge in netto bates en die kontantvloei staat vir die jaar toe geëindig, asook die aantekeninge bestaande uit 'n opsomming van beduidende rekeningkundige beleide en ander verduidelikende aantekeninge.
2. Na my mening is die finansiële state 'n billike aanbieding, in alle wesenlike opsigte, van die finansiële posisie van die WKOD soos op 31 Maart 2017 en van sy finansiële prestasie en sy kontantvloei vir die jaar toe geëindig, ooreenkomstig die Gewysigde Kontantstandaard (GKS) voorgeskryf deur Nasionale Tesourie en die vereistes van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur van Suid-Afrika, 1999 (Wet Nr. 1 van 1999) (WOFB) en die Wet op die Verdeling van Inkomste van Suid-Afrika, 2015 (Wet Nr. 3 van 2015) (DoRA).

Grondslag vir mening

3. Ek het my audit in ooreenstemming met Internasionale Ouditstandaarde uitgevoer. My verantwoordelikhede kragtens daardie standaarde word verder beskryf in die afdeling oor die Ouditeur-generaal se verantwoordelikhede vir die audit van die finansiële state.
4. Ek is onafhanklik van die departement in ooreenstemming met die Internasionale Raad vir Etiese Standaarde vir Professionele Rekenmeesters se *Etiese Kode* (IESBA kode) en die etiese vereistes wat tersaaklik is vir my audit in Suid-Afrika. Ek het my ander etiese verantwoordelikhede nagekom in ooreenstemming met hierdie vereistes en die IESBA kode.
5. Ek glo dat die ouditbewyse wat ek bekom het, voldoende en gepas is om 'n basis vir my auditmening te voorsien.

Bykomende aangeleentheid

6. Ek vestig die aandag op onderstaande aangeleentheid: My mening ten opsigte van hierdie aangeleentheid het nie verander nie.

Ongeouditeerde aanvullende bylaes

7. Die aanvullende inligting uiteengesit op bladsy 244 tot 253 vorm nie deel van die finansiële state nie en word as bykomende inligting voorgelê. Ek het nie hierdie skedules geoudit nie en gevolglik spreek ek nie my mening hieroor uit nie.

Rekenpligtige beampte se verantwoordelikheid vir die finansiële state

8. Die rekenpligtige beampte is verantwoordelik vir die voorbereiding en billike aanbieding van hierdie finansiële state ooreenkomstig die Gewysigde Kontantstandaard (GKS) voorgeskryf deur Nasionale Tesourie en die WOFB en DoRA, en vir sodanige interne kontrole as wat die rekenpligtige beampte nodig mag ag ten einde dit moontlik te maak om finansiële state voor te berei wat vry is van wesenlike wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute.
9. In die voorbereiding van die finansiële state, is die rekenpligtige beampte verantwoordelik vir die assessering van die departement se vermoë om as 'n lopende onderneming bedryf te word en moet, waar van toepassing, kwessies wat verband hou met lopende-onderneming openbaar maak en die lopende saak-basis van boekhouding gebruik tensy daar 'n bedoeling is om die departement te likwiede of bedryf te staak, of waar daar geen realistiese alternatief is as om dit te doen nie.

Ouditeur-generaal se verantwoordelikheid vir die finansiële state

10. My doelwit is om redelike gerusstelling te verkry dat die finansiële state as 'n geheel vry is van wesenlike wanvoorstellings, hetsy as gevolg van bedrog of foute, en om 'n verslag uit te bring wat my mening insluit. Redelike gerusstelling is 'n hoë vlak van gerusstelling, maar is nie 'n waarborg dat 'n audit wat in ooreenstemming met internasionale standaarde van audit gedoen is altyd 'n wesenlike wanvoorstelling sal opspoor nie. Wanvoorstellings kan voortspruit uit bedrog of foute en word as wesenlik beskou indien, afsonderlik of gesamentlik beskou, daar redelikerwys verwag kan word dat dit die ekonomiese besluite van gebruikers geneem na aanleiding van hierdie finansiële state, kan beïnvloed.
11. 'n Verdere beskrywing van my verantwoordelikhede ten opsigte van die audit van die finansiële state word ingesluit in die bylae tot hierdie ouditeursverslag.

Verslag oor die audit van die jaarlikse prestasieverslag

Inleiding en omvang

12. Ingevolge die Wet op Openbare Audit van Suid-Afrika, 2004 (Wet 25 van 2004) (PAA) en die algemene kennisgewing wat ingevolge daarvan uitgereik is, is dit my verantwoordelikheid om oor bevindings t.o.v. die aangegewe prestasie-inligting teen voorafbepaalde doelwitte vir geselekteerde programme wat in die jaarlikse prestasieverslag aangebied is, verslag te doen. Ek het prosedures uitgevoer ten einde bevindings te maak, maar nie om bewyse in te samel om 'n gerusstelling oor hierdie aangeleenthede te gee nie.

13. Die prosedures wat ek uitgevoer het is gerig op die aangegewe prestasie-inligting, wat gebaseer moet word op die goedgekeurde prestasiebeplanningsdokument van die departement. Ek het nie die volledigheid en toepaslikheid van die prestasie-aanwysers in die beplanningsdokument geëvalueer nie. My prosedures het ook nie enige openbaarmakings of bewering ingesluit ten opsigte van toekomstige beplande prestasie-strategieë en inligting wat as deel van die gerapporteerde prestasie-inligting ingesluit is nie. Daarom is my bevindings nie op hierdie sake van toepassing nie.
14. Ek het die bruikbaarheid en betroubaarheid van die aangegewe prestasie-inligting geëvalueer in ooreenstemming met die kriteria wat ontwikkel is na aanleiding van die prestasiebestuur- en verslagdoeningsraamwerk, soos gedefinieer in die algemene kennisgewing, vir die volgende programme wat in die jaarlikse prestasieverslag van die departement vir die jaar geëindig 31 Maart 2017 aangebied is:

Programme	Bladsye in die jaarlikse prestasieverslag
Program 2: Openbare gewone skoolonderwys	60 – 82
Program 5: Vroeëkindontwikkeling	95 – 99
Program 6: Infrastruktuurontwikkeling	100 – 106
Program 7: Eksamen- en Onderwysverwante Dienste	107 – 112

15. Ek het toetse uitgevoer om vas te stel of die aangegewe prestasie-inligting behoorlik aangebied was en of die aangegewe prestasie in ooreenstemming met die goedgekeurde prestasiebeplanningsdokumente was. Ek het verder toetse uitgevoer om te bepaal of aanwysers en teikens meetbaar en toepaslik was, en het die betroubaarheid van die aangegewe prestasie-inligting geëvalueer om te bepaal of dit geldig, akkurraat en volledig was.
16. Ek het nie enige wesenlike bevindings oor die bruikbaarheid en betroubaarheid van die aangegewe prestasie-inligting vir die volgende programme geopper nie:
- Program 2: Openbare Gewone Skoolonderwys
  - Program 5: Vroeëkindontwikkeling
  - Program 6: Infrastruktuurontwikkeling
  - Program 7: Eksamen- en Onderwysverwante Dienste.

Ander aangeleenthede

17. Ek vestig die aandag op die volgende aangeleenthede:

Regstelling van wesenlike wanvoorstellings

18. Ek het wesenlike wanvoorstellings geïdentifiseer in die jaarverslag wat vir ouditdoeleindees voorgelê is. Hierdie wesenlike wanvoorstellings was in verband met die aangegewe prestasie-inligting vir programme 2 en 6. Aangesien bestuur later die wanvoorstellings reggestel het, het ek geen wesenlike bevindings oor die nuttigheid en betroubaarheid van die aangegewe prestasie-inligting geopper nie.

Bereiking van beplande teikens

19. Verwys na die jaarlikse prestasieverslag op bladsye 78 tot 81, 93, 103 tot 105, en 109 tot 111 vir inligting aangaande die bereiking van beplande teikens vir die jaar en verduidelikings wat verskaf is vir die onder/oorbereiking van 'n beduidende getal teikens.

Ongeouditeerde aanvullende inligting.

20. Die aanvullende inligting uiteengesit op bladsye 83, 100, 107 en 113, vorm nie deel van die jaarlikse prestasieverslag nie en word as bykomende inligting voorgelê. Ek het nie hierdie bylae geoudit nie en gevolglik maak ek nie 'n gevolgtrekking daaroor nie.

Verslag oor oudit ten opsigte van nakoming van wetgewing

Inleiding en omvang

21. In ooreenstemming met die algemene kennisgewing uitgereik ingevolge die PAA, is dit my verantwoordelikheid om verslag te doen oor die departement se nakoming van bepaalde kwessies in tersaaklike wetgewing. Ek het toetse uitgevoer om bevindings te identifiseer maar nie om bewyse in te samel om gerusstellings aan te bied nie.
22. Ek het geen gevalle van wesenlike nie-nakoming ten opsigte van die nakomingskriteria van die tersaaklike kwessies geïdentifiseer nie.

Ander inligting

23. Die WKOD se rekenpligtige beampte is verantwoordelik vir die ander inligting. Die ander inligting behels die inligting wat in die jaarverslag ingesluit is. Dit sluit nie die finansiële state, die ouditeur se verslag of die spesifieke programme in wat in die jaarlikse prestasieverslag aangebied is en waaroor daar spesifiek verslag gedoen word deur die ouditeur nie.
24. My mening ten opsigte van die finansiële state en bevindings oor die aangegewe prestasie-inligting en nakoming van wetgewing dek nie die ander inligting in nie en ek spreek ook geen ouditmening of enige vorm and geruststelling daaroor uit nie.
25. In verband met my oudit is dit my verantwoordelikheid om die ander inligting te lees en te oorweeg of dit wesenlik onversoenbaar is met die finansiële state en die geselekteerde programme aangebied in die jaarlikse prestasieverslag of met my kennis ingesamel deur die oudit, en of daar andersins wesenlike wanvoorstellings blyk te wees. Indien ek van mening is, na aanleiding van my werk ten opsigte van die ander inligting verkry voor die datum van hierdie ouditeursverslag, dat daar 'n wesenlike wanvoorstelling van hierdie ander inligting is word daar van my vereis om daardie feit openbaar te maak.

Tekortkominge in interne kontrole

26. Ek het interne kontrole as van toepassing beskou op my oudit van die finansiële state, jaarlikseprestasieverslag en nakoming van wetgewing; my doelwit was egter nie om enige vorm van geruststelling daaroor uit te spreek nie. Ek het nie enige beduidende tekortkominge in interne kontrole geïdentifiseer nie.

Ander verslae

27. Ek vestig die aandag op die volgende aktiwiteite wat deur verskeie partye uitgevoer is en wat 'n potensiële impak op die departement se finansiële, prestasie- en nakomingsverwante aangeleenthede kan hê. Hierdie verslae vorm nie deel van my mening oor die finansiële state of my bevindinge oor die aangegewe prestasie-inligting of nakoming van wetgewing nie.

Prestasie-oudits

28. 'n Prestasie-oudit is tydens die 2015-2016 boekjaar gedoen ten opsigte van die departement se kurrikulumondersteuning en -monitering wat deur die onderwysdistrikte aan skole verskaf word. Die verslag het die tydperk 2012 tot 2016 gedek (met groter klem geplaas op 2014) en is ter tafel gelê op 30 November 2016 as deel van die 2015-16 Verslag oor die Onderwyssektor.

Auditor-General

Kaapstad

31 Julie 2017

**AUDITOR - GENERAL
SOUTH AFRICA**

Auditing to build public confidence

Begrotingstaar vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Begroting per program									
Begrote fondse en regstreekse koste	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Program									
1 Administrasie	1 549 950	-	(122 596)	1 427 354	1 344 931	82 423	94.2%	1 317 372	1 230 688
2 Openbare Gewone Skoolonderwys	14 228 951	-	134 679	14 363 630	14 272 090	91 540	99.4%	13 094 980	12 959 597
3 Subsidies vir Onafhanklike Skole	101 298	-	(272)	101 026	101 026	-	100.0%	95 384	95 384
4 Openbare Spesiale Skoolonderwys	1 181 976	-	(57 499)	1 124 477	1 124 477	-	100.0%	1 075 020	1 049 773
5 Vroeëkindontwikkeling	566 921	-	(28 982)	537 939	537 939	-	100.0%	488 464	482 163
6 Infrastruktuurontwikkeling	1 582 054	-	46 505	1 628 559	1 573 028	55 531	96.6%	1 549 959	1 549 959
7 Eksamen- en Onderwysverwante Dienste	319 532	-	28 165	347 697	347 686	11	100.0%	278 190	269 778
Totaal	19 530 682	-	-	19 530 682	19 301 177	229 505	98.8%	17 899 369	17 637 342
Rekonsiliasie met staat van finansiële prestasie									
Plus:									
Departemenele ontvangste				38 696				22 833	
Werklike bedrae per staat van finansiële prestasie (Totale inkomste)				19 569				17 922 202	
Werklike bedrae per staat van finansiële prestasie Uitgawes					19 301 177				17 637 342

Begrotingstaats vir die jaar geëindig 31 Maart

Ekonomiese klassifikasie	Begroting per program							2015/16	
	2016/17							Finale begroting	Werklike uitgawes
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwykinge	Uitgawes as % van finale begroting		
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	16 562 371	(97 773)	(21 928)	16 442 670	16 268 696	173 974	98.9%	15 132 272	14 887 208
Vergoeding van werknemers	14 324 996	(53 512)	(715)	14 270 769	14 133 743	137 026	99.0%	13 245 124	13 117 244
Salarisse en lone	12 517 423	(95 884)	7 776	12 429 315	12 300 330	128 985	99.0%	11 484 210	11 360 612
Maatskaplike bydraes	1 807 573	42 372	(8 491)	1 841 454	1 833 413	8 041	99.6%	1 760 914	1 756 632
Goedere en dienste	2 237 375	(44 261)	(21 213)	2 171 901	2 134 953	36 948	98.3%	1 887 148	1 769 964
Administratiewe gelde	903	(195)	-	708	708	-	100.0%	677	677
Reklame	9 473	(2 334)	-	7 139	7 139	-	100.0%	9 111	9 111
Kleiner bates	5 204	3 021	-	8 225	8 225	-	100.0%	11 374	9 995
Ouditkoste: Ekstern	14 023	(2 053)	-	11 970	11 970	-	100.0%	18 653	18 653
Beurse: Werknemers	800	62	-	862	862	-	100.0%	5 084	1 114
Spysensiering:	24 606	(5 295)	-	19 311	19 311	-	100.0%	27 231	20 978
Departementele aktiwiteite									
Kommunikasie (G&D)	13 234	(2 256)	-	10 978	10 978	-	100.0%	14 007	11 893
Rekenaardienste	17 249	(358)	-	16 891	16 891	-	100.0%	17 618	17 618
Konsultante: Sake- en adviesdienste	40 048	1 917	-	41 965	41 965	-	100.0%	39 014	39 014
Infrastruktuur en beplanningsdienste	-	84 404	-	84 404	84 404	-	100.0%	49 934	49 934
Regsdiens	2 329	2 021	-	4 350	4 350	-	100.0%	3 742	3 742
Kontrakteurs	12 659	(1 367)	(692)	10 600	10 600	-	100.0%	11 349	11 349
Agentskap- en steun- /uitbestede dienste	350 188	2 303	(13 278)	339 213	338 579	634	99.8%	320 329	314 774
Onthaal	205	(175)	-	30	30	-	100.0%	44	44
Vlootdienste (insluitend Staatsmotorvoertuie)	25 180	2 158	(3 346)	23 992	23 992	-	100.0%	31 950	31 950
Voorraad: Leerder-en onderwyserondersteunings-materiaal	175 796	(53 377)	-	122 419	122 419	-	100.0%	155 488	152 964
Voorraad: Materiaal en voorraad	378	(51)	-	327	327	-	100.0%	503	503
Voorraad: Medisyne	-	565	-	565	565	-	100.0%	-	-
Voorraad: Ander voorraad	502 925	(47 578)	(39 288)	416 059	372 168	43 891	89.5%	264 494	191 523
Verbruiksgoedere	4 841	(1 731)	-	3 110	3 110	-	100.0%	4 214	4 214
Verbruiksgoedere: Skryfde-hoeftes, drukwerk en kantoorvoorraad	20 024	(2 941)	(943)	16 140	16 140	-	100.0%	21 264	18 210
Bedryfsbruikhuur	74 631	(9 807)	(1 829)	62 995	62 995	-	100.0%	61 516	58 916
Eiendomsbetalings	567 989	9 167	40 149	617 305	625 514	(8 209)	101.3%	445 254	445 254
Vervoer verskaf: Departementele aktiwiteite	285 436	(12 848)	(1 991)	270 597	269 965	632	99.8%	271 082	262 795
Reis en verblyf	31 868	906	5	32 779	32 779	-	100.0%	35 831	31 841
Opleiding en ontwikkeling	15 184	(5 921)	-	9 263	9 263	-	100.0%	19 744	16 217
Bedryfsbetalings	34 506	44	-	34 550	34 550	-	100.0%	35 481	35 481
Lokale en fasiliteite	7 122	(2 594)	-	4 528	4 528	-	100.0%	5 194	4 234
Huur en verhuring	574	52	-	626	626	-	100.0%	6 966	6 966
Oordragte en subsidies	1 846 712	143 725	21 670	2 012 107	2 012 107	-	100.0%	1 640 571	1 623 608
Departementele agentskappe en rekeninge	6 860	(3)	-	6 857	6 857	-	100.0%	6 461	6 461
Departementele agentskappe (nie-sake-entiteite)	6 860	(3)	-	6 857	6 857	-	100.0%	6 461	6 461
Instellings sonder winsbejag	1 801 776	90 216	20 953	1 912 945	1 912 945	-	100.0%	1 542 901	1 525 938
Huishoudings	38 076	53 512	717	92 305	92 305	-	100.0%	91 209	91 209
Maatskaplike voordele	37 307	52 499	717	90 523	90 523	-	100.0%	88 219	88 219
Ander oordragte na huishoudings	769	1 013	-	1 782	1 782	-	100.0%	2 990	2 990
Betalings vir kapitale bates	1 116 471	(49 513)	258	1 067 216	1 011 685	55 531	94.8%	1 121 089	1 121 089
Geboue en ander vaste strukture	1 050 197	(49 178)	260	1 001 279	945 748	55 531	94.5%	1 072 694	1 072 694
Geboue	786 629	(13 580)	-	773 049	717 518	55 531	92.8%	903 767	903 767
Ander vaste strukture	263 568	(35 598)	260	228 230	228 230	-	100.0%	168 927	168 927
Masjinerie en toerusting	66 246	(371)	(2)	65 873	65 873	-	100.0%	46 519	46 519
Vervoertoerusting	52 128	2 849	3 838	58 815	58 815	-	100.0%	26 494	26 494
Ander masjinerie en toerusting	14 118	(3 220)	(3 840)	7 058	7 058	-	100.0%	20 025	20 025
Sagteware en ander onfasbare bates	28	36	-	64	64	-	100.0%	1 876	1 876
Betaling vir finansiële bates	5 128	3 561	-	8 689	8 689	-	100.0%	5 437	5 437
Totaal	19 530 682	-	-	19 530 682	19 301 177	229 505	98.8%	17 899 369	17 637 342

Begrotingstaats vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Program 1: Administrasie									
		2016/17						2015/16	
		Aangesui- werde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
1.	Kantoor van die LUR	8 875	(1953)	-	6 922	6 922	-	100.0%	7 663
2.	Korporatiewe Dienste	295 333	585	(19 246)	276 672	269 148	7 524	97.3%	284 579
3.	Onderwysbestuur	1 221 640	1 438	(100 884)	1 122 194	1 047 295	74 899	93.3%	990 251
4.	Menslike Hulpbronontwikkeling	2 042	(536)	-	1 506	1 506	-	100.0%	1 552
5.	Onderwys- bestuurinligting- stelsel (OBIS)	22 060	466	(2 466)	20 060	20 060	-	100.0%	33 327
Totaal		1 549 950	-	(122 596)	1 427 354	1 344 931	82 423	94.2%	1 317 372
									1 230 688

**Begrotingstaats
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesulwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	1 481 746	(12 140)	(118 756)	1 350 850	1 268 427	82 423	93.9%	1 192 728	1 115 507
Vergoeding van werknemers	894 637	(4 072)	(63 163)	827 402	777 703	49 669	94.0%	822 225	797 635
Salarisse en lone	784 273	(3 971)	(63 163)	717 139	675 745	41 394	94.2%	718 527	693 937
Maatskaplike bydraes	110 364	(101)	-	110 263	101 958	8 305	92.5%	103 698	103 698
Goedere en dienste	587 109	(8 068)	(55 593)	523 448	490 724	32 724	93.7%	370 503	317 872
Administratiewe gelde	783	(136)	-	647	647	-	100.0%	653	653
Reklame	9 070	(2 421)	-	6 649	6 649	-	100.0%	7 859	7 859
Kleiner bates	4 853	(3 654)	-	1 199	1 199	-	100.0%	5 036	3 657
Oudittkoste: Ekstern	14 023	(2 053)	-	11 970	11 970	-	100.0%	18 653	18 653
Beurse: Werknemers	800	62	-	862	862	-	100.0%	416	416
Spyseniering: Departementele aktiwiteite	9 165	(2 046)	-	7 119	7 119	-	100.0%	7 574	7 574
Kommunikasie (G & S)	11 779	(1 826)	-	9 953	9 953	-	100.0%	12 674	10 560
Rekenaardienste	17 225	(340)	-	16 885	16 885	-	100.0%	17 492	17 492
Konsultante: Sake- en adviesdienste	38 540	1 577	-	40 117	40 117	-	100.0%	37 660	37 660
Regsdienste	2 329	2 021	-	4 350	4 350	-	100.0%	3 742	3 742
Kontrakteurs	10 126	(1 033)	(692)	8 401	8 401	-	100.0%	8 445	8 445
Agentskap- en steun-/uitbestede dienste	8 430	6 452	(3 825)	11 057	11 057	-	100.0%	9 279	3 724
Onthaal	203	(173)	-	30	30	-	100.0%	41	41
Vlootdienste (insluitend Staatsmotorvervoer)	17 656	(127)	(3 346)	14 183	14 183	-	100.0%	20 026	20 026
Voorraad: Leerder-en onderwyserondersteuningsmateriaal	1 060	(38)	-	1 022	1 022	-	100.0%	2 034	2 034
Voorraad: Materiaal en voorraad	337	(100)	-	237	237	-	100.0%	372	372
Voorraad: Ander voorraad	370 852	2 212	(39 000)	334 064	301 340	32 724	90.2%	161 139	120 260
Verbruiksgoedere	1 689	(511)	-	1 178	1 178	-	100.0%	1 080	1 080
Verbruiksgoedere: Skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorvoorraad	11 019	(2 774)	-	8 245	8 245	-	100.0%	11 009	9 265
Bedryfsbruikhuur	3 271	(539)	-	2 732	2 732	-	100.0%	2 567	2 567
Eiendomsbetalings	25 801	(1 506)	(8 735)	15 560	15 560	-	100.0%	14 692	14 692
Vervoer verskaf:	1 601	152	-	1 753	1 753	-	100.0%	1 681	1 681
Departementele aktiwiteit	13 759	122	5	13 886	13 886	-	100.0%	14 802	14 802
Reis en verblyf	2 875	(151)	-	2 724	2 724	-	100.0%	2 417	2 417
Opleiding en ontwikkeling	5 307	376	-	5 683	5 683	-	100.0%	6 100	6 100
Bedryfsbetalings	4 297	(1 807)	-	2 490	2 490	-	100.0%	2 743	1 783
Lokale en fasiliteite	259	193	-	452	452	-	100.0%	317	317
Huur en verhuring	31 584	8 973	-	40 557	40 557	-	100.0%	80 339	70 876
Oordragte en subsidies	31 584	8 973	-	40 557	40 557	-	100.0%	80 339	70 876
Departementele agentskappe en rekeninge	7	(2)	-	5	5	-	100.0%	9	9
Departementele agentskappe (niesake-entiteite)	7	(2)	-	5	5	-	100.0%	9	9
Instellings sonder winsbejag	24 932	4 903	-	29 835	29 835	-	100.0%	50 416	40 953
Huishoudings	6 645	4 072	-	10 717	10 717	-	100.0%	29 914	29 914
Maatskaplike voordele	6 645	2 432	-	9 077	9 077	-	100.0%	28 551	28 551
Ander oordragte na huishoudings	-	1 640	-	1 640	1 640	-	100.0%	1 363	1 363
Betalings vir kapitale bates	31 492	(394)	(3 840)	27 258	27 258	-	100.0%	38 868	38 868
Masjinerie en toerusting	31 464	(430)	(3 840)	27 194	27 194	-	100.0%	36 992	36 992
Vervoertoerusting	18 652	2 311	-	20 963	20 963	-	100.0%	21 217	21 217
Ander masjinerie en toerusting	12 812	(2 741)	(3 840)	6 231	6 231	-	100.0%	15 775	15 775
Sagteware en ander ontasbare bates	28	36	-	64	64	-	100.0%	1 876	1 876
Betaling vir finansiële bates	5 128	3 561	-	8 689	8 689	-	100.0%	5 437	5 437
Totaal	1 549 950	-	(122 596)	1 427 354	1 344 931	82 423	94.2%	1 317 372	1 230 688

Begrotingstaats vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Subprogram: 1.1 Kantoor van die LUR									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	8 648	(2 070)	-	6 578	6 578	-	100.0%	7 386	6 640
Vergoeding van Werknemers	7 217	(1 501)	-	5 716	5 716	-	100.0%	6 637	5 891
Goedere en dienste	1 431	(569)	-	862	862	-	100.0%	749	749
Oordragte en subsidies	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Huishoudings	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Betalings vir kapitale bates	227	117	-	344	344	-	100.0%	275	275
Masjinerie en toerusting	227	117	-	344	344	-	100.0%	275	275
Totaal	8 875	(1 953)	-	6 922	6 922	-	100.0%	7 663	6 917

Subprogram: 1.2: Korporatiewe Dienste									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	285 316	(8 728)	(19 246)	257 342	249 818	7 524	97.1%	267 940	247 348
Vergoeding van werknemers	228 689	(1 251)	(14 729)	212 709	205 185	7 524	96.5%	208 474	193 329
Goedere en dienste	56 627	(7 477)	(4 517)	44 633	44 633	-	100.0%	59 466	54 019
Oordragte en subsidies	1 447	3 300	-	4 747	4 747	-	100.0%	4 497	4 497
Departementele agentskappe en Rekeninge	1	-	-	1	1	-	100.0%	1	1
Instellings sonder winsbejag	-	548	-	548	548	-	100.0%	19	19
Huishoudings	1 446	2 752	-	4 198	4 198	-	100.0%	4 477	4 477
Betalings vir kapitale bates	3 442	2 452	-	5 894	5 894	-	100.0%	6 712	6 712
Masjinerie en toerusting	3 442	2 394	-	5 836	5 836	-	100.0%	4 836	4 836
Sagfeware en ander ontasbare bates	-	58	-	58	58	-	100.0%	1 876	1 876
Betaling vir finansiële bates	5 128	3 561	-	8 689	8 689	-	100.0%	5 430	5 430
Totaal	295 333	585	(19 246)	276 672	269 148	7 524	97.3%	284 579	263 987

Subprogram: 1.3: Onderwysbestuur									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	1 173 882	(1 320)	(99 510)	1 073 052	998 153	74 899	93.0%	904 855	848 972
Vergoeding van werknemers	658 731	(1 320)	(48 434)	608 977	566 802	42 175	93.1%	607 129	598 430
Goedere en dienste	515 151	-	(51 076)	464 075	431 351	32 724	92.9%	297 726	250 542
Oordragte en subsidies	22 435	5 721	-	28 156	28 156	-	100.0%	56 051	50 509
Departementele agentskappe en rekeninge	6	(2)	-	4	4	-	100.0%	8	8
Instellings sonder winsbejag	17 230	4 403	-	21 633	21 633	-	100.0%	30 610	25 068
Huishoudings	5 199	1 320	-	6 519	6 519	-	100.0%	25 433	25 433
Betalings vir kapitale bates	25 323	(2 963)	(1 374)	20 986	20 986	-	100.0%	29 338	29 338
Masjinerie en toerusting	25 295	(2 941)	(1 374)	20 980	20 980	-	100.0%	29 338	29 338
Sagfeware en ander ontasbare bates	28	(22)	-	6	6	-	100.0%	-	-
Betaling vir finansiële bates	-	-	-	-	-	-	-	7	7
Totaal	1 221 640	1 438	(100 884)	1 122 194	1 047 295	74 899	93.3%	990 251	928 826

**Begrotingstaat
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

Subprogram: 1.4: Menslike Hulpbrontwikkeling									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwer de begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	2 042	(536)	-	1 506	1 506	-	100.0%	1 503	1 503
Vergoeding van werknemers	-	-	-	-	-	-	-	(15)	(15)
Salarisse en lone	-	-	-	-	-	-	-	(15)	(15)
Goedere en dienste	2 042	(536)	-	1 506	1 506	-	100.0%	1 518	1 518
Betalings vir kapitale bates	-	-	-	-	-	-	-	49	49
Masjinerie en toerusting	-	-	-	-	-	-	-	49	49
Totaal	2 042	(536)	-	1 506	1 506	-	100.0%	1 552	1 552

Subprogram: 1.5: Onderwysbestuursinligtingstelsel (OBIS)									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwer de begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	11 858	514	-	12 372	12 372	-	100.0%	11 044	11 044
Goedere en dienste	11 858	514	-	12 372	12 372	-	100.0%	11 044	11 044
Oordragte en subsidies	7 702	(48)	-	7 654	7 654	-	100.0%	19 789	15 868
Instellings sonder winsbejag	7 702	(48)	-	7 654	7 654	-	100.0%	19 787	15 866
Huishoudings	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Betalings vir kapitale bates	2 500	-	(2 466)	34	34	-	100.0%	2 494	2 494
Masjinerie en toerusting	2 500	-	(2 466)	34	34	-	100.0%	2 494	2 494
Totaal	22 060	466	(2 466)	20 060	20 060	-	100.0%	33 327	29 406

Begrotingstaats vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Program 2: Openbare Gewone Skoolonderwys									
Subprogram	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Openbare laerskoolvlak	8 325 115	241 108	135 082	8 701 305	8 694 233	7 072	99.9%	7 801 424	7 771 390
2. Openbare sekondêre vlak	5 489 430	(232 193)	(615)	5 256 622	5 172 184	84 438	98.4%	4 874 281	4 789 855
3. Menslike Hulpbronontwikkeling	63 002	(8 920)	212	54 294	54 294	-	100.0%	81 664	60 777
4. Voorwaardelike Toelaes	351 404	5	-	351 409	351 379	30	100.0%	337 611	337 575
Totaal	14 228 951	-	134 679	14 363 630	14 272 090	91 540	99.4%	13 094 980	12 959 597

Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale Begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	13 215 508	(127 215)	86 215	13 174 508	13 082 968	91 540	99.3%	12 247 404	12 112 056
Vergoeding van werknemers	12 190 000	(46 249)	86 503	12 230 254	12 150 947	79 307	99.4%	11 293 080	11 222 285
Salarisse en lone	10 627 470	(70 036)	86 503	10 643 937	10 564 366	79 571	99.3%	9 776 823	9 706 028
Maatskaplike bydraes	1 562 530	23 787	-	1 586 317	1 586 581	(264)	100.0%	1 516 257	1 516 257
Goedere en dienste	1 025 508	(80 966)	(288)	944 254	932 021	12 233	98.7%	954 324	889 771
Administratiewe gelde	120	(59)	-	61	61	-	100.0%	14	14
Reklame	394	91	-	485	485	-	100.0%	1 181	1 181
Kleiner bates	340	(122)	-	218	218	-	100.0%	1 178	1 178
Beurse: Werknemers	-	-	-	-	-	-	-	4 668	698
Spyseniering: Departementele aktiwiteite	10 459	(2003)	-	8 456	8 456	-	100.0%	16 327	10 074
Kommunikasie	182	10	-	192	192	-	100.0%	184	184
Rekenaardienste	23	(20)	-	3	3	-	100.0%	11	11
Konsultante: Sake- en adviesdienste	8	202	-	210	210	-	100.0%	147	147
Kontrakteurs	1 508	(587)	-	921	921	-	100.0%	889	889
Agentskap- en steun-/uitbestede dienste	304 359	(3 336)	-	301 023	300 589	434	99.9%	265 320	265 320
Vlootdienste (insluitend Staatsmotorvervoer)	916	372	-	1 288	1 288	-	100.0%	1 262	1 262
Voorraad: Leerder-en-ouderwyserondersteuningsmateriaal	164 467	(49 682)	-	114 785	114 785	-	100.0%	146 790	144 266
Voorraad: Materiaal en voorraad	41	49	-	90	90	-	100.0%	126	126
Voorraad: Ander voorraad	73 629	509	(288)	73 850	62 683	11 167	84.9%	94 912	62 820
Verbruiksgoedere	1 804	(286)	-	1 518	1 518	-	100.0%	1 903	1 903
Verbruiksgoedere: Skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorvoorraad	1 935	67	-	2 002	2 002	-	100.0%	3 865	2 555
Bedryfsbruikhuur	38 206	(1 238)	-	36 968	36 968	-	100.0%	36 983	34 383
Eiendomsbetalings	123 852	(4 610)	-	119 242	119 242	-	100.0%	85 113	85 113
Vervoer verskaf: Departementele Aktiwiteite	278 332	(12 997)	-	265 335	264 703	632	99.8%	267 001	258 714
Reis en verblyf	8 862	(56)	-	8 806	8 806	-	100.0%	10 854	6 864
Opleiding en ontwikkeling	11 159	(5 680)	-	5 479	5 479	-	100.0%	9 191	5 664
Bedryfsbetaling	2 286	(713)	-	1 573	1 573	-	100.0%	4 177	4 177
Lokale en fasiliteite	2 503	(819)	-	1 684	1 684	-	100.0%	2 060	2 060
Huur en verhuring	123	(58)	-	65	65	-	100.0%	168	168
Oordragte en subsidies	1 011 877	127 388	48 208	1 187 473	1 187 473	-	100.0%	845 602	845 567
Departementele agentskappe en rekeninge	3	(1)	-	2	2	-	100.0%	2	2
Departementele agentskappe (nie sake-entiteite)	3	(1)	-	2	2	-	100.0%	2	2
Instellings sonder winsbejag	984 677	81 140	46 840	1 112 657	1 112 657	-	100.0%	790 885	790 850
Huishoudings	27 197	46 249	1 368	74 814	74 814	-	100.0%	54 715	54 715
Maatskaplike voordele	27 178	46 160	1 368	74 706	74 706	-	100.0%	54 675	54 675
Ander oordragte na huishoudings	19	89	-	108	108	-	100.0%	40	40
Betalings vir kapitale bates	1 566	(173)	256	1 649	1 649	-	100.0%	1 974	1 974
Geboue en ander vaste strukture	-	-	-	-	-	-	-	56	56
Geboue	-	-	-	-	-	-	-	41	41
Ander vaste strukture	-	-	-	-	-	-	-	15	15
Masjinerie en toerusting	1 566	(173)	256	1 649	1 649	-	100.0%	1 918	1 918
Vervoertoerusting	260	538	256	1 054	1 054	-	100.0%	1 209	1 209
Ander masjinerie en toerusting	1 306	(711)	-	595	595	-	100.0%	709	709
Totaal	14 228 951	-	134 679	14 363 630	14 272 090	91 540	99.4%	13 094 980	12 959 597

Begrotingstaats vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Subprogram: 2.1: Openbare laerskoolvlak									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	7 693 069	151 035	86 503	7 930 607	7 923 535	7 072	99.9%	7 256 030	7 225 996
Vergoeding van werknemers	7 288 163	196 956	86 503	7 571 622	7 571 622	-	100.0%	6 922 235	6 922 235
Goedere en dienste	404 906	(45 921)	-	358 985	351 913	7 072	98.0%	333 795	303 761
Oordragte en subsidies	632 046	90 073	48 579	770 698	770 698	-	100.0%	545 394	545 394
Instellings sonder winsbejag	613 566	65 657	47 211	726 434	726 434	-	100.0%	508 395	508 395
Huishoudings	18 480	24 416	1 368	44 264	44 264	-	100.0%	36 999	36 999
Totaal	8 325 115	241 108	135 082	8 701 305	8 694 233	7 072	99.9%	7 801 424	7 771 390

Subprogram: 2.2: Openbare sekondêre vlak									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	5 154 895	(266 854)	(288)	4 887 753	4 803 315	84 438	98.3%	4 613 653	4 529 227
Vergoeding van werknemers	4 881 262	(243 131)	-	4 638 131	4 557 788	80 343	98.3%	4 351 601	4 281 510
Goedere en dienste	273 633	(23 723)	(288)	249 622	245 527	4 095	98.4%	262 052	247 717
Oordragte en subsidies	334 535	34 612	(583)	368 564	368 564	-	100.0%	260 328	260 328
Instellings sonder winsbejag	325 981	12 760	(583)	338 158	338 158	-	100.0%	242 641	242 641
Huishoudings	8554	21 852	-	30 406	30 406	-	100.0%	17 687	17 687
Betalings vir kapitale bates	-	49	256	305	305	-	100.0%	300	300
Masjinerie en toerusting	-	49	256	305	305	-	100.0%	300	300
Totaal	5 489 430	(232 193)	(615)	5 256 622	5 172 184	84 438	98.4%	4 874 281	4 789 855

Subprogram: 2.3: Menslike Hulpbronontwikkeling									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	61 373	(11 099)	-	50 274	50 274	-	100.0%	78 726	57 839
Vergoeding van werknemers	12 569	(74)	-	12 495	12 495	-	100.0%	11 322	10 619
Goedere en dienste	48 804	(11 025)	-	37 779	37 779	-	100.0%	67 404	47 220
Oordragte en subsidies	936	2 271	212	3 419	3 419	-	100.0%	2 173	2 173
Departementele agentskappe en rekeninge	3	(1)	-	2	2	-	100.0%	2	2
Instellings sonder winsbejag	914	2 291	212	3 417	3 417	-	100.0%	2 142	2 142
Huishoudings	19	(19)	-	-	-	-	-	29	29
Betalings vir kapitale bates	693	(92)	-	601	601	-	100.0%	765	765
Masjinerie en toerusting	693	(92)	-	601	601	-	100.0%	765	765
Totaal	63 002	(8 920)	212	54 294	54 294	-	100.0%	81 664	60 777

Subprogram: 2.4: Voorwaardelike Toelaes									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	306 171	(297)	-	305 874	305 844	30	100.0%	298 995	298 994
Vergoeding van werknemers	8 006	-	-	8 006	9 042	(1 036)	112.9%	7 922	7 921
Goedere en dienste	298 165	(297)	-	297 868	296 802	1 066	99.6%	291 073	291 073
Oordragte en subsidies	44 360	432	-	44 792	44 792	-	100.0%	37 707	37 672
Instellings sonder winsbejag	44 216	432	-	44 648	44 648	-	100.0%	37 707	37 672
Huishoudings	144	-	-	144	144	-	100.0%	-	-
Betalings vir kapitale bates	873	(130)	-	743	743	-	100.0%	909	909
Geboue en ander vaste strukture	-	-	-	-	-	-	-	56	56
Masjinerie en toerusting	873	(130)	-	743	743	-	100.0%	853	853
Totaal	351 404	5	-	351 409	351 379	30	100.0%	337 611	337 575

**Begrotingstaats
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

Program 3: Subsidies vir Onafhanklike Skole									
Subprogram	2016/17							2015/16	
	Aange- suiwerde begroting	Verskui- wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Laerskoolvlak	55 823	5 320	-	61 143	61 143	-	100.0%	57 480	57 480
2. Sekondêre vlak	45 475	(5 320)	(272)	39 883	39 883	-	100.0%	37 904	37 904
Totaal	101 298	-	(272)	101 026	101 026	-	100.0%	95 384	95 384

Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange- suiwerde begroting	Verskui- wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Oordragte en subsidie	101 298	-	(272)	101 026	101 026	-	100.0%	95 384	95 384
Instellings sonder winsbejag	101 298	-	(272)	101 026	101 026	-	100.0%	95 384	95 384
Totaal	101 298	-	(272)	101 026	101 026	-	100.0%	95 384	95 384

Subprogram: 3.1: Laerskoolvlak

Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange- suiwerde begroting	Verskui- wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Expenditure as % of final appropriation	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Oordragte en subsidie	55 823	5 320	-	61 143	61 143	-	100.0%	57 480	57 480
Instellings sonder winsbejag	55 823	5 320	-	61 143	61 143	-	100.0%	57 480	57 480
Totaal	55 823	5 320	-	61 143	61 143	-	100.0%	57 480	57 480

Subprogram: 3.2: Sekondêre vlak

Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange- suiwerde begroting	Verskui- wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Oordragte en subsidies	45 475	(5 320)	(272)	39 883	39 883	-	100.0%	37 904	37 904
Instellings sonder winsbejag	45 475	(5 320)	(272)	39 883	39 883	-	100.0%	37 904	37 904
Totaal	45 475	(5 320)	(272)	39 883	39 883	-	100.0%	37 904	37 904

Begrotingstaats vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Program 4: Openbare Spesiale Skoolonderwys									
Subprogram	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Skole	1 181 975	1	(57 499)	1 124 477	1 124 477	-	100.0%	1 059 168	1 033 921
2. Menslike Hulpbronontwikkeling	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
3. Voorwaardelike toelae	-	-	-	-	-	-	-	15 852	15 852
Totaal	1 181 976	-	(57 499)	1 124 477	1 124 477	-	100.0%	1 075 020	1 049 773

Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	997 179	(3 157)	(63 420)	930 602	930 602	-	100.0%	932 316	907 704
Vergoeding van werknemers	964 688	(3 157)	(66 588)	894 943	894 943	-	100.0%	900 186	875 574
Salarisse en lone	841 112	(3 157)	(58 097)	779 858	779 858	-	100.0%	784 311	760 888
Maatskaplike bydraes	123 576	-	(8 491)	115 085	115 085	-	100.0%	115 875	114 686
Goedere en dienste	32 491	-	3 168	35 659	35 659	-	100.0%	32 130	32 130
Reklame	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Kleiner bates	8	(8)	-	-	-	-	-	-	-
Spyseniering: Departementele aktiwiteite	1 292	(1 034)	-	258	258	-	100.0%	97	97
Rekenaardienste	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konsultante: Sake- en adviesdienste	1 500	(1 500)	-	-	-	-	-	758	758
Vlootdienste (insluitend staatsmotorvervoer)	5 752	1 988	-	7 740	7 740	-	100.0%	9 149	9 149
Voorraad: Leerder-en-onderwyserondersteuningsmateriaal	4 553	(3 887)	-	666	666	-	100.0%	-	-
Voorraad: Ander voorraad	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verbruiksgoedere	98	(20)	-	78	78	-	100.0%	77	77
Verbruiksgoedere: Skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorvoorraad	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedryfsbruikhuur	18 566	(1 150)	-	17 416	17 416	-	100.0%	16 179	16 179
Eiendomsbetalings	104	5 644	3 168	8 916	8 916	-	100.0%	2 068	2 068
Reis en verblyf	341	41	-	382	382	-	100.0%	249	249
Opleiding en ontwikkeling t	274	(169)	-	105	105	-	100.0%	3 281	3 281
Bedryfsbetaling	-	17	-	17	17	-	100.0%	59	59
Lokale en fasiliteite	3	78	-	81	81	-	100.0%	211	211
Oordragte en subsidies	151 581	3 157	2 339	157 077	157 077	-	100.0%	138 419	137 784
Instellings sonder winsbejag	149 933	-	2 339	152 272	152 272	-	100.0%	134 734	134 099
Huishoudings	1 648	3 157	-	4 805	4 805	-	100.0%	3 685	3 685
Maatskaplike voordele	1 648	3 157	-	4 805	4 805	-	100.0%	3 685	3 685
Betalings vir kapitale bates	33 216	-	3 582	36 798	36 798	-	100.0%	4 285	4 285
Masjinerie en toerusting	33 216	-	3 582	36 798	36 798	-	100.0%	4 285	4 285
Vervoertoerusting	33 216	-	3 582	36 798	36 798	-	100.0%	4 285	4 285
Totaal	1 181 976	-	(57 499)	1 124 477	1 124 477	-	100.0%	1 075 020	1 049 773

Subprogram: 4.1: Skole									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale Begroting	Werklike Uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	997 179	(3 157)	(63 420)	930 602	930 602	-	100.0%	916 464	891 852
Vergoeding van werknemers	964 688	(3 157)	(66 588)	894 943	894 943	-	100.0%	884 334	859 722
Goedere en dienste	32 491	-	3 168	35 659	35 659	-	100.0%	32 130	32 130
Oordragte en subsidies	151 580	3 158	2 339	157 077	157 077	-	100.0%	138 419	137 784
Instellings sonder winsbejag	149 932	1	2 339	152 272	152 272	-	100.0%	134 734	134 099
Huishoudings	1 648	3 157	-	4 805	4 805	-	100.0%	3 685	3 685
	33 216	-	3 582	36 798	36 798	-	100.0%	4 285	4 285
Betalings vir kapitale bates									
Masjinerie en toerusting	33 216	-	3 582	36 798	36 798	-	100.0%	4 285	4 285
Totaal	1 181 975	1	(57 499)	1 124 477	1 124 477	-	100.0%	1 059 168	1 033 921

**Begrotingstaats
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

Subprogram: 4.2: Menslike Hulpbronontwikkeling									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Oordragte en subsidies	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
Instellings sonder winsbejag	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-

Subprogram: 4.3: Voorwaardelike toelae									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	-	-	-	-	-	-	-	15 852	15 852
Vergoeding van werknemers	-	-	-	-	-	-	-	15 852	15 852
Salarisse en lone	-	-	-	-	-	-	-	14 188	14 188
Maatskaplike bydraes	-	-	-	-	-	-	-	1 664	1 664
Totaal	-	-	-	-	-	-	-	15 852	15 852

Begrotingstaats vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Program 5: Vroeëkindontwikkeling

	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
Subprogram	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Graad R in openbare skole	377 383	-	(18 646)	358 737	358 737	-	100.0%	306 316	300 875
2. Graad R in Vroeëkindontwikkelingsentrums	71 289	(1 763)	(2 279)	67 247	67 247	-	100.0%	68 664	68 664
3. Voor-Graad R-opleiding	106 105	1 764	(8 057)	99 812	99 812	-	100.0%	110 661	109 801
4. Menslike Hulpbrontwikkeling	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
5. Voorwaardelike Toelaes	12 143	-	-	12 143	12 143	-	100.0%	2 823	2 823
Totaal	566 921	-	(28 982)	537 939	537 939	-	100.0%	488 464	482 163

	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
Economic classification	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Current payments	111 067	(184)	(16 628)	94 255	94 255	-	100.0%	118 107	113 084
Compensation of employees	66 313	-	(5 184)	61 129	61 129	-	100.0%	66 050	61 027
Salaries and wages	62 824	(4 991)	(5 184)	52 649	52 649	-	100.0%	54 161	52 231
Social contributions	3 489	4 999	-	8 480	8 480	-	100.0%	11 889	8 796
Goedere en dienste	44 754	(184)	(11 444)	33 126	33 126	-	100.0%	52 057	52 057
Reklame	Reklame	(2)	-	-	-	-	-	1	1
Kleiner bates	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spyseniering: Departementele aktiwiteite	31	(24)	-	7	7	-	100.0%	43	43
Kommunikasie (G&D)	1	(1)	-	-	-	-	-	3	3
Agentskap- en steun-/ uitbestede dienste	35 107	(211)	(9 453)	25 443	25 443	-	100.0%	44 700	44 700
Voorraad: Leerder-en-onderwyserondersteuningsmateriaal	3 908	(1)	-	3 907	3 907	-	100.0%	4 886	4 886
Voorraad: Ander voorraad	-	256	-	256	256	-	100.0%	-	-
Verbruiksgoedere	194	(190)	-	4	4	-	100.0%	4	4
Verbruiksgoedere: Skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorvoorraad	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervoer verskaf: Departementele aktiwiteit	5 500	-	(1 991)	3 509	3 509	-	-	2 398	2 398
Reis en verblyf	9	(9)	-	-	-	-	-	9	9
Opleiding en ontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedryfsbetalings	-	-	-	-	-	-	-	13	13
Lokale en fasiliteite	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
Huur en verhuring	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
Oordragte en subsidies	455 854	184	(12 354)	443 684	443 684	-	100.0%	370 357	369 079
Instellings sonder winsbejag	454 096	184	(10 986)	443 294	443 294	-	100.0%	369 706	368 428
Huishoudings	1 758	-	(1 368)	390	390	-	100.0%	651	651
Maatskaplike voordele	1 758	-	(1 368)	390	390	-	100.0%	651	651
Betalings vir kapitale bates	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Masjinerie en toerusting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ander masjinerie en toerusting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	566 921	-	(28 982)	537 939	537 939	-	100.0%	488 464	482 163

Subprogram: 5.1: Graad R InOpenbare Skole

	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
Ekonommiese klassifikasie	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	77 379	-	(8 571)	68 808	68 808	-	100.0%	75 356	70 333
Vergoeding van werknemers	66 313	-	(5 184)	61 129	61 129	-	100.0%	66 050	61 027
Goedere en dienste	11 066	-	(3 387)	7 679	7 679	-	100.0%	9 306	9 306
Oordragte en subsidies	300 004	-	(10 075)	289 929	289 929	-	100.0%	230 960	230 542
Instellings sonder winsbejag	298 246	-	(8 707)	289 539	289 539	-	100.0%	230 309	229 891
Huishoudings	1 758	-	(1 368)	390	390	-	100.0%	651	651
Totaal	377 383	-	(18 646)	358 737	358 737	-	100.0%	306 316	300 875

Program 6: Infrastruktuurontwikkeling										
Subprogram	2016/17							2015/16		
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes	
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	
1. Administrasie	32 731	(5 071)	(1 033)	26 627	18 418	8 209	69.2%	10 112	10 112	
2. Openbare Gewone Skole	1 446 255	(5 134)	47 538	1 488 659	1 441 337	47 322	96.8%	1 455 743	1 455 743	
3. Spesiale Skole	73 068	1 516	-	74 584	74 584	-	100.0%	35 657	35 657	
4. .Vroeëkindontwikkeling	30 000	8 689	-	38 689	38 689	-	100.0%	48 447	48 447	
Totaal	1 582 054	-	46 505	1 628 559	1 573 028	55 531	96.6%	1 549 959	1 549 959	

**Begrotingstaat
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

Subprogram: 5.2: Graad R in vroeëkindontwikkelingsentrums									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale Begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Goedere en dienste	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oordragte en subsidies	71 289	(1 763)	(2 279)	67 247	67 247	-	100.0%	68 664	68 664
Instellings sonder winsbejag	71 289	(1 763)	(2 279)	67 247	67 247	-	-	68 664	68 664
Betalings vir kapitale bates	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Masjinerie en toerusting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	71 289	(1 763)	(2 279)	67 247	67 247	-	100.0%	68 664	68 664

Subprogram: 5.3: Voor-Graad R-opleiding									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	33 500	-	(8 057)	25 443	25 443	-	100.0%	42 751	42 751
Goedere en dienste	33 500	-	(8 057)	25 443	25 443	-	100.0%	42 751	42 751
Oordragte en subsidies	72 605	1 764	-	74 369	74 369	-	100.0%	67 910	67 050
Instellings sonder winsbejag	72 605	1 764	-	74 369	74 369	-	100.0%	67 910	67 050
Totaal	106 105	1 764	(8 057)	99 812	99 812	-	100.0%	110 661	109 801

Subprogram: 5.4: Menslike Hulpbronontwikkeling									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Oordragte en subsidies	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
Instellings sonder winsbejag	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-

Subprogram: 5.5: Voorwaardelike toelaes									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale Begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	188	(184)	-	4	4	-	100.0%	-	-
Goedere en dienste	188	(184)	-	4	4	-	100.0%	-	-
Oordragte en subsidies	11 955	184	-	12 139	12 139	-	100.0%	2 823	2 823
Instellings sonder winsbejag	11 955	184	-	12 139	12 139	-	100.0%	2 823	2 823
Totaal	12 143	-	-	12 143	12 143	-	100.0%	2 823	2 823

Begrotingstaats vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange- suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale Begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	503 683	45 226	44 683	593 592	593 593	-	100.0%	407 782	407 782
Vergoeding van werknemers	27 523	(34)	(1 033)	26 456	18 247	8 209	69.0%	6 395	6 395
Salarisse en lone	27 523	(2 173)	(1 033)	24 317	16 108	8 209	66.2%	6 042	6 042
Maatskaplike bydraes	-	2 139	-	2 139	2 139	-	100.0%	353	353
Goedere en dienste	476 160	45 260	45 716	567 136	575 345	(8 209)	101.4%	401 387	401 387
Kommunikasie (G&D)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konsultante: Sake- en adviesdienste	-	1 638	-	1 638	1 638	-	100.0%	449	449
Infrastruktuur en beplanningsdienste	-	84 404	-	84 404	84 404	-	100.0%	49 934	49 934
Voorraad: Ander voorraad	58 444	(50 555)	-	7 889	7 889	-	100.0%	8 381	8 381
Verbruiksgoedere: Skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorvoorraad	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedryfsbruikhuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eiendomsbetaling	417 716	9 773	45 716	473 205	481 414	(8 209)	101.7%	342 013	342 013
Reis en verblyf	-	-	-	-	-	-	-	610	610
Oordragte en subsidies	28 174	3 952	1 562	33 688	33 688	-	100.0%	69 465	69 465
Instellings sonder winsbejag	28 174	3 918	1 562	33 654	33 654	-	100.0%	69 465	69 465
Huishoudings	-	34	-	34	34	-	100.0%	-	-
Betalings vir kapitale bates	1 050 197	(49 178)	260	1 001 279	945 748	55 531	94.5%	1 072 712	1 072 712
Geboue en ander vaste strukture	1 050 197	(49 178)	260	1 001 279	945 748	55 531	94.5%	1 072 638	1 072 638
Geboues	786 629	(13 580)	-	773 049	717 518	55 531	92.8%	903 726	903 726
Ander vaste strukture	263 568	(35 598)	260	228 230	228 230	-	100.0%	168 912	168 912
Masjinerie en toerusting	-	-	-	-	-	-	-	74	74
Ander masjinerie en toerusting	-	-	-	-	-	-	-	74	74
Totaal	1 582 054	-	46 505	1 628 559	1 573 028	55 531	96.6%	1 549 959	1 549 959

Subprogram: 6.1: Administrasie

Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesui- werde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	27 523	(34)	(1 033)	26 456	18 247	8 209	69.0%	7 509	7 509
Vergoeding van werknemers s	27 523	(34)	(1 033)	26 456	18 247	8 209	69.0%	6 395	6 395
Goedere en dienste	-	-	-	-	-	-	-	1 114	1 114
Oordragte en subsidies		34	-	34	34	-	100.0%	26	26
Instellings sonder winsbejag	-	-	-	-	-	-	-	26	26
Huishoudings	-	34	-	34	34	-	100.0%	-	-
Betalings vir kapitale bates	5 208	(5 071)	-	137	137	-	100.0%	2 577	2 577
Geboue en ander vaste strukture	5 208	(5 071)	-	137	137	-	100.0%	2 503	2 503
Masjinerie en toerusting	-	-	-	-	-	-	-	74	74
Totaal	32 731	(5 071)	(1 033)	26 627	18 418	8 209	69.2%	10 112	10 112

**Begrotingstaats
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

Subprogram: 6.2: Openbare Gewone Skole									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	476 160	45 164	45 716	567 040	575 249	(8 209)	101.4%	400 071	400 071
Goedere en dienste	476 160	45 164	45 716	567 040	575 249	(8 209)	101.4%	400 071	400 071
Oordragte en subsidies	28 174	3 918	1 562	33 654	33 654	-	100.0%	68 550	68 550
Instellings sonder winsbejag	28 174	3 918	1 562	33 654	33 654	-	100.0%	68 550	68 550
Betalings vir kapitale bates	941 921	(54 216)	260	887 965	832 434	55 531	93.7%	987 122	987 122
Geboue en ander vaste strukture	941 921	(54 216)	260	887 965	832 434	55 531	93.7%	987 122	987 122
Totaal	1 446 255	(5 134)	47 538	1 488 659	1 441 337	47 322	96.8%	1 455 743	1 455 743

Subprogram: 6.3: Spesiale Skole									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	-	93	-	93	93	-	100.0%	202	202
Goedere en dienste	-	93	-	93	93	-	100.0%	202	202
Oordragte en subsidies	-	-	-	-	-	-	-	889	889
Instellings sonder winsbejag	-	-	-	-	-	-	-	889	889
Betalings vir kapitale bates	73 068	1 423	-	74 491	74 491	-	100.0%	34 566	34 566
Geboue en ander vaste strukture	73 068	1 423	-	74 491	74 491	-	100.0%	34 566	34 566
Totaal	73 068	1 516	-	74 584	74 584	-	100.0%	35 657	35 657

Subprogram: 6.4: Vroeëkindontwikkeling									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	-	3	-	3	3	-	100.0%	-	-
Goedere en dienste	-	3	-	3	3	-	100.0%	-	-
Betalings vir kapitale bates	30 000	8 686	-	38 686	38 686	-	100.0%	48 447	48 447
Geboue en ander vaste strukture	30 000	8 686	-	38 686	38 686	-	100.0%	48 447	48 447
Totaal	30 000	8 689	-	38 689	38 689	-	100.0%	48 447	48 447

Begrotingstaats vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Program 7: Eksamen- en Onderwysverwante Dienste									
Subprogram	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale Begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Betalings aan SETA	6 850	-	-	6 850	6 850	-	100.0%	6 450	6 450
2. Professionele Dienste	31 511	14 842	49 467	95 820	95 820	-	100.0%	29 404	29 404
3. Eksterne Eksamens	211 083	(10 683)	(10 615)	189 785	189 785	-	100.0%	189 558	189 558
4. Spesiale Projekte	51 360	(4 231)	(10 687)	36 442	36 442	-	100.0%	33 147	24 735
5. Voorwaardelike toelae	18 728	72	-	18 800	18 789	11	99.9%	19 631	19 631
Totaal	319 532	-	28 165	347 697	347 686	11	100.0%	278 190	269 778

Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale Begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	253 188	(303)	45 978	298 863	298 852	11	100.0%	233 935	231 075
Vergoeding van werknemers	181 835	-	48 750	230 585	230 774	(189)	100.1%	157 188	154 328
Salarisse en lone	174 221	(11 556)	48 750	211 415	211 604	(189)	100.1%	144 346	141 486
Maatskaplike bydraes	7 614	11 556	-	19 170	19 170	-	100.0%	12 842	12 842
Goedere en dienste	71 353	(303)	(2 772)	68 278	68 078	200	99.7%	76 747	76 747
Administratiewe gelde	-	-	-	-	-	-	-	10	10
Reklame	7	(2)	-	5	5	-	100.0%	68	68
Kleiner bates	3	6 805	-	6 808	6 808	-	100.0%	5 160	5 160
Spyseniering: Departementele aktiwiteite	3 659	(188)	-	3 471	3 471	-	100.0%	3 190	3 190
Kommunikasie (G&D)	1 272	(439)	-	833	833	-	100.0%	1 146	1 146
Rekenaardienste	1	2	-	3	3	-	100.0%	115	115
Agentskap- en steun-/ uitbestede dienste	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontrakteurs	1 025	253	-	1 278	1 278	-	100.0%	2 015	2 015
Agentskap- en steun-/ uitbestede dienste	2 292	(602)	-	1 690	1 490	200	88.2%	1 030	1 030
Onthaal	2	(2)	-	-	-	-	-	3	3
Vlootdienste (insluitend staatsmotorvervoer)	856	(75)	-	781	781	-	100.0%	1 513	1 513
Voorraad: Leerder-en-onderwyserondersteuningsmateriaal	1 808	231	-	2 039	2 039	-	100.0%	1 778	1 778
Voorraad: Materiaal en voorraad	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Voorraad: Medisyne	-	565	-	565	565	-	100.0%	-	-
Voorraad: Ander voorraad	-	-	-	-	-	-	-	62	62
Verbruiksgoedere	1 056	(724)	-	332	332	-	100.0%	1 150	1 150
Verbruiksgoedere: Skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorvoorraad	7 070	(234)	(943)	5 893	5 893	-	100.0%	6 390	6 390
Bedryfsbruikhuur	14 588	(6 880)	(1 829)	5 879	5 879	-	100.0%	5 787	5 787
Eiendomsbetalings	516	(134)	-	382	382	-	100.0%	1 368	1 368
Vervoer verskaf: Departementele aktiwiteit	3	(3)	-	-	-	-	-	2	2
Reis en verblyf	8 897	808	-	9 705	9 705	-	100.0%	9 307	9 307
Opleiding en ontwikkeling	876	79	-	955	955	-	100.0%	4 855	4 855
Bedryfsbetalings	26 913	364	-	27 277	27 277	-	100.0%	25 132	25 132
Lokale en fasiliteite	318	(45)	-	273	273	-	100.0%	180	180
Huur en verhuring	191	(82)	-	109	109	-	100.0%	6 481	6 481
Oordragte en subsidies	66 344	71	(17 813)	48 602	48 602	-	100.0%	41 005	35 453
Departementele agentskappe en rekeninge	6 850	-	-	6 850	6 850	-	100.0%	6 450	6 450
Departementele agentskappe (niesake-entiteite))	6 850	-	-	6 850	6 850	-	100.0%	6 450	6 450
Instellings sonder winsbejag	58 666	71	(18 530)	40 207	40 207	-	100.0%	32 311	26 759
Huishoudings	828	-	717	1 545	1 545	-	100.0%	2 244	2 244
Maatskaplike voordele	78	716	717	1 511	1 511	-	100.0%	657	657
Ander oordragte na huishoudings	750	(716)	-	34	34	-	100.0%	1 587	1 587
Betalings vir kapitale bates	-	232	-	232	232	-	100.0%	3 250	3 250
Masjinerie en toerusting	-	232	-	232	232	-	100.0%	3 250	3 250
Vervoertoerusting	-	-	-	-	-	-	-	(217)	(217)
Ander masjinerie en toerusting	-	232	-	232	232	-	100.0%	3 467	3 467
Totaal	319 532	-	28 165	347 697	347 686	11	100.0%	278 190	269 778

Begrotingstaats vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Subprogram: 7.1: Betalings aan SETA									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale Begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Oordragte en subsidies	6 850	-	-	6 850	6 850	-	100.0%	6 450	6 450
Departementele agentskappe en rekeninge	6 850	-	-	6 850	6 850	-	100.0%	6 450	6 450
Totaal	6 850	-	-	6 850	6 850	-	100.0%	6 450	6 450

Subprogram: 7.2: Professionele Dienste									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale Begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	31 511	14 216	48 750	94 477	94 477	-	100.0%	29 404	29 404
Vergoeding van werknemers	31 511	14 216	48 750	94 477	94 477	-	100.0%	28 994	28 994
Goedere en dienste	-	-	-	-	-	-	-	410	410
Oordragte en subsidies	626	717	1 343	1 343	1 343	-	100.0%	-	-
Departementele agentskappe en rekeninge	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Huishoudings	-	626	717	1 343	1 343	-	100.0%	-	-
Betalings vir kapitale bates	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Masjinerie en toerusting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	31 511	14 842	49 467	95 820	95 820	-	100.0%	29 404	29 404

Subprogram: 7.3: Eksterne Eksamens									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde Begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale Begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	193 001	(11 025)	(2 772)	179 204	179 204	-	100.0%	180 107	180 107
Vergoeding van werknemers	136 732	(10 721)	-	126 011	126 011	-	100.0%	122 323	122 323
Goedere en dienste	56 269	(304)	(2 772)	53 193	53 193	-	100.0%	57 784	57 784
Oordragte en subsidies	18 082	110	(7 843)	10 349	10 349	-	100.0%	6 201	6 201
Instellings sonder winsbejag	18 004	-	(7 843)	10 161	10 161	-	100.0%	5 497	5 497
Huishoudings	78	110	-	188	188	-	100.0%	704	704
Betalings vir kapitale bates	-	232	-	232	232	-	100.0%	3 250	3 250
Masjinerie en toerusting	-	232	-	232	232	-	100.0%	3 250	3 250
Totaal	211 083	(10 683)	(10 615)	189 785	189 785	-	100.0%	189 558	189 558

Subprogram: 7.4: Spesiale Projekte									
Ekonomiese klassifikasie	2016/17							2015/16	
	Aange-suiwerde Begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	10 460	(3 495)	-	6 965	6 965	-	100.0%	4 793	1 933
Vergoeding van werknemers	10 460	(3 495)	-	6 965	6 965	-	100.0%	4 790	1 930
Goedere en dienste	-	-	-	-	-	-	-	3	3
Oordragte en subsidies	40 900	(736)	(10 687)	29 477	29 477	-	100.0%	28 354	22 802
Instellings sonder winsbejag	40 150	-	(10 687)	29 463	29 463	-	100.0%	26 814	21 262
Huishoudings	750	(736)	-	14	14	-	100.0%	1 540	1 540
Totaal	51 360	(4 231)	(10 687)	36 442	36 442	-	100.0%	33 147	24 735

Aantekeninge tot die begrotingstaats vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**1. Besonderhede oor oordragte en subsidies ingevolge die Begrotingswet (na virement):**

Besonderhede oor hierdie transaksies kan besigtig word in die aantekening oor oordragte en subsidies, openbaarmakingsaantekeninge en Bylae 1 (A-C) tot die finansiële jaarstate.

2. Besonderhede oor spesifieke en eksklusief-bewilligde bedrae begroot (na virement):

Besonderhede oor hierdie transaksies kan besigtig word in die aantekening 1 (jaarlikse begroting) tot die finansiële jaarstate.

3. Besonderhede oor betalings vir finansiële bates

Besonderhede oor hierdie transaksies per program kan besigtig word in die aantekening tot die finansiële jaarstate oor betalings vir finansiële bates.

4. Verduidelikings van wesenlike afwykings van bedrae begroot (na virement):**4.1 Per program**

Subprogram: 7.5: Voorwaardelike toelae									
Ekonomiese klassifikasie	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	2016/17					2015/16	
			Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	18 216	1	-	18 217	18 206	11	99.9%	19 631	19 631
Vergoeding van werknemers	3 132	-	-	3 132	3 321	(189)	106.0%	1 081	1 081
Goedere en dienste	15 084	1	-	15 085	14 885	200	98.7%	18 550	18 550
Oordragte en subsidies	512	71		583	583				
Instellings sonder winsbejag	512	71		583	583				
Totaal	18 728	72	-	18 800	18 789	11	99.9%	19 631	19 631

Per program:	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Afwyking as 'n % van finale begroting
	R'000	R'000	R'000	R'000
Administrasie	1 427 354	1 344 931	82 423	5.8%
Die onderbesteding kan grootliks toegeskryf word aan:				
<ul style="list-style-type: none"> Vergoeding van werknemers - Stadige koers van die vulling van vakatures; en - Geoomerkte befondsing aan MOD-sentrums vir gegradueerde tutors nie gebruik nie en aan die Provinsiale Tesourie oorbetal. Goedere en dienste - IKT besteding wat nie voor die einde van die boekjaar kon geskied nie en waarvoor omrolle aangevra is. 				
Openbare Gewone Skoolonderwys	14 363 630	14 272 090	91 540	0.6%
Die onderbesteding kan grootliks toegeskryf word aan:				
<ul style="list-style-type: none"> Vergoeding van werknemers - Laer as verwagte tydelike aanstellings, vakatures onder opvoeders; - Vakatures van staatsdiensteposte in die departement as gevolg van die stadig vulling van vakante poste; en - Besparings op toelae wat betaal is aan werknemers op laer vlakke wat in hoër vakante poste waargeneem het. Goedere en dienste - Lewering van meubels wat nie voor die einde van die boekjaar voltooi kon word nie en waarvoor omrolle versoek is. 				
Subsidies vir Onafhanklike Skole	101 026	101 026	-	0.0%
Hierdie program is volgens begroting na toepassing van viremente				
Openbare Spesiale Skoolonderwys	1 124 477	1 124 477	-	0.0%
Hierdie program is volgens begroting na toepassing van viremente				

**Aantekeninge tot die begrotingstaat
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Afwyking as 'n % van finale begroting
Per program	R'000	R'000	R'000	R'000
Vroeëkindontwikkeling	537 939	537 939	-	0.0%
Hierdie program is volgens begroting na toepassing van viremente				
Infrastruktuurontwikkeling	1 628 559	1 573 028	55 531	3.4%
Die onderbesteding kan grootliks toegeskryf word aan: <ul style="list-style-type: none"> • Geboue en ander vaste strukture: - ASIDI befondsing van R142.492 miljoen ontvang gedurende die 2016/17 aansuiweringsbegroting wat veel later as verwag goedgekeur is (fondse is in Desember 2016 ontvang). Omrolle van ongeveer R55.531 miljoen is aangevra vir ASIDI projekte wat teen die einde van die jaar voltooi kon word nie. 				
Eksamen- en Onderwysverwante Dienste	347 697	347 686	11	0.0%
Hierdie program is volgens begroting na toepassing van viremente				

4.2 Per ekonomiese klassifikasie

	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Afwyking as 'n % van finale begroting
Per ekonomiese klassifikasie:	R'000	R'000	R'000	R'000
Lopende uitgawes				
Vergoeding van werknemers	14 270 769	14 133 743	137 026	1.0%
Goedere en dienste	2 171 901	2 134 953	36 948	1.7%
Oordragte en subsidies				
Departementele agentskappe en rekeninge	6 857	6 857	-	0.0%
Instellings sonder winsbejag	1 912 945	1 912 945	-	0.0%
Huishoudings	92 305	92 305	-	0.0%
Betalings vir kapitale bates				
Geboue en ander vaste strukture	1 001 279	945 748	55 531	5.5%
Masjinerie en toerusting	65 873	65 873	-	0.0%
Sagteware en ander ontasbare bates	64	64	-	0.0%
Betalings vir finansiële bates				
	8 689	8 689	-	0.0%

Die onderbesteding kan grootliks toegeskryf word aan:

- Vergoeding van werknemers
- Die besparing hou verband met vakatures, minder tydelike aanstellings en doeltreffendheid in verband met die vergoeding van werknemers en onbestede geoormerkte befondsing aan MOD-sentrums vir gegradueerde tutors wat aan Provinsiale Tesourie oorbetal sal word.
- Goedere en dienste
- IKT e-Onderwys en lewering van meubels aan openbare gewone skole wat nie teen die einde van die boekjaar voltooi kon word nie. Omrolle is vir albei aangevra.
- Geboue en ander vaste strukture
-ASIDI befondsing van R142.492 miljoen wat ontvang is gedurende die 2016/17 aansuiweringsbegroting wat veel later as verwag goedgekeur is (fondse is in Desember 2016 ontvang). Omrolle van ongeveer R55.531 miljoen is aangevra vir ASIDI projekte wat nie voltooi kon word teen die einde van die jaar nie.

**Aantekeninge tot die begrotingstaat
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

4.3 Per voorwaardelike toelae

	Finale begroting	Werklike uitgawes	Afwyking	Afwyking as 'n % van finale begroting
Per voorwaardelike toelae	R'000	R'000	R'000	R'000
Onderwysinfrastruktuurstoelae	1 134 704	1 079 173	55 531	4.9%
UOWP Geïntegreerde Toelae vir Provinsies	2 520	2 520	-	0.0%
MIV/Vigs-toelae (Opleiding in Lewensvaardighede)	18 728	18 717	11	0.1%
Toelae vir Wiskunde, Wetenskap en Tegnologie	27 841	27 841	-	0.0%
Toelae vir Nasionale Skoolvoedingsprogram	317 029	316 999	30	0.0%
Maatskaplike Sektor UOWP Aansporingstoelae aan Provinsies	18 677	18 677	-	0.0%

Die onderbesteding kan grootliks toegeskryf word aan:

- Geboue en ander vaste strukture
  - ASIDI befondsing van R142.492 miljoen wat ontvang is gedurende die 2016/17 aansuiweringsbegroting wat veel later as verwag goedgekeur is (fondse is in Desember 2016 ontvang). Omrolle van ongeveer R56 miljoen is aangevra vir ASIDI projekte wat nie voltooi kon word teen die einde van die jaar nie.

**Staat van finansiële prestasie
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
Inkomste			
Jaarlikse begroting	1	19 530 682	17 899 369
Departementele inkomste	2	38 696	22 833
Totale inkomste		19 569 378	17 922 202
Uitgawes			
Lopende uitgawes			
Vergoeding van werknemers	3	14 133 743	13 117 244
Goedere en dienste	4	2 134 953	1 769 964
Totale lopende uitgawes		16 268 696	14 887 208
Oordragte en subsidies			
Oordragte en subsidies	6	2 012 107	1 623 608
Totale oordragte en subsidies		2 012 107	1 623 608
Uitgawes vir kapitale bates			
Tasbare bates	7	1 011 621	1 119 213
Ontasbare bates	7	64	1 876
Totale uitgawes vir kapitale bates		1 011 685	1 121 089
Betalings vir finansiële bates	5	8 689	5 437
Totale besteding		19 301 177	17 637 342
Oorskot vir die jaar		268 201	284 860
Rekonsiliasie van netto oorskot vir die jaar			
Begrote fondse		229 505	262 027
Jaarlikse begroting		229 505	262 027
Departementele inkomste en PIF-ontvangste	13	38 696	22 833
Oorskot vir die jaar		268 201	284 860

**Staat van finansiële posisie
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
Bates			
Lopende bates		218 007	232 917
Kontant en kontantekwivalente	8	209 258	220 112
Vooruitbetalings en voorskotte	9	-	-
Ontvangbare rekeninge	10	8 749	12 805
Nielopende bates		62 842	73 581
Beleggings	11	9 398	17 879
Ontvangbare rekeninge	10	53 444	55 702
Totale bates		280 849	306 498
Laste			
Bedryfslaste		239 092	254 653
Begrote fondse wat in die Inkomstefonds teruggestort moet word	12	229 505	249 246
Departementele inkomste en PIF-ontvangste wat in die Inkomstefonds teruggestort moet word	13	2 763	2 036
Betaalbare rekeninge	14	6 824	3 371
Nielopende laste			
Totale laste		239 092	254 653
Netto bates		41 757	51 845
Verteenwoordig deur:			
Kapitalisasiereserwe		9 398	17 879
Verhaalbare inkomste		32 359	33 966
Totaal		41 757	51 845

Staat van verandering in netto bates soos op 31 Maart 2017

	Aant	2016/17	2015/16
Netto bates		R'000	R'000
Beginsaldo		17 879	16 745
Oordragte			
Beweging in bedryfsfondse		(8 481)	1 134
Eindsaldo	11	9 398	17 879
Verhaalbare inkomste			
Beginsaldo		33 966	35 170
Oordragte		(1 607)	(1 204)
Onverhaalbare bedrae afgeskryf	5.2	(8 038)	(5 162)
Skuld opgeneem		6 431	3 958
Eindsaldo		32 359	33 966
Totaal		41 757	51 845

**Kontantvloeistaat
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
Kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite			
Ontvangste		19 569 378	17 909 421
Jaarliks bewilligde fondse ontvang	1.1	19 530 682	17 886 588
Departementele inkomste ontvang	2.1, 2.2, 2.4	37 022	21 816
Rente ontvang	2.3	1 674	1 017
Afname in bedryfskapitaal		9 767	1 501
Teruggegee aan Inkomstefonds	15	(287 215)	(52 264)
Lopende betalings		(16 268 696)	(14 887 208)
Betalings vir finansiële bates	5	(8 689)	(5 437)
Oordragte en subsidies betaal	6	(2 012 107)	(1 623 608)
Netto kontantvloei beskikbaar uit bedryfsaktiwiteite	15	1 002 438	1 342 405
Kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite			
Betalings vir kapitale bates	7	(1 011 685)	(1 121 089)
Afname in beleggings	11	8 481	(1 134)
Netto kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite		(1 003 204)	(1 122 223)
Kontantvloei uit finansieringsaktiwiteite			
(Afname) in netto bates		(10 088)	(70)
Netto kontantvloei uit finansieringsaktiwiteite		(10 088)	(70)
(Afname) in kontant en kontantekwivalente		(10 854)	220 112
Kontant en kontantekwivalente aan die begin van die tydperk		220 112	-
Kontant en kontantekwivalente aan die einde van die tydperk	8, 16	209 258	220 112

**Rekeningkundige beleide
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017
Opsomming van beduidende rekeningkundige beleide**

Die finansiële state is in ooreenstemming met die onderstaande beleide voorberei, wat konsekwent in alle wesenlike aspekte toegepas is, tensy anders aangedui. Bestuur het tot die gevolgtrekking gekom dat die finansiële state 'n billike uiteensetting is van die departement se primêre en sekondêre inligting.

Die historiese koste-grondslag is gebruik, behalwe waar anders aangedui word. Bestuur het assesserings en skattings vir die voorbereiding van die finansiële jaarstate gebruik. Dit is gegrond op die beste inligting wat ten tye van voorbereiding beskikbaar was.

Waar toepaslik en sinvol, is bykomende inligting openbaar gemaak om die nuttigheid van die finansiële state te versterk en om die statutêre vereistes van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur (WOFB), Wet 1 van 1999 (soos gewysig deur Wet 29 van 1999), en die Tesourieregulasies uitgereik ingevolge die WOFB en die jaarlikse Wet op die Verdeling van Inkomste na te kom.

1. Grondslag van voorbereiding

Die finansiële state is in ooreenstemming met die gewysigde kontantstandaard opgestel.

2. Lopende onderneming

Die finansiële state is op 'n lopende-onderneming-basis voorberei.

3. Geldeenheid in aanbieding

Bedrae word in die geldeenheid van die Suid-Afrikaanse Rand (R) aangebied, wat ook die departement se funksionele geldeenheid is.

4. Afronding

Tensy anders vermeld, is finansiële syfers tot die naaste eenduisend Rand (R'000) afgerond.

5. Omrekening van buitelandse valuta

Kontantvloei wat voortspruit uit buitelandse valutatransaksies word na Suid-Afrikaanse Rand omgerekend deur die koers vir kontantvaluta op die datum van betaling/ontvangs te gebruik.

6. Vergelykende inligting

6.1 Vergelykende inligting vir vorige tydperk

Vergelykende inligting vir die vorige tydperk word in die lopende jaar se finansiële state aangebied. Waar dit nodig is, is syfers wat in die vorige tydperk se finansiële state ingesluit is, herklassifiseer ten einde te verseker dat die formaat waarin die inligting aangebied word, ooreenstem met die formaat van die lopende jaar se finansiële state.

6.2 Vergelyking van lopende jaar met die begroting

'n Vergelyking tussen die goedgekeurde, finale begroting en werklike bedrae vir elke program en ekonomiese klassifikasie is by die begrotingstaat ingesluit.

**Rekeningkundige beleide
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017
Opsomming van beduidende rekeningkundige beleide**

7. Inkomste

7.1 Begrote fondse

Begrote fondse bestaan uit departementele toekennings, sowel as 'n regstreekse koste teen die inkomstefonds (d.w.s. statutêre begroting).

Begrote fondse word in die staat van finansiële prestasie erken op die datum waarop die begroting in werking tree. Aansuiwerings wat ooreenkomstig die aansuiweringbegrotingsproses gemaak word, word in die staat van finansiële prestasie erken op die datum waarop die aansuiwerings in werking tree.

Die netto bedrag van enige begrote fondse wat op die verslagdatum aan die/ deur die toepaslike inkomstefonds verskuldig is, word as betaalbaar/ontvangbaar in die staat van finansiële posisie erken.

7.2 Departementele inkomste

Departementele inkomste word by ontvangs in die staat van finansiële prestasie erken en word daarna in die toepaslike inkomstefonds inbetaal, tensy anders vermeld.

Enige bedrag wat op die verslagdatum aan die toepaslike inkomstefonds verskuldig is, word as betaalbaar in die staat van finansiële posisie erken.

7.3 Opgelope departementele inkomste

Opgelope bedrae ten opsigte van departementele inkomste (belastinginkomste uitgesluit) word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer:

- Dit waarskynlik is dat die ekonomiese voordele of dienspotensiaal wat met die transaksie verband hou, na die departement sal vloei; en
- Die bedrag van die inkomste kan betroubaar gemeet word.

Die opgelope inkomste word teen die billike waarde van die bedrag ontvangbaar gemeet. Opgelope belastinginkomste (en verwante rente en/of boetes) word gemeet teen bedrae ontvangbaar vanaf invorderingsagente.

Afskrywings word gedoen volgens die departement se skuldafskrywingsbeleid.

8. Uitgawes

8.1 Vergoeding van werknemers

8.1.1 Salarisse en lone

Salarisse en lone word in die staat van finansiële prestasie op die betaaldatum erken.

**Rekeningkundige beleide
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017
Opsomming van beduidende rekeningkundige beleide**

8.1.2 Maatskaplike bydraes

Maatskaplike bydraes wat deur die departement ten opsigte van huidige werknemers gemaak word, word in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling erken.

Maatskaplike bydraes wat deur die departement ten opsigte van vorige werknemers gemaak word, word in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling as oordragte aan huishoudings geklassifiseer.

8.2 Ander uitgawes

Ander uitgawes (soos goedere en dienste, oordragte en subsidies en betalings vir kapitale bates) word in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling erken. Die uitgawe word as 'n kapitale uitgawe geklassifiseer as die totale bedrag betaal meer as die kapitalisasiedrempel is.

8.3 Opgelope uitgawes betaalbaar

Opgelope uitgawes betaalbaar word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer die goedere ontvang word of, in die geval van dienste, wanneer dit aan die departement gelewer word of, in die geval van oordragte en subsidies, wanneer dit verskuldig en betaalbaar is. Opgelope uitgawes betaalbaar word teen koste gemeet.

8.4 Huurooreenkomste

8.4.1 Bedryfsbruikhuur

Betalings vir bedryfsbruikhuur wat gedurende die oorsigtydperk gemaak is, word as lopende uitgawes in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling erken.

Die verpligtinge vir bedryfsbruikhuur word by die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken.

8.4.2 Finansiële bruikhuur

Betalings vir finansiële bruikhuur wat gedurende die oorsigtydperk gemaak is, word as kapitale uitgawes in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling erken.

Die finansiële bruikhuurverpligtinge word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken en word nie tussen die kapitaal- en rentegedeeltes verdeel nie.

Finansiële bruikhuurbates wat aan die einde van die huurtermyn verkry word, word aangeteken en gemeet teen die laagste van:

- Koste, synde die billike waarde van die bate; of
- Die som van die minimum bruikhuurbetalings gemaak, insluitende enige betalings om eienaarskap aan die einde van die huurtermyn te bekom, rente uitgesluit.

**Rekeningkundige beleide
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017
Opsomming van beduidende rekeningkundige beleide**

9. Bystandshulp

9.1 Bystandshulp ontvang

Bystandshulp in kontant ontvang word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer dit ontvang word. In natura bystandshulp word in die aantekeninge tot die finansiële state op die datum van ontvangs aangeteken en word teen billike waarde gemeet.

Bystandshulp wat nie vir die doel waarvoor dit bestem is, bestee word nie en enige ongebruikte fondse van bystandshulp wat aan die skenker terugbetaal moet word, word as 'n betaalbare rekening in die staat van finansiële posisie erken.

9.2 Bystandshulp betaal

Bystandshulp word in die staat van finansiële prestasie op die betaaldatum erken. Betalings vir bystandshulp wat voor die ontvangs van die fondse gemaak word, word as 'n ontvangbare rekening in die staat van finansiële posisie erken.

10. Kontant en kontantekwivalente

Kontant en kontantekwivalente word teen kosprys in die staat van finansiële posisie verklaar.

Bankoortrekkings word afsonderlik in die staat van finansiële posisie as n lopende las aangedui.

Vir die doeleindes van die kontantvloeistaat, sluit kontant en kontantekwivalente kontant voorhande, deposito's wat gehou word, ander korttermyn hoogs-likiede beleggings en bankoortrekkings in.

11. Vooruitbetalings en voorskotte

Vooruitbetalings en voorskotte word in die staat van finansiële posisie erken wanneer die departement die kontant ontvang of uitbetaal.

Vooruitbetalings en voorskotte word aanvanklik en gevolglik teen kosprys gemeet.

'n Voorskot vir vervoer en verblyf word betaal wanneer 'n amptenaar op reis weg van die hoofkantoor gaan en 'n aansoek indien om die geskatte koste wat op amptelike diens aangegaan sal word. By die amptenaar se terugkeer word 'n eis vir werklike uitgawes ingedien en teen die voorskot verreken. Enige voorskotte wat nie teen 31 Maart betaal is nie, sal in die Staat van Finansiële Posisie weerspieël word

12. Lenings en ontvangbare rekeninge

Lenings en ontvangbare rekeninge word in die staat van finansiële posisie erken teen kosprys plus opgelope rente, waar rente gehef word, minus bedrae wat reeds betaal of afgeskryf is. Afskrywings geskied in ooreenstemming met die departement se beleid oor die afskrywings.

13. Beleggings

Beleggings word teen kosprys in die staat van finansiële posisie erken.

**Rekeningkundige beleide
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017
Opsomming van beduidende rekeningkundige beleide**

14. Finansiële bates

14.1 Finansiële bates (nie elders gedek nie)

'n Finansiële bate word aanvanklik erken teen die kosprys plus transaksiekoste wat regstreeks toeskryfbaar is aan die verkryging of uitreiking van die finansiële bate.

'n Departement sal op die verslagdoeningsdatum sy finansiële bates meet teen kosprys, min bedrae wat reeds betaal of afgeskryf is, behalwe erkende lenings en ontvangbare rekeninge wat gemeet word teen kosprys plus opgelope rente, waar rente gehef word, min bedrae wat reeds betaal of afgeskryf is.

14.2 Waardedaling van finansiële bates

Waar daar 'n aanduiding van waardedaling van 'n finansiële bate is, word 'n skatting van die vermindering in die aangetekende drawaarde, ten einde die beste raming van die bedrag van die toekomstige ekonomiese voordele wat na verwagting uit die bate ontvang sal word, te weerspieël, in die aantekeninge tot die finansiële state aangedui.

15. Betaalbare rekeninge

Lenings en betaalbare rekeninge word teen kosprys in die staat van finansiële posisie erken.

16. Kapitale bates

16.1 Onroerende kapitale bates

Onroerende kapitale bates word aanvanklik teen kosprys in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken. Onroerende kapitale bates wat deur 'n nie-ruiltransaksie verkry word, word teen billike waarde soos op die datum van verkryging gemeet.

Waar die koste van onroerende kapitale bates nie betroubaar bepaal kan word nie, word die onroerende kapitale bates teen die billike waarde van die bate gemeet vir opname in die bateregister.

Onroerende kapitale bates word gevolglik teen kosprys gedra en is nie aan waardevermindering of waardedaling onderhewig nie.

Daaropvolgende uitgawes van 'n kapitale aard word aan die einde van die kapitale projek by die kosprys van die bate gevoeg, tensy die onroerende bate deur 'n ander departement aangeteken word, in welke geval die voltooide projek koste na daardie departement oorgeplaas word.

**Rekeningkundige beleide
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017
Opsomming van beduidende rekeningkundige beleide**

16.2 Roerende kapitale bates

Roerende kapitale bates word aanvanklik teen kosprys in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken. Roerende kapitale bates wat deur 'n nie-ruiltransaksie verkry word, word teen billike waarde soos op die datum van verkryging gemeet.

Waar die kosprys van roerende kapitale bates nie betroubaar bepaal kan word nie, word die roerende kapitale bates teen billike waarde gemeet en waar billike waarde nie bepaal kan word nie, word die roerende bates teen R1 gemeet.

Alle bates wat voor 1 April 2002 verkry is (of 'n later datum, soos deur die KOG goedgekeur) kan teen R1 aangeteken word.

Roerende kapitale bates word gevolglik teen kosprys gedra en is nie aan waardevermindering of waardedaling onderhewig nie.

Daaropvolgende uitgawes van 'n kapitale aard word aan die einde van die kapitale projek by die kosprys van die bate gevoeg, tensy die roerende bate deur 'n ander departement/entiteit aangeteken word, in welke geval die voltooië projek koste na daardie departement oorgeplaas word.

16.3 Ontasbare bates

Ontasbare bates word aanvanklik teen kosprys in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken. Ontasbare bates wat deur 'n nie-ruiltransaksie verkry word, word teen billike waarde soos op die datum van verkryging gemeet.

Intern-gegenereerde ontasbare bates word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer die departement met die ontwikkelingsfase van die projek begin. Waar die kosprys van ontasbare bates nie betroubaar bepaal kan word nie, word die ontasbare kapitale bates teen billike waarde gemeet en waar billike waarde nie bepaal kan word nie, word die ontasbare bates teen R1 gemeet.

Alle bates wat voor 1 April 2002 verkry is (of 'n later datum, soos deur die KOG goedgekeur) kan teen R1 aangeteken word.

Ontasbare bates word gevolglik teen kosprys gedra en is nie aan waardevermindering of waardedaling onderhewig nie.

Daaropvolgende uitgawes van 'n kapitale aard word aan die einde van die kapitale projek by die kosprys van die bate gevoeg, tensy die ontasbare bate deur 'n ander departement/entiteit aangeteken word, in welke geval die voltooië projek koste na daardie departement oorgeplaas word.

**Rekeningkundige beleide
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017
Opsomming van beduidende rekeningkundige beleide**

17. Voorsienings en voorwaardelikes

17.1 Voorsienings

Voorsienings word in die aantekeninge tot die finansiële state openbaar gemaak wanneer daar 'n heersende wettige of konstruktiewe verpligting is om ekonomiese voordele as gevolg van gebeure in die verlede te verbeur, en dit waarskynlik is dat 'n uitvloei van hulpbronne wat ekonomiese voordele of dienspotensiaal inhou, nodig sal wees om die verpligting na te kom en om 'n betroubare skatting van die verpligting te maak. Die voorsiening word gemeet as die beste skatting van die fondse wat benodig word om die huidige verpligting op die verslagdoeningsdatum te vereffen.

17.2 Voorwaardelike laste

Voorwaardelike laste word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer daar 'n moontlike verpligting uit gebeure in die verlede voortspruit en waarvan die bestaan slegs bevestig sal word deur die voorkoms of nievoorkoms van een of meer onsekere toekomstige gebeure wat nie binne die beheer van die departement is nie of wanneer daar 'n huidige verpligting is wat nie erken word nie, omdat dit nie waarskynlik is dat 'n uitvloei van hulpbronne benodig sal word om die verpligting te vereffen nie of die bedrag van die verpligting nie betroubaar gemeet kan word nie.

17.3 Voorwaardelike bates

Voorwaardelike bates word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer 'n moontlike bate uit gebeure in die verlede voortspruit en waarvan die bestaan bevestig sal word deur die voorkoms of nievoorkoms van een of meer onsekere toekomstige gebeure wat nie binne die beheer van die departement is nie.

17.4 Verpligtinge

Verpligtinge word teen kosprys in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer daar 'n kontraktuele reëling of 'n goedkeuring deur bestuur is op 'n wyse wat 'n geldige verwagting skep dat die departement sy verantwoordelikhede sal nakom en daardeur toekomstige uitgawes sal aangaan wat tot die uitvloei van kontant sal lei.

18. Ongemagtigde uitgawes

Ongemagtigde uitgawes word in die staat van finansiële posisie erken tot tyd en wyl die uitgawes óf:

- Deur die Parlement of die Provinsiale Wetgewer met befondsing goedgekeur word en die verwante fondse ontvang is; of
- Deur die Parlement of die Provinsiale Wetgewer sonder befondsing goedgekeur word en teen die begroting in die staat van finansiële prestasie afgeskryf word; of
- Na ontvangbare rekening vir invordering oorgedra word.

Ongemagtigde uitgawes word gemeet teen die bedrag van die bevestigde ongemagtigde uitgawes.

**Rekeningkundige beleide
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017
Opsomming van beduidende rekeningkundige beleide**

19. Vrugtelose en verkwistende besteding

Vrugtelose en verkwistende uitgawes word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer dit bevestig is. Die bedrag aangeteken is gelyk aan die totale waarde van die vrugtelose en/of verkwistende uitgawes aangegaan.

Vrugtelose en verkwistende uitgawes word uit die aantekeninge tot die finansiële state verwyder wanneer dit opgelos is of na ontvangbare rekeninge vir invordering oorgedra word. Vrugtelose en verkwistende uitgawes- ontvangbare rekeninge word gemeet teen die bedrag wat na verwagting verhaal sal word en word onerken wanneer dit vereffen of gevolglik as onverhaalbaar afgeskryf word.

20. Onreëlmatige uitgawes

Onreëlmatige uitgawes word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer dit bevestig is. Die bedrag aangeteken is gelyk aan die waarde van die onreëlmatige uitgawes aangegaan, tensy dit onprakties is om te bepaal, in welke geval redes daarvoor in die aantekening gegee word.

Onreëlmatige uitgawes word uit die aantekening verwyder wanneer dit óf deur die betrokke gesag gekondoneer word, na ontvangbare rekeninge vir verhaling oorgedra word of nie gekondoneer word en nie verhaalbaar is nie.

Onreëlmatige uitgawes- ontvangbare rekeninge word gemeet teen die bedrag wat na verwagting verhaalbaar is en onerken word wanneer dit vereffen word of gevolglik as onverhaalbaar afgeskryf word.

21. Veranderinge in rekeningkundige beleid, rekeningkundige skattings en foute

Veranderinge in rekeningkundige beleid wat deur bestuur aangebring is, word terugwerkend toegepas in ooreenstemming met GKS-vereistes, behalwe in die mate dat dit onprakties is om die tydperk-spesifieke effek of die kumulatiewe effek van die verandering in beleid te bepaal. In sulke gevalle sal die departement die beginsaldo's van bates, laste en netto bates heraangee vir die vroegste tydperk waarvoor terugwerkende heraangewing prakties is.

Veranderinge in rekeningkundige skattings word vooruitwerkend in ooreenstemming met GKS-vereistes toegepas.

Die regstelling van foute word terugwerkend toegepas in die tydperk waarin die fout ontstaan het, in ooreenstemming met GKS-vereistes, behalwe in die mate dat dit onprakties is om die tydperk-spesifieke effek of die kumulatiewe effek van die fout te bepaal. In sulke gevalle sal die departement die beginsaldo's van bates, laste en netto bates heraangee vir die vroegste tydperk waarvoor terugwerkende heraangewing prakties is.

22. Gebeure na die verslagdoeningsdatum

Gebeure na die verslagdoeningsdatum wat as aansuiwerende gebeure geklassifiseer is, is in die finansiële state in berekening gebring. Gebeure na die verslagdoeningsdatum wat as nie-aansuiwerende gebeure na die verslagdoeningsdatum geklassifiseer is, word in die aantekeninge tot die finansiële state openbaar gemaak.

**Rekeningkundige beleide
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017
Opsomming van beduidende rekeningkundige beleide**

23. Afwykings van die GKS-vereistes

Bestuur beslis dat die finansiële state 'n billike voorstelling is van die departement se primêre en sekondêre inligting en dat die departement aan die Gewysigde Kontantstandaard voldoen het.

24. Kapitalisasiereserwe

Die kapitalisasiereserwe bestaan uit finansiële bates en/of laste wat in 'n vorige verslagtydperk ontstaan, maar in die staat van finansiële posisie erken word. Bedrae word in die kapitalisasiereserwe erken wanneer dit in die huidige tydperk geïdentifiseer word en word na die Provinsiale Inkomstefonds oorgedra wanneer die onderliggende bate verkoop of die tersaaklike fondse ontvang word.

25. Verhaalbare inkomste

Bedrae word as verhaalbare inkomste erken wanneer 'n betaling wat in 'n vorige boekjaar gemaak is, in die huidige boekjaar van 'n debiteur verhaalbaar word.

Bedrae word na die Provinsiale Inkomstefonds oorgedra wanneer dit verhaal word, of na die staat van finansiële prestasie oorgedra as dit afgeskryf word.

26. Verwantepartytransaksies

'n Verwantepartytransaksie is 'n oordrag van hulpbronne, dienste of verpligtinge tussen die verslaggewende entiteite en 'n verwante party. Verwantepartytransaksies in die Minister se portefeulje word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer die transaksie nie op 'n afstand is nie.

27. Sleutelbestuurspersoneel

Sleutelbestuurspersoneel is daardie persone met die gesag en verantwoordelikheid vir die beplanning, bestuur en beheer van die aktiwiteite van die departement. Die aantal individue en hul volle vergoeding word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken.

28. Voorraad

Voorraad word op die datum van verkryging teen kosprys in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken.

Waar voorraad as deel van 'n nieruiltransaksie verkry word, is die kosprys van voorraad die billike waarde daarvan op die datum van verkryging. Voorraad word vervolgens gemeet teen die laagste van kosprys en netto realiseerbare waarde of die laagste van kosprys en huidige vervangingswaarde.

29. Werknemervoordele

Die waarde van elke belangrike klas van werknemervoordele (oplopiings, onerkende betaalbare rekeninge en voorsienings) word in die Werknemervoordele-aantekeninge verklaar.

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

1. Begroting

1.1 Jaarlikse begroting

Program	2016/17			2015/16	
	Finale Begroting	Werklike ontvang	Fondse nie versoek/ nie ontvang nie	Finale Begroting	Begroting ontvang
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Administrasie	1 549 950	1 549 950	-	1 317 372	1 304 591
Openbare Gewone Skoolonderwys	14 228 951	14 228 951	-	13 094 980	13 094 980
Subsidies vir Onafhanklike Skole	101 298	101 298	-	95 384	95 384
Openbare Spesiale Skoolonderwys	1 181 976	1 181 976	-	1 075 020	1 075 020
Vroeëkindontwikkeling	566 921	566 921	-	488 464	488 464
Infrastruktuurontwikkeling	1 582 054	1 582 054	-	1 549 959	1 549 959
Eksamen- en Onderwysverwante Dienste	319 532	319 532	-	278 190	278 190
Totaal	19 530 682	19 530 682	-	17 899 369	17 886 588

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
1.2 Voorwaardelike toelaes**			
Totale toelaes ontvang	33	1 519 499	1 464 010
Provinsiale toelaes ingesluit by totale toelaes ontvang		-	-

(**Daar moet op gelet word dat die voorwaardelike toelaes by die bedrae in die finale begroting in Aantekening 1.1 ingesluit word)

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
2. Departementele inkomste			
Verkoop van goedere en dienste buiten kapitale bates	2.1	11 915	12 100
Boetes, strafgeld en verbeurings	2.2	1 228	1 175
Rente, dividende en huur vir grond	2.3	1 674	1 017
Transaksies in finansiële bates en laste	2.4	23 879	8 541
Totale inkomste ingevorder		38 696	22 833
		-	-
Departementele inkomste ingevorder		38 696	22 833
2.1 Verkoop van goedere en dienste buiten kapitale bates			
2		11 805	11 602
Verkoop van goedere en dienste wat deur die departement geproduseer is			
Verkope deur markonderneming		11 805	11 602
Verkoop van skroot, afval en ander gebruikte lopendegoedere		110	498
Totaal		11 915	12 100
2.2 Boetes, strafgeld en verbeurings			
Boetes		1 228	1 175
Totaal		1 228	1 175
2.3 Rente, dividende en huur vir grond			
Rente		1 674	1 017
Totaal		1 674	1 017
2.4 Transaksies in finansiële bates en laste			
2			
Ontvangbare rekeninge		8 759	8 581
Ander ontvangste, insluitende verhaalbare inkomste		15 120	(40)
Totaal		23 879	8 541

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
3. Vergoeding van werknemers			
3.1 Salarisse en lone			
Basiese salaris		10 501 985	9 773 421
Prestasietoekenning		25 709	23 686
Diensgebaseerd		27 479	20 650
Vergoedend/gebeurlik		174 050	163 010
Periodieke betalings		15 738	14 752
Ander niepensioendraende toelaes		1 555 367	1 365 093
Totaal		12 300 328	11 360 612
3.2 Maatskaplike bydraes			
Werkgewerbydraes			
Pensioen		1 224 070	1 163 993
Medies		606 292	589 642
Bedingingsraad		1 102	1 040
Amptelike vakbonde en verenigings		1 951	1 957
Totaal		1 833 415	1 756 632
Totale vergoeding van werknemers		14 133 743	13 117 244
Gemiddelde getal werknemers		40 611	40 300

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
4. . Goedere en dienste			
Administratiewe gelde		707	677
Reklame		7 138	9 111
Kleiner bates	4.1	8 223	9 995
Beurse (werknemers)		861	1 114
Spyseniering		19 310	20 978
Kommunikasie		10 978	11 893
Rekenaardienste	4.2	16 891	17 618
Konsultante: Sake- en adviesdienste		41 965	39 014
Infrastruktuur en beplanningsdienste		84 404	49 934
Regsdiens		4 350	3 742
Kontrakteurs		10 600	11 349
Agentskap- en steun-/ uitbestede dienste		338 580	314 774
Onthaal		31	44
Ouditkoste – Ekstern	4.3	11 971	18 653
Vlootdienste		23 992	31 950
Vorraad	4.4	495 480	344 990
Verbruiksgoedere	4.5	19 251	22 424
Bedryfsbruikhuur		62 996	58 916
Eiendomsbetalings	4.6	625 514	445 254
Huur en verhuring		626	6 966
Vervoer as deel van departementele aktiwiteite voorsien		269 966	262 795
Reis en verblyf	4.7	32 779	31 841
Lokale en fasiliteite		4 528	4 234
Opleiding en ontwikkeling		9 262	16 217
Ander bedryfsuitgawes	4.8	34 550	35 481
Totaal		2 134 953	1 769 964
4.1 Kleiner bates	4		
Tasbare bates		8 084	9 983
Masjinerie en toerusting		8 084	9 983
Ontasbare bates		139	12
Sagteware		139	12
Totaal		8 223	9 995

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
4.2 Rekenaardienste	4		
SITA-rekenaardienste		11 303	11 219
Eksterne rekenaardiensverskaffers		5 588	6 399
Totaal		16 891	17 618
4.3 Ouditkoste – Ekstern	4		
Regulatoriese audits		11 670	16 478
Prestasie-audits		-	1 272
Rekenaaroudit		301	903
Totaal		11 971	18 653
Die verskil tussen die uitgawes vir 2015/16 en 2016/17 is vanweë die tydsberekening van fakture.			
4.4 Voorraad	4		
Leer-en-onderrig-ondersteuningsmateriaal		122 419	152 964
Materiaal en voorraad		327	503
Medisyne		565	-
Ander voorraad	4.4.1	372 169	191 523
Totaal		495 480	344 990
4.4.1 Ander voorraad	4		
Bates vir verspreiding		372 169	191 523
Masjinerie en toerusting		372 165	191 523
Biblioteekmateriaal		4	-
Totaal		372 169	191 523
Bogenoemde toename is te wyte aan die uitrol van LAN in openbare skole.			
4.5 Verbruiksgoedere	4		
Verbruiksgoedere		3 109	4 214
Uniforms en kleres		168	154
Huishoudelike voorraad		1 005	1 184
Toebehore vir kommunikasie		-	4
IT-verbruiksgoedere		347	396
Ander verbruiksgoedere		1 589	2 476
Skrifbehoefte, drukwerk en kantoorvoorraad		16 142	18 210
Totaal		19 251	22 424
4.6 Eiendomsbetalings	4		
Munisipale dienste		129 470	53 043
Instandhouding en herstelwerk aan eiendom		483 423	383 477
Ander		12 621	8 734
Totaal		625 514	445 254

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
4.7 Reis en verblyf	4		
Binnelands		32 430	31 760
Buitelands		349	81
Totaal		32 779	31 841
4.8 Ander bedryfsuitgawes	4		
Professionele liggame, lidmaatskap en ledegeld		745	763
Hervestigingskoste		2 656	2 265
Ander		31 149	32 453
Totaal		34 550	35 481
5. Betalings vir finansiële bates			
Ander wesentliche verliese afgeskryf	5.1	651	275
Skuld afgeskryf	5.2	8 038	5 162
Totaal		8 689	5 437
5.1 Ander wesentliche verliese afgeskryf	5		
Aard van verliese			
GG-ongelukke		297	72
Rente betaal		9	203
Eise teen die Staat		332	-
Ander verliese		13	-
Totaal		651	275
5.2 Skuld afgeskryf	5		
Aard van skuld afgeskryf			
Ander skuld afgeskryf:			
Werknemerbelasting		694	391
Salaris-oorbetaling		5 562	3 176
Beurse		777	650
Ander		-	234
Rente op skuld		1 005	711
Totaal		8 038	5 162
Totale skuld afgeskryf		8 038	5 162
6. Oordragte en subsidies			
Departementele agentskappe en rekeninge	Bylae 1A	6 857	6 461
Instellings sonder winsbejag	Bylae 1 B	1 912 945	1 525 938
Huishoudings	Bylae 1C	92 305	91 209
Totaal		2 012 107	1 623 608

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
7. Uitgawes vir kapitale bates			
Tasbare bates		1 011 621	1 119 213
Geboue en ander vaste strukture	28.1	945 749	1 072 694
Masjinerie en toerusting	26.1	65 872	46 519
Ontasbare bates		64	1 876
Sagteware	27.1	64	1 876
Totaal		1 011 685	1 121 089

Masjinerie en toerusting: 'n Bedrag van R32,649 miljoen is bestee as 'n voorafbetaling tydens Maart 2017 ten opsigte van 49 busse wat deur SMV aangekoop word namens die departement.

7.1 Ontleding van fondse aangewend vir verkryging van kapitale bates 2016/2017

	Begrote fondse	Bystandshulp	Totaal
Tasbare bates	1 011 621	-	1 011 621
Geboue en ander vaste strukture	945 749	-	945 749
Masjinerie en toerusting	65 872	-	65 872
Ontasbare bates	64	-	64
Sagteware	64	-	64
Totaal	1 011 685	-	1 011 685

7.2 Ontleding van fondse aangewend vir verkryging van kapitale bates 2015/2016

	Begrote fondse	Bystandshulp	Totaal
Tasbare bates	1 119 213	-	1 119 213
Geboue en ander vaste strukture	1 072 694	-	1 072 694
Masjinerie en toerusting	46 519	-	46 519
Ontasbare bates	1 876	-	1 876
Sagteware	1 876	-	1 876
Totaal	1 121 089	-	1 121 089

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
--	------	------------------	------------------

7.3 Finansiële bruikhuuruitgawes ingesluit by uitgawes vir kapitale bates

Tasbare bates		
Masjinerie en toerusting	26 146	26 339
Totaal	26 146	26 339

8. Kontant en kontantekwivalente

Gekonsolideerde Betaalmeester-generaal Rekening	209 255	220 112
Kontant voorhande	3	-
Totaal	209 258	220 112

Die saldo in die BMG-rekening hou grootliks verband met die oorskot op begroting fondse.

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
9. Vooruitbetalings en voorskotte			
9.1 Vooruitbetaling (Bestee)			
Kapitaalbates		32 649	-
Totaal		32 649	-

'n Bedrag van R32,649 miljoen is bestee as 'n voorafbetaling tydens Maart 2017 ten opsigte van 49 busse wat deur SMV aangekoop word namens die departement.

10. Ontvangbare rekeninge

		2016/17			2015/16		
		Lopend	Nielopend	Totaal	Lopend	Nielopend	Totaal
	Aant	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Eise verhaalbaar	10.1	114	42	156	304	1 002	1 306
Verhaalbare uitgawes	10.2	3 398	1 535	4 933	2 656	563	3 219
Personeelskuld	10.3	1 907	15 187	17 094	4 423	16 564	20 987
Ander debiteure	10.4	3 330	36 680	40 010	5 422	37 573	42 995
Totaal		8 749	53 444	62 193	12 805	55 702	68 507
				Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000	
10.1 Eise verhaalbaar	10						
Provinsiale departemente					156	89	
Privaat ondernemings					-	332	
Huishoudings en instansies sonder winsbejag					-	885	
Totaal					156	1 306	
10.2 Verhaalbare uitgawes (ontoelaatbare rekeninge)	10						
Ontoelaatbare rekeninge					1 529	966	
Salaris: Herstelinskrywing					1 477	1 268	
Salaris: Belastingkuld					1 927	985	
Totaal					4 933	3 219	
10.3 Personeelskuld	10						
Skuldrekening					17 094	20 987	
Totaal					17 094	20 987	
10.4 Ander debiteure	10						
Kontrakbreuk					1 676	2 868	
Gewese werknemers					35 562	36 493	
Staatswaarborges					26	31	
Kriminele dade					35	37	
Allerlei					2 711	3 566	
Totaal					40 010	42 995	

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
10.5 Waardedaling van ontvangbare rekeninge			
Skatting van waardedaling van ontvangbare rekeninge		56 488	61 490
Totaal		56 488	61 490
11. Beleggings			
Nielopend			
Aandele en ander ekwiteit			
Skooloufonds		9 398	17 879
Totaal nielopend		9 398	17 879
Ontleding van nielopende beleggings			
Beginsaldo		17 879	16 745
Toevoegings in kontant		1 219	1 134
Vervreemdings vir kontant		(9 700)	-
Totaal		9 398	17 879
R9,7 miljoen is van die belegging onttrek vir die aankoop van grond van Stad Kaapstad vir die bou van 'n skool.			
12. Begrote fondse wat in die Inkomstefonds teruggestort moet word			
Beginsaldo		249 246	25 059
Soos heraangegee		249 246	25 059
Oordrag vanaf staat van finansiële prestasie (soos heraangegee)		229 505	262 027
Begrote fondse nie versoek/ontvang nie	1.1	-	(12 781)
Gedurende die jaar betaal		(249 246)	(25 059)
Eindsaldo		229 505	249 246
13. Departementele inkomste en NRF-ontvangste wat in die Inkomstefonds teruggestort moet word			
Beginsaldo		2 036	6 408
Oordrag vanaf staat van finansiële prestasie (soos heraangegee)	2	38 696	22 833
Gedurende die jaar betaal		(37 969)	(27 205)
Eindsaldo		2 763	2 036
14. Betaalbare rekeninge – lopend			
Verrekeningsrekening	14.1	6 099	3 170
Ander betaalbare rekeninge	14.2	725	201
Totaal		6 824	3 371

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
14.1 Betaalbare rekeninge - verrekeningsrekeninge	14		
Sal: ACB-intrekking		5 699	1 794
Sal: Inkomstebelasting		-	488
Sal: Pensioenfonds		-	55
Sal: Mediese fonds		32	23
Ander aftrekkingsrekeninge		63	89
Sal: Belastingkuld		8	133
Voorskot: Openbare entiteite		297	588
Totaal		6 099	3 170
14.2 Betaalbare rekeninge - ander betaalbare rekeninge	14		
Skuldrekening krediete		494	201
Sal: RWBS Terugbetalingkontrole		231	-
Totaal		725	201
15. Netto kontantvloei beskikbaar uit bedryfsaktiwiteite			
Netto oorskot soos per staat van finansiële prestasie		268 201	284 860
Voeg terug niekontant-/kontantbeweging wat nie as bedryfsaktiwiteite geag word nie		734 237	1 057 545
Afname in ontvangbare rekeninge - lopend		6 314	(64)
Afname in voorafbetalings en voorskotte		-	1
Toename in betaalbare rekeninge - lopend		3 453	1 564
Uitgawes vir kapitale bates		1 011 685	1 121 089
Terugstortings in Inkomstefonds		(287 215)	(52 264)
Begrote fondse nie versoek/ontvang nie		-	(12 781)
Netto kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite voortgebring		1 002 438	1 342 405
16. Rekonsiliasie van kontant en kontantekwivalente vir kontantvloei doeleindes			
Gekonsolideerde Betaalmeester-generaal Rekening		209 255	220 112
Kontant voorhande		3	-
Totaal		209 258	220 112

Die saldo in die BMG-rekening hou grootliks verband met die oorskot op begroting fondse

17. Voorwaardelike laste en voorwaardelike bates

17.1 Voorwaardelike laste

Aanspreeklik aan	Aard			
Finansiële instellings	Behuisingsleningwaarborg	Bylae 2A	333	312
Verskeie persone	Eise teen die departement	Bylae 2B	132 434	103 195
Interregering- betaalbare rekeninge: (onbevestigde saldo's)	Eise	Bylae 4	1 228	1 726
Munisipaliteite	Munisipale rekeninge	Bylae 2B	49 127	92 151
Totaal			183 122	197 384

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

17.2 Voorwaardelike bates

- Bykomend tot ondergemelde aantekeninge, soos aangedui in die finansiële state van 2013/14 en 2014/15, word die volgende vordering aangegee:

Alle uitstaande gevalle van opgegaarde voorraad (2013/14 – 2014/15) wat verband hou met die beleid en prosedure oor ongeskiktheidsverlof en affrede weens swak gesondheid (PILIR) is deur die Gesondheidsrisikobestuurder (GRB) gehanteer in 2016/17. Aan die einde van hierdie verslagtydperk was daar geen gevalle van opgegaarde voorraad uitstaande nie.
- Op hierdie stadium is die Departement nie in staat om die voorwaardelike bates betroubaar te meet nie aangesien die fondse wat deur SA Home Loans gehou word in verband met die Staatswerknemers-behuisingskema (RWBS) van die individueel-gekoppelde Besparingsfasiliteite (ILSF) terubesorg mag word aan die departement in gevalle van bedankings en ontslanings.

	2016/17 R'000	2015/16 R'000
18. Verpligtinge		
Lopende uitgawes	2 092 567	1 803 746
Goedgekeur en gekontrakteer	2 092 567	1 803 746
Kapitale uitgawes	633 561	695 486
Goedgekeur en gekontrakteer	533 272	680 565
Goedgekeur maar nog nie gekontrakteer nie	100 289	14 921
Totale verpligtinge	2 726 128	2 499 232

Lopende verpligtinge word grotendeels verteenwoordig deur kontrakte vir leerdervervoer en LAN-installasies by openbare skole wat vir 'n vyfjaartydperk gesluit is. Kapitale verpligtinge verteenwoordig kontrakte vir die bou van skole wat langer as 'n jaar duur.

			2016/17 R'000	2015/16 R'000
19.	Oplopings en betaalbare rekeninge nieerken nie			
19.1	Opgeloope bedrae			
	Gelys per ekonomiese klassifikasie	30 dae	30+ dae	Totaal
	Goedere en dienste	26 564	4 186	30 750
	Oordragte en subsidies	689	88	777
	Kapitale bates	4 437	158	4 595
	Ander	428	-	428
	Totaal	32 118	4 432	36 550
	Gelys per programvlak			
	Program 1		6 269	10 580
	Program 2		22 155	5 464
	Program 4		104	-
	Program 5		-	2
	Program 6		7 252	19 732
	Program 7		770	2 009
	Totaal		36 550	37 787

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

		Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
19.2 Betaalbare rekeninge nie erken nie				
Gelys per ekonomiese klassifikasie	30 dae	30+ dae	Totaal	Totaal
Goedere en dienste	16 914	3 572	20 486	35 038
Oordragte en subsidies	6 838	29	6 867	679
Kapitale bates	23 589	9 019	32 608	18 148
Ander	84	-	84	12
Totaal	47 425	12 620	60 045	53 877

		2016/17 R'000	2015/16 R'000
Gelys per programvlak			
Program 1		2 187	1 191
Program 2		10 920	2 280
Program 4		22	-
Program 5		238	22
Program 6		46 379	50 243
Program 7		299	141
Totaal		60 045	53 877

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
Ingesluit by bovermelde totale is die volgende			
Bevestigde saldo's by departemente	Bylae 4	-	12
Totaal		-	12

20. Werknemervoordele			
Aanspraak op verlof		67 117	51 011
Dienbonus (dertiende tjek)		395 880	383 774
Prestasietoekenings		16 590	16 288
Opgehoopte verlofverpligtinge		912 247	939 734
Ander		51 681	61 602
Totaal		1 443 515	1 452 409

Die departement kan op hierdie stadium nie 'n betroubare meting van die langdiensgedeelte van die langdienstoekenings maak nie.

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

21. Bruikhuurverpligtinge

21.1 Uitgawes op bedryfsbruikhuur

	Gespesiali- seerde militêre bates	Grond	Geboue en ander vaste strukture	Masjinerie en toerusting	Totaal
2016/17	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Nie later as 1 jaar nie			53 655	7 661	61 316
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie			93 279	5 477	98 756
Later as 5 jaar			34 290	745	35 035
Totale bruikhuurverpligtinge			181 224	13 883	195 107

	Gespe- sialiseerde militêre bates	Grond	Geboue en ander vaste strukture	Masjinerie en toerusting	Totaal
2015/16	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Nie later as 1 jaar nie			56 247	7 136	63 383
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie			103 213	9 063	112 276
Later as 5 jaar			38 243	900	39 143
Totale bruikhuurverpligtinge			197 703	17 099	214 802

Bruikhuurverpligtinge vir skoolgeboue word bereken op grond van 'n kontraktuele verpligting tussen die huurder en die verhuurders. 'n Vasgestelde jaarlikse styging van tussen 5 en 9% of die toepaslike VPI-gekoppelde inflasiekoers word in hierdie berekenings gebruik. In die geval van hernuwing van verstrykte huurkontrakte is die verpligting vir 'n driejaartydperk.

21.2 Uitgawes aan finansiële bruikhuur

	Gespe- sialiseerde militêre bates	Grond	Geboue en ander vaste strukture	Masjinerie en toerusting	Totaal
2016/17	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Nie later as 1 jaar nie				25 972	25 972
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie				49 343	49 343
Later as 5 jaar				1 967	1 967
Totale bruikhuurverpligtinge				77 282	77 282

	Gespesiali- seerde militêre bates	Grond	Geboue en ander vaste strukture	Masjinerie en toerusting	Totaal
2015/16	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Nie later as 1 jaar nie				25 777	25 777
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie				73 027	73 027
Later as 5 jaar				2 728	2 728
Totale bruikhuurverpligtinge				101 532	101 532

Die Onderwysdepartement het 518 voertuie van GMT gedurende 2016/17 gehuur. Daaglikse tariewe is maandeliks betaalbaar en dek bedryfskoste en kapitaalkoste vir die vervanging van voertuie en die implisiete finansiële koste met hierdie soort reëling.

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
22. Onreëlmatige uitgawes			
22.1 Rekonsiliasie van onreëlmatige uitgawes			
Beginsaldo		-	-
Soos heraangegee		-	-
Plus: Onreëlmatige uitgawes - m.b.t. vorige jaar		883	18
Plus: Onreëlmatige uitgawes - m.b.t. tot lopende jaar		-	-
Min: Vorige jaar bedrae gekondoneer		(883)	(18)
Min: Lopende jaar bedrae gekondoneer		-	-
Onreëlmatige uitgawes wat wag vir kondonering		-	-
22.2 Besonderhede oor onreëlmatige uitgawes – huidige en vorige jare			2016/17 R'000
Insident			
Betalings aan verskeie sekuriteitsmaatskappye			883
			883
22.3 Besonderhede oor onreëlmatige uitgawes gekondoneer			2016/17 R'000
Insident	Gekondoneer deur (kondonerende gesag)		
Betalings aan verskeie sekuriteitsmaatskappye	Rekenpligtige Beampte		883
			883
22.4 Besonderhede oor onreëlmatige uitgawes wat ondersoek word (nie by hoofaantekening ingesluit nie)			2016/17 R'000
Insident			
Beweerde bedrieglike aktiwiteite (1 geval)			11
Maatskappy opgeskort (46 gevalle)			3 956
Kontrakbestuur (70 gevalle)			2 635
Onvoldoende kwotasies (117 gevalle)			3 396
Ander (28 gevalle)			516
			10 514

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

	Aant	2016/17 R'000	2015/16 R'000
23. Vrugtelose en verkwistende besteding			
23.1 Rekonsiliasie van vrugtelose en verkwiste besteding			
Beginsaldo		260	269
Soos heraangegee		260	269
Vrugtelose en verkwiste besteding – m.b.t. vorige jaar		110	3
Vrugtelose en verkwiste besteding – m.b.t. lopende jaar		6	8
Min: Bedrae opgelos		(339)	(20)
Eindsaldo		37	260
23.2 Ontleding van afwagende besluit per ekonomiese klassifikasie			
Lopend		37	219
Kapitaal		-	41
Totaal		37	260
23.3 Ontleding van lopende en vorige jaar se vrugtelose en verkwiste besteding			
			2016/17 R'000
Insident			
Rente betaal (vorige jaar = R95 000)			101
Spyseniering (vorige jaar)			15
Totaal			116
23.4 Besonderhede oor vrugtelose en verkwiste besteding wat ondersoek word (nie by hoofaantekening ingesluit nie)			
			2016/17 R'000
Insident			
Spysenieringskoste (37 gevalle)			196
Oorbetaling op kontrak (1 geval)			1
Oorbetaling op vervoer (34 gevalle)			1 703
Rente (26 gevalle)			52
Ander (37 gevalle)			67
Totaal			2 019

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

24 Verwantepartytransaksies

Verwantepartyverhoudinge

1. Die transaksies wat met openbare gewone skoleverband hou, word in Bylae 1B openbaar gemaak.
2. Die departement het gedurende die jaar dienste van die Wes-Kaapse Departement van Vervoer en Openbare Werke (DVOW) soos volg ontvang:
  - Die departement gebruik kosteloos 'n gebou wat deur die DVOW bestuur word. Parkeerplek word ook aan staatsamptenare voorsien teen 'n goedgekeurde tarief wat nie markverwant is nie.
  - Die departement maak gebruik van staatsmotorvoertuie wat deur die Staatsmotorvervoerafdeling van die DVOW bestuur word ingevolge 'n arm-lengte-transaksie teen tariewe wat deur die Provinsiale Tesourie goedgekeur word.
3. Die departement het korporatiewe dienste van die Departement van die Premier Wes-Kaap soos volg ontvang:
  - Inligtings- en Kommunikasietegnologie
  - Organisasie-ontwikkeling
  - Provinsiale opleiding (transversaal)
  - Ondernemingsrisikobestuur
  - Interne audit
  - Provinsiale Forensiese Dienste
  - Regsdienste
  - Korporatiewe kommunikasie
4. Die departement het raadgewende dienste en operasionele dienste met betrekking tot sekuriteit van die Departement van Gemeenskapsveiligheid Wes-Kaap ontvang.
- 5.

25. Sleutelbestuurspersoneel

	Getal individue	2016/17 R'000	2015/16 R'000
Politieke ampsdraers	1	1 902	2 044
Amptenare:			
Vlak 15 tot 16	6	5 689	7 489
Vlak 14	8	9 705	8 383
Familielede van sleutelbestuurspersoneel	7	1 787	3 518
Totaal		19 083	21 434

26. Roerende tasbare kapitale bates

Beweging in roerende tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

	Beginsaldo R'000	Waardeaan- suiwerings R'000	Toevoegings R'000	Vervreemdings R'000	Eindsaldo R'000
Masjinerie en toerusting	172 433	-	10 608	(18 563)	164 478
Vervoerbates	78 436	-	2 763	(1 410)	79 789
Rekenaartoerusting	53 229	-	6 325	(16 374)	43 180
Meubels en kantoortoerusting	33 257	-	1 509	(719)	34 047
Ander masjinerie en toerusting	7 511	-	11	(60)	7 462
Totale roerende tasbare kapitale bates	172 433	-	10 608	(18 563)	164 478

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

26.1 Toevoegings

Toevoegings tot roerende tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2016

	Kontant	Niekontant	(Kapitale werk in wording – lopende koste en finansiële bruikhuurbetalings)	Ontvang lopend, nie betaal nie (betaal in lopende jaar, ontvang vorige jaar)	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Masjinerie en toerusting	33 223	3 531	(26 146)	-	10 608
Vervoerbates	26 166	2 743	(26 146)		2 763
Rekenaartoerusting	5 931	394			6 325
Meubels en kantoortoerusting	1 115	394			1 509
Ander masjinerie en toerusting	11				11
Totale toevoegings tot roerende tasbare kapitale bates	33 223	3 531	(26 146)	-	10 608

Die departement het 'n voorafbetaling van R32 649 000 gemaak vir die aankoop van 49 busse wat in die 2017/18 boekjaar afgelewer sal word. Dit het die verskil tussen die koste in die kapitaalbesteding en die kontanttoevoeging in die bate-aantekening veroorsaak.

26.2 Vervreemdings

Vervreemding van roerende tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

	Vir kontant verkoop	Niekontant vervreemding	Totale vervreem- dings	Werklike kontant ontvang
	R'000	R'000	R'000	R'000
Masjinerie en toerusting		18 563	18 563	-
Vervoerbates		1 410	1 410	-
Rekenaartoerusting		16 374	16 374	-
Meubels en kantoortoerusting		719	719	-
Ander masjinerie en toerusting		60	60	-
Totale vervreemding van roerende tasbare kapitale bates		18 563	18 563	-

26.3 Beweging vir 2015/16

Beweging in roerende tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2016

	Beginsaldo	Fout in vorige tydperk	Toevoegings	Vervreemdings	Eindsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Totale roerende tasbare kapitale bates	159 099	-	32 083	(18 749)	172 433
Vervoerbates	75 154	-	12 058	(8 776)	78 436
Rekenaartoerusting	48 956	-	11 940	(7 667)	53 229
Meubels en kantoortoerusting	29 310	-	6 202	(2 255)	33 257
Ander masjinerie en toerusting	5 679	-	1 883	(51)	7 511
Totale roerende tasbare kapitale bates	159 099	-	32 083	(18 749)	172 433

**Aantekeninge tot die Finansiële Jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

26.4 Kleiner bates

Beweging in kleiner bates per die bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

	Gespesia- liseerde militêre bates	Ontasbare bates	Erfenisbates	Masjinerie en toerusting	Biologiese bates	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Beginsaldo		1 390		66 362	-	67 752
Toevoegings		139		2 810		2 949
Vervreemdings				(4 353)		(4 353)
Totale getal kleiner bates		1 529		64 819	-	66 348

	Gespesia- liseerde militêre bates	Ontasbare bates	Erfenisbates	Masjinerie en toerusting	Biologiese bates	Totaal
Beginsaldo				42 860		42 860
Toevoegings				151 097		151 097
Totale getal kleiner bates				193 957		193 957

Kleiner bates

Beweging in kleiner bates per die bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

	Gespesia- liseerde militêre bates	Ontasbare bates	Erfenisbates	Masjinerie en toerusting	Biologiese bates	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Beginsaldo	-	1 378	-	59 817	-	61 195
Toevoegings	-	12	-	11 644	-	11 656
Vervreemdings	-	-	-	(5 099)	-	(5 099)
Totale kleiner bates	-	1 390	-	66 362	-	67 752

	Gespesia- liseerde militêre bates	Ontasbare bates	Erfenisbates	Masjinerie en toerusting	Biologiese bates	Totaal
Beginsaldo	-	-	-	47 680	-	47 680
Toevoegings	-	325	-	191 760	-	192 085
Totale getal kleiner bates	-	325	-	239 440	-	239 765

**Aantekeninge tot die Finansiële Jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

26.5 Roerende bates afgeskryf

Roerende bates afgeskryf vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

	Gespesia- liseerde militêre bates	Ontasbare bates	Erfenisbates	Masjinerie en toerusting	Biologiese bates	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Bates afgeskryf				4 355		4 355
Totale roerende bates afgeskryf				4 355		4 355

Roerende bates afgeskryf vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

	Gespesia- liseerde militêre bates	Ontasbare bates	Erfenisbates	Masjinerie en toerusting	Biologiese bates	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Bates afgeskryf	-	-	-	7 683	-	7 683
Totale roerende bates afgeskryf	-	-	-	7 683	-	7 683

26.6 Art 42 Roerende Kapitaalbates

Groot bates onderworpe aan oordrag kragtens art 42 van die WOFB – 31 Maart 2017

	Gespesia- liseerde militêre bates	Ontasbare bates	Erfenisbates	Masjinerie en toerusting	Biologiese bates	Totaal
Getal bates				(69)		(69)
Waarde van die bate (R'000)				(12 517)		(12 517)

Klein bates onderworpe aan oordrag kragtens art 42 van die WOFB - 31 Maart 2017

	Gespesia- liseerde militêre bates	Ontasbare bates	Erfenisbates	Masjinerie en toerusting	Biologiese bates	Totaal
Getal bates				(2 207)		(2 207)
Waarde van die bate (R'000)				(69)		(69)

R12 604 000 word oorgedra aan die Departement van die Premier vir IKT toerusting en die oordrag van bates ter waarde van R1 243 000 aan die Departement van Hoër Onderwys. Bates ter waarde van R1 261 000 is ontvang van die Departement van Vervoer en Openbare Werke.

27. Ontasbare kapitale bates

Beweging in ontasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

	Beginsaldo	Waardeaansuiwerings	Toevoegings	Vervreemdings	Eindsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Sagteware	21 597		64		21 661
Totale ontasbare kapitale bates	21 597	-	64	-	21 661

**Aantekeninge tot die Finansiële Jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

27.1 Toevoegings tot ontasbare tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

	Kontant	Niekontant	(Ontwikkeling werk in wording lopende Koste)	Ontvang lopend, nie betaal nie (betaal in lopende jaar, ontvang vorige jaar)	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Sagteware	64				64
Totale toevoegings tot ontasbare kapitale bates	64	-	-	-	64

27.2 Beweging vir 2015/16

Beweging in ontasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2016

	Beginsaldo	Fout in vorige tydperk	Toevoegings	Vervreemdings	Eindsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Sagteware	19 721	-	1 876	-	21 597
Totale ontasbare kapitale bates	19 721	-	1 876	-	21 597

28. Onroerende tasbare kapitale bates

Beweging in onroerende tasbare kapitale bates vir die tydperk 31 Maart 2017

	Beginsaldo	Waardeaan- suiwerings	Toevoegings	Vervreemdings	Eindsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Geboue en ander vaste strukture					
Nieresidensiële geboue	1 378 451	11 884	1 966 716	(146 639)	3 210 412
Kapitale werk- in-wording	1 970 609		945 749	(1 966 716)	949 642
Totale onroerende tasbare kapitale bates	3 349 060	11 884	2 912 465	(2 113 355)	4 160 054

Die waarde-aansuiwerings bestaan uit R12 604 000 vir die herevaluering van die vyf en sestig (65) R1 voorafvervaardigde eenhede asook die herevaluering van 'n gebou van -R720 000.

28.1 Toevoegings

Toevoegings tot onroerende tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

	Kontant	Niekontant	(Ontwikkeling werk in wording lopende Koste)	Ontvang lopend, nie betaal nie (betaal in lopende jaar, ontvang vorige jaar)	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Geboue en ander vaste strukture	945 749	1 925 497	(945 749)	41 219	1 966 716
Nieresidensiële geboue	945 749	1 925 497	(945 749)	41 219	1 966 716
Totale toevoegings tot onroerende tasbare kapitale bates	945 749	1 925 497	(945 749)	41 219	1 966 716

**Aantekeninge tot die Finansiële Jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

28.2 Vervreemdings

Vervreemding van onroerende tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

	Verkoop vir kontant	Niekontant- vervreemding	Totale vervreem- dings	Werklike kontant ontvang
	R'000	R'000	R'000	R'000
Geboue en ander vaste strukture	-	146 639	146 639	-
Nieresidensiële geboue		146 639	146 639	
Totale vervreemding van onroerende tasbare kapitale bates	-	146 639	146 639	-

Vervreemdings sluit in voorafvervaardigde kombuise ter waarde van R29 737 000 wat by skole opgerig is deur oordragbetalings.

28.3 Beweging vir 2015/16

Beweging in onroerende tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2016

	Beginsaldo	Fout in vorige tydperk	Toevoe- gings	Vervreem- ding	Eindsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Geboue en ander vaste strukture	944 585	(468)	438 475	(4 141)	1 378 451
Nieresidensiële geboue	944 585	(468)	438 475	(4 141)	1 378 451
Totale vervreemding van onroerende tasbare kapitale bates	944 585	(468)	438 475	(4 141)	1 378 451

28.3.1 Fout in vorige tydperk

	2015/16 R'000
Aard van fout in vorige tydperk	
Geboue en ander vaste strukture	(468)
Duplisering van twee voorafvervaardigde klaskamers op die 2015/16 bateregister	(468)
Totaal	(468)

28.4 Bates onderworpe aan oordrag kragtens art 42 van die WOFB – 2016/17

	Getal bates	Waarde van bates R'000
Geboue en ander vaste strukture	(3)	(116 902)
Nieresidensiële geboue	(3)	(116 902)
Totaal	(3)	(116 902)

Bates onderworpe aan oordrag kragtens art 42 van die WOFB – 2015/16

	Getal bates	Waarde van bates R'000
Geboue en ander vaste strukture	(10)	(3 904)
Nieresidensiële geboue	(10)	(3 904)
Totaal	(10)	(3 904)

**Aantekeninge tot die Finansiële Jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

29. Verandering in rekenkundige beramings

Die volgende veranderinge is gedurende die jaar gemaak aan die skattings wat gebruik word by die boekhouding vir transaksies, bates, laste, gebeure en omstandighede.

	Waarde verkry volgens oorspronklike skatting	Waarde verkry volgens gewysigde skatting	R-waarde impak van verandering in skatting
Aantekening 28 - Nieresidensiële geboue - waarde-aansuiwering	54 351	66 235	11 884

30. Foute in vorige tydperk

30.1 Regstelling van foute in vorige tydperk

Bates: Onroerende tasbare kapitale bates

Duplisering van twee voorafvervaardigde klaskamers op die 2015/16

Bateregister (468)

Netto effek (468)

Laste:

Werknemervoordele – Hierdie bedrag is ooraangegee in 2015/16 (53 836)

Netto uitwerking (53 836)

31. Oorplasing van funksies

Die funksies van Verdere Onderwys en Opleiding (VOO) en Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes (BOOV) is met ingang van 1 April 2015 oorgeplaas na die Departement van Nasionale Onderwys en Opleiding, tesame met die VOO-kolleges en BOOV-sentrums wat aan hierdie funksies gekoppel is.

31.1 Staat van finansiële posisie

	Aant	Saldo per departement 2015 /16 Finansiële Jaar voor oordrag 2015/16 R'000	VOO 2015/16 R'000	BOOV 2015/16 R'000	2015/16 Saldo na oordrag 2015/16 R'000
Bates		12 518	-	-	12 518
Lopende bates					
Vooruitbetalings en voorskotte	1		-	-	1
Ontvangbare rekeninge	12 517		-	-	12 517
Nielopende bates		72 671	-	-	72 671
Beleggings	16 745		-	-	16 745
Ontvangbare rekeninge	55 926		-	-	55 926
Totale bates		85 189	-	-	85 189
Laste					
Bedryfslaste		33 274	-	-	33 274
Begrote fondse wat in Inkomstefonds teruggestort moet word	25 059		-	-	25 059
Departementele inkomste en NIF-ontvangste wat in Inkomstefonds teruggestort moet word	6 408		-	-	6 408
Betaalbare rekeninge	1 807		-	-	1 807
Totale laste		33 274	-	-	33 274
Netto bates		51 915	-	-	51 915

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

31.2 Openbaarmakingsaantekeninge

	Saldo per departement 2015 /16 Finansiële Jaar voor oordrag	VOO	BOOV	2015//16 Saldo na oordrag
	2015/16	2015/16	2015/16	2015/16
	R'000	R'000	R'000	R'000
Voorwaardelike laste	165 302	-	-	165 302
Verpligtinge	1 816 183	-	-	1 816 183
Opgelope bedrae	42 264	-	-	42 264
Betaalbare rekeninge nie erken nie	49 247	-	-	49 247
Werknemervoordele	1 470 894	-	-	1 470 894
Huurverpligtinge - bedryfsbruikhuur	222 111	-	-	222 111
Huurverpligtinge - finansiële bruikhuur	114 131	-	-	114 131
Vrugtelose en verkwistende besteding	269	-	-	269
Roerende tasbare kapitale bates	159 117	(1 243)	-	157 874
Onroerende tasbare kapitale bates	944 585	-	-	944 585
Ontasbare kapitale bates	19 721	-	-	19 721

Oordrag van bates tussen die twee departemente is afgehandel.

**Aantekeninge tot die finansiële jaarstate
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

32. Staat van voorwaardelike toelaes ontvang

Naam van toelaag	Toekenning van toelaag					Bestee				2015/16	
	Wet op Verdeling van Inkomste/Provinsiale toelaes	Heruitreikings	DoRA-aansuiwerings	Ander aansuiwerings	Totaal beskikbaar	Bedrag deur departement ontvang	Bedrag deur departement bestee	Onder-/ (oorbesteding)	% beskikbare fondse deur dept. bestee	Wet op Verdeling van Inkomste	Bedrag deur departement bestee
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Onderwysinfrastruktuurstoelae	992 212	-	-	142 492	1 134 704	1 134 704	1 079 173	55 531	95%	1 094 992	1 094 992
UOWP Geïntegreerde Toelae vir Provinsies	2 520	-	-	-	2 520	2 520	2 520	-	100%	2 818	2 818
MIV/Vigs-toelae (Opleiding in lewensvaardighede)	18 728	-	-	-	18 728	18 728	18 717	11	100%	19 631	19 631
Toelae vir Wiskunde, Wetenskap en Tegnologie	27 841	-	-	-	27 841	27 841	27 841	-	100%	26 535	26 535
Toelae vir nasionale skoolvoedingsprogram	315 305	-	-	1 724	317 029	317 029	316 999	30	100%	299 435	299 400
Toelae: Beroepspesifieke bedeling vir terapeute in die onderwyssektor Maatskaplike Sektor UOWP Aansporingstoelae aan Provinsies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15 852	15 852
	18 677	-	-	-	18 677	18 677	18 677	-	100%	4 747	4 746
	1 375 283	-	-	144 216	1 519 499	1 519 499	1 463 927	55 572	96%	1 464 010	1 463 974

**BYLAES TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

Bylae 1A

Staat van oordragte aan departementele agentskappe en rekeninge

	Oordragtoekenning				oordrag		2015/16
	Aangesuiwerde begroting	Heruitreikings	Aansuiwerings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	% van beskikbare fondse oorgedra	Begrotingswet
Departement / agentskap / rekening	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
SETA	6 850	-	-	6 850	6 850	100%	6 450
SAUK TV-lisensie	10	-	(3)	7	7	100%	11
Totaal	6 860	-	(3)	6 857	6 857		6 461

**BYLAES TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

Bylae 1B

Staat van oordragte aan instellings sonder winsbejag

	Oordragtoekenning				Uitgawes		2015/16
	Aangesuiwerde begroting R'000	Heruitreikings R'000	Aansuiwerings R'000	Totaal beskikbaar R'000	Werklike oordrag R'000	% van beskikbare fondse oorgedra %	Begrotingswet R'000
Instellings sonder winsbejag							
Oordragte							
Openbare gewone skole	1 096 449	-	119 887	1 216 336	1 216 336	100%	927 121
Onafhanklike skole	101 298	-	(272)	101 026	101 026	100%	95 384
Skole vir leerders met spesiale onderwysbehoefes	149 933	-	2 339	152 272	152 272	100%	134 988
VKO: Gr R openbare skole	298 247	-	(8 709)	289 538	289 538	100%	229 891
VKO: Gr R gemeenskapsentrums	71 289	-	(4 042)	67 247	67 247	100%	68 664
VKO: Leerderskappe	84 560	-	1 949	86 509	86 509	100%	69 873
WKOD-sokkerklub	-	-	17	17	17	100%	17
Totaal	1 801 776	-	111 169	1 912 945	1 912 945		1 525 938

**BYLAES TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

**Bylae 1C
Staat van oordragte aan huishoudings**

	Oordragtoekenning				UITGAWES		2015/16
	Aangesuiwerde begroting	Heruitreikings	Aansuiwerings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	% van beskikbare fondse oorgeda	Begrotingswet
Huishouding	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Oordragte							
H/H werknemerdiensvoordeel: Besering aan diens	1 264	-	(1 264)	-	-		
H/H werknemerdiensvoordeel: verlofuitkering	30 096	-	54 775	84 871	84 871	100%	73 876
H/H werknemerdiensvoordeel: PST aftredevoordeel	5 947	-	(5 947)	-	-		18
H/H werknemerdiensvoordeel: Skeidingspakket	-	-	5 651	5 651	5 651	100%	14 325
H/H werknemerdiensvoordeel: Beurse (niewerknemers)	769	-	(164)	605	605	100%	1 540
H/H: eise teen die staat (kontant)	-	-	1 178	1 178	1 178	100%	1 450
Totaal	38 076	-	54 229	92 305	92 305		91 209

BYLAES TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Bylae 1D

Staat van geskenke, skenkings en borgskappe ontvang

.

Naam van organisasie	Aard van geskenk, skenking of borgskap	2016/17 R'000	2015/16 R'000
Ontvang in kontant			
JAKS Trust	Bydrae vir infrastruktuur by De Villiers Graaff Hoërskool	1 500	-
Totaal		1 500	-

**BYLAES TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

Bylae 2A

Staat van finansiële waarborge uitgereik soos op 31 Maart 2017 – Plaaslik

Waarborg- instansie	Waarborg ten opsigte van	Oorspronklike gewaarborgde kapitale bedrag R'000	Beginsaldo 1 April 2016 R'000	Waarborge onttrek gedurende die jaar R'000	Gewaarborgde terugbetalings/ gekanselleer/ verminder/ vrygestel gedurende die jaar R'000	Herwaarderings R'000	Eindsaldo 31 Maart R'000	Gewaarborgde rente vir die jaar geëindig 31 Maart 2016 R'000	Gerealiseerde verliese nie verhaalbaar nie, m.a.w. eise uitbetaal R'000
Behuising									
0001 – Standard Bank van S.A. Beperk			83				83		
0004 – FirstRand Bank Beperk			149				149		
First National Bank									
0017 - ABSA			80	21			101		
Totaal			312	21			333		

**BYLAES TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

Bylae 2B

Staat van gebeurlike verpligtinge soos op 31 Maart 2017

Aard van verpligtinge	Beginsaldo 1 April 2016 R'000	Verpligtinge gedurende die jaar aangegaan R'000	Verpligtinge gedurende die jaar betaal/ gekanselleer/ verminder R'000	Verhaalbare verpligtinge (Verskaf besonderhede hieronder) R'000	Eindsaldo 31 Maart 2017 R'000
Eise teen die departement					
Verskeie eise	103 195	37 413	(8 174)		132 434
Subtotaal	103 195	37 413	(8 174)		132 434
Ander					
Munisipale rekeninge *	92 151	229 877	(272 901)		49 127
Subtotaal	92 151	229 877	(272 901)		49 127
Totaal	195 346	267 290	(281 075)	-	181 561

**Die eindsaldo verteenwoordig die totaal van uitstaande munisipale diensterekeninge van skole soos op 31 Maart 2017. Dit is nie moontlik om die totale bedrag van munisipale diensterekeninge van skole gedurende die jaar aangegaan en betaal/gekanselleer/verminder te bepaal nie, aangesien hierdie rekeninge ook regstreeks deur die skole betaal word.

**BYLAES TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017**

**Bylae 3
Eise verhaalbaar**

Staatsentiteit	Bevestigde saldo uitstaande		Onbevestigde saldo uitstaande		Totaal		Geld in transito teen jaareinde 2016/17	
	31/03/2017	31/03/2016	31/03/2017	31/03/2016	31/03/2017	31/03/2016	Ontvangsdatum tot ses (6) werksdae na jaareinde	Bedrag
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000		R'000
Departemente								
Onderwysdepartement – Noordwes (NWE)	-	-	42	42	42	42	-	-
Dept van die Premier	-	-	1	1	1	1	-	-
Dept van Gesondheid	-	-	-	25	-	25	-	-
Onderwysdepartement - KwaZulu Natal	-	-	21	21	21	21	-	-
Departement van Maatskaplike Ontwikkeling	-	-	24	-	24	-	-	-
Departement van Hoër Onderwys en Opleiding	-	-	40	-	40	-	-	-
Departement van Gemeenskapsveiligheid	-	-	5	-	5	-	-	-
Departement van Verdediging	-	-	12	-	12	-	-	-
Departement van Menslike Nedersetting	-	-	11	-	11	-	-	-
	-	-	156	89	156	89	-	-
Ander staatsentiteite								
Kaapse Onderwysers-Professionele Vereniging (CTPA)	-	-	-	332	-	332	-	-
Staatswerknemerspensioenfonds (GEPP)	-	-	-	885	-	885	-	-
	-	-	-	1 217	-	1 217	-	-
Totaal	-	-	156	1 306	156	1 306	-	-

BYLAES TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Bylae 4

Interregering betaalbare rekeninge

Staatsentiteit	Bevestigde saldo uitstaande		Onbevestigde saldo uitstaande		Totaal		Geld in transito teen jaareinde 2016/17	
	31/03/2017	31/03/2016	31/03/2017	31/03/2016	31/03/2017	31/03/2016	Ontvangsdatum tot ses (6) werksdae na jaareinde	Bedrag
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000		R'000
Departemente								
Lopend								
Departement van Justisie en Grondwetlike Ontwikkeling	-	-	573	1 468	573	1 468	-	-
Departement van die Premier W-K	-	-	25	-	25	-	-	-
W-K Provinsiale Tesourie	-	-	7	-	7	-	-	-
Vrystaat	-	-	57	45	57	45	-	-
Onderwysdepartement	-	-	324	197	324	197	-	-
Staatsmotorvervoer W-K	-	-					-	-
Departement van Maatskaplike Ontwikkeling Kwazulu Natal	-	-	16	16	16	16	-	-
Departement van Staatsdiens en Administrasie			63		63			
Departement van Onderwys Kwazulu Natal			132		132			
SA Polisiediens			20		20			
Departement van Openbare Werke Kwazulu Natal			11		11			
Departement van Ekonomiese Ontwikkeling & Toerisme W-K	-	12	-	-	-	12	-	-
Totaal Departemente		12	1 228	1 726	1 228	1 738		-

BYLAES TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Bylae 5
Voorraad

	Aant	2016/17		2015/16	
		Hoeveelheid	R'000	Hoeveelheid	R'000
Voorraad opsomming					
Beginsaldo					
Plus: Toevoegings/Aankope - Kontant -	4.4	2 794 291	495 480		344 990
(Minus) Uitgifte		(2 794 291)	(495 480)	-	(344 990)
Eindsaldo		-	-	-	-

Hierdie items sluit skryfbehoeftes, handboeke, skoolmeubels en IT-toerusting in wat in prys kan wissel. Die 2015/16 is die vergelyker en is nie opgedeel per tipe item en hoeveelheid nie.

Voorraad: Leer en Onderrigondersteuningsmateriaal en Biblioteekmateriaal

Beginsaldo			
Plus: Toevoegings/Aankope - Kontant -		2 607 558	122 423
(Minus) Uitgifte		(2 607 558)	(122 423)
Eindsaldo		-	-

Voorraad: Materiaal en voorraad

Beginsaldo			
Plus: Toevoegings/Aankope - Kontant -		3 211	327
(Minus) Uitgifte		(3 211)	(327)
Eindsaldo		-	-

Voorraad: Medisyne

Beginsaldo			
Plus: Toevoegings/Aankope - Kontant -		359	565
(Minus) Uitgifte		(359)	(565)
Eindsaldo		-	-

Masjinerie en Toerusting (Bates vir verspreiding)

Beginsaldo			
Plus: Toevoegings/Aankope - Kontant -		183 163	372 165
(Minus) Uitgifte		(183 163)	(372 165)
Eindsaldo		-	-

BYLAES TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

Bylae 6

Beweging in kapitale werk-in-wording

Beweging in kapitale werk-in-wording vir die jaar geëindig 31 Maart 2017

	Beginsaldo	Lopende jaar kapitale WIW	Voltooide bates	Eindsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000
Geboue en ander vaste strukture	1 970 609	945 749	(1 966 716)	949 642
Nieresidensiële geboue	1 970 609	945 749	(1 966 716)	949 642
Totaal	1 970 609	945 749	(1 966 716)	949 642

Bylae A: Programprestasiemaatstawwe (Nasionaal) – Tegniese

A. Program 1: Administrasie	
Titel van aanwyser	PPM101: Getal openbare skole wat die skool- administratiewe bestuurstelsels gebruik om data elektronies aan die nasionale leerderopspoorstelsel te voorsien
Kort definisie	Die Suid-Afrikaanse Skooladministrasie- en Bestuurstelsel (SA-SAMS) is bekendgestel om skole te ondersteun met die bestuur van hulle administratiewe stelsels. Openbare skole in alle provinsies moet die gebruik van die stelsel infaseer vir rekordhouding van en verslagdoening oor hulle data. Die stelsel kan derde partye of ander verskaffers insluit. Hierdie prestasie-aanwyser meet die getal openbare skole wat elektroniese stelsels gebruik om data aan die nasionale leerderopspoorstelsel te voorsien. Openbare skole: Verwys na gewone en spesiale skole. Sluit onafhanklike skole uit.
Doel/belang	Om verbetering in skole se voorsiening van data uit skole te meet
Beleid ingesakel by	Nasionale Onderwysinligtingsbeleid
Bron/insameling van data	Provinsiale OBIS-databasis Primêre Bewyse: Provinsiale OBIS-databasis Databasis van die SA SAMS wat afgelaai is op LURITS Sekondêre Bewyse: Databasis met lys van skole wat enige skooladministrel gebruik om op LURITS af te laai
Hoe om te verifieer	Opsomming van skole wat inligting aan LURITS voorsien (<i>Dit moet die OBIS-nummer, distrik en skool se naam insluit</i>).
Berekeningsmetode	Totale getal openbare skole wat die skool se administratiewe en bestuurstelsels gebruik om data aan die leerderopspoorstelsel te voorsien.
Databeperking	Oplaa van onvolledige inligting
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Kumulatief
Verslagdoeningsiklus	Kwartaalliks
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare gewone skole moet data elektronies kan insamel en indien. Op of bo teiken.
Verantwoordelik vir aanwyser	OBIS-direktoraat (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikeheidsbestuurder invoeg)
Titel van aanwyser	PPM 102 Getal openbare skole wat elektronies (per e-pos) bereik kan word
Kort definisie	Getal openbare skole wat elektronies, veral per e-pos of ander verifieerbare maniere, bv Menslike hulpbronbestuurstelsel, bereik kan word. Openbare skole: Verwys na gewone en spesiale skole. Sluit onafhanklike skole uit.
Doel/belang	Hierdie aanwyser meet die toeganklikheid van skole deur departemente op maniere buiten fisiese besoeke. Dit is nuttig om omsendbriewe te stuur, aanvullende materiaal te verskaf en inligting spoedig van skole te verkry.
Beleid ingesakel by	Nasionale Onderwysinligtingsbeleid
Bron/insameling van data	Provinsiale OBIS-databasis
Hoe om te verifieer	OBIS-nr., naam van skool en e-posadres
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal openbare skole wat elektronies gekontak kan word
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Kumulatief
Verslagdoeningsiklus	Kwartaalliks
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare skole moet d.m.v e-pos of ander verifieerbare manier gekontak kan word. Op of bo teiken.
Verantwoordelik vir aanwyser	OBIS-direktoraat/ IK-direktoraat (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikeheidsbestuurder invoeg)

Titel van aanwyser	PPM 103: Persentasie lopende onderwysuitgawes wat aan nie-personeelitems bestee word
Kort definisie	Totale uitgawes (begroting) op nie-personeelitems uitgedruk as 'n persentasie van totale lopende uitgawes in onderwys. Lopende onderwysuitgawes: Verwys na al die regering se nie-personeel uitgawes aan onderwys (met inbegrip van alle subsektore van onderwys, spesiale skole, onafhanklike skole en voorwaardelike toelaes). Hierdie aanwyser kyk na die totale begroting.
Doel/belang	Om onderwysuitgawes op nie-personeelitems te meet.
Beleidskakeel	WOFB
Bron/insameling van data	Basiese rekeningkundige stelsel (BAS-stelsel)
Hoe om te verifieer	Finansiële jaarverslae
Berekeningsmetode	Verdeel die totale onderwysuitgawes (begroting) op nie-personeelitems deur die totale lopende uitgawes in onderwys en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om personeeluitgawes te verminder en verseker dat nog fondse vir nie-personeelitems beskikbaar gestel word. Op of onder teiken d.w.s meer fondse bestee aan nie-personeel items as verwag.
Verantwoordelik viraanwyser	Verantwoordelike bestuurder (finansiële afdeling) (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikeheidsbestuurder invoeg)
Titel van aanwyser	PPM104: Getal skole wat deur distriksamptenare besoek word vir die doel van monitering en ondersteuning
Kort definisie	Getal skole wat in 'n kwartaal deur Kringbestuurders en Vakadviseurs vir monitering, ondersteuning en skakeling besoek word. Dit sluit besoeke aan openbare gewone skole en spesiale skole in en sluit besoeke aan onafhanklike skole uit. Kringbestuurder: dit is 'n bestuurder wat namens die distriksbestuurder toesig hou oor en ondersteuning bied aan 'n kluster/groep skole. 'n Vakadviseur is 'n distriksgebaseerde amptenaar wat oor kennis, vaardighede en waardes in 'n spesifieke veld beskik en wat opvoeders ondersteun met die implementering van kurrikulum en assesseringsbeleid. Distriksamptenare sluit dus alle amptenare van onderwysdistrikskantore en kringe in wat skole besoek met die doel om ondersteuning te monitor (dit is nie 'n sosiale besoek nie maar fokus op kwessies m.b.t. leer en onderrig by skool).
Doel/belang	Om ondersteuning te meet wat deur die distriksamptenare aan skole gegee word, insluitend Kringbestuurders en/of Vakadviseurs
Beleidskakeel	SA Skolewet en MTSR
Bron/insameling van data	Kringbestuurders en Vakadviseurs het skoolskedule en skoolbesoekrekords of skoolbesoekvorm onderteken
Hoe om te verifieer	Kwartaallike verslae (oor die getal skole wat deur distriksamptenare besoek word, insluitend Kringbestuurders en Vakadviseurs)
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal skole wat per kwartaal deur kringbestuurders vir ondersteuning, monitering en skakeling besoek word
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Kumulatief
Verslagdoeningsiklus	Kwartaalliks
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle skole wat bystand benodig moet per kwartaal deur kringbestuurders besoek word vir monitering, ondersteuning en skakeling. Op of bo teiken.
Verantwoordelik vir aanwyser	Institusionele Ondersteuningsbestuur en -beheer (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikeheidsbestuurder invoeg)

B. Program 2: Openbare Gewone Skoolonderwys	
Titel van aanwyser	PPM201: Getal voldiensskole wat leerders met leerhindernisse bedien
Kort definisie	Getal openbare gewone skole wat voldiensskole is. Voldiensskole: is openbare gewone skole wat spesiaal toegerus en daarop ingestel is om 'n reeks leerhindernisse in 'n inklusiewe onderwysomgewing te behandel. Hierdie skole bedien grotendeels leerders met matige leerhindernisse
Doel/belang	Om leerders met leerhindernisse se toegang tot openbare gewone skole te meet
Beleidskakeel	Witskrif 6
Bron/insameling van data	Inklusiewe Onderwys-skole se databasis Primêre Bewyse: Inklusiewe Onderwys-skole se databasis Databasis van geïdentifiseerde skole met vordering gemeet aan nasionale kriteria. Sekondêre bewyse: Lys van skole en vordering met betrekking tot die omskepping van die skole gebaseer op die kriteria gestipuleer in die Riglyne vir Voldiensskole/Inklusiewe Skole, 2009
Hoe om te verifieer	Lys van openbare gewone skole wat in voldiensskole omskep is of openbare skole wat voorsien is van hulptoestelle of gepaste infrastruktuur.
Berekeningsmetode	Telling van die totale getal voldiensskole
Data limitations	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om te verseker dat alle leerders met spesiale behoeftes toegang het tot die skoolstelsel en dat geselekteerde openbare gewone skole in staat is om hierdie leerders te akkommodeer. Op of bo teiken.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Inklusiewe Onderwys (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikhedsbestuurder invoeg)
Titel van aanwyser	PPM202: Getal laerskole met 'n algehele slaagkoers in JNA van 50% en hoër
Kort definisie	Totale getal openbare gewone laerskole wat 'n gemiddelde slaagkoers van 50% en hoër in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal het. Die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) is 'n Suid-Afrikaanse assessering van geletterdheid en gesyferdheid. Dit is deur die departement geïnisieer in 'n poging om geletterdheid en gesyferdheid in die land se skole te verbeter. Die toetse word nasionaal aan alle leerders in Graad 1- 9 in openbare skole geadministreer
Doel/belang	Hierdie aanwyser meet die gehalte-aspekte van die verskaffing van onderwys in die skoolstelsel, met spesiale fokus op leerders se bevoegdheid in taal en gesyferdheid
Beleidskakeel	Aksieplan tot 2019 en KABV
Bron/insameling van data	Primêre Bewyse: Nasionale Assesserings, JNA-databasis en JNA- Tegniese Verslag Provinsiale databasis gerekonstrueer om nasionale uitslae te weerspieël. Sekondêre bewyse: JNA uitslae soos bereken deur DBO in die JNA-Verslag
Hoe om te verifieer	JNA-databasis
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die getal laerskole met 'n gemiddelde slaagkoers van 50% en hoër in die JNA-eksamen.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Titel van aanwyser	PPM202: Getal laerskole met 'n algehele slaagkoers in JNA van 50% en hoër
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Alle gewone laerskole moet teen 50% en hoër in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) presteer. Op of bo teiken.
Verantwoordelik vir aanwyser	Tak Kurrikulum en Direktoraat Assesserings en Eksamens (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikhedsbestuurder invoeg)

Titel van aanwyser	PPM 203: Getal sekondêre skole met 'n algehele slaagkoers in JNA van 40% en hoër
Kort definisie	Totale getal sekondêre skole wat 'n gemiddelde slaagkoers van 40% en hoër in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal. Die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) is 'n Suid-Afrikaanse assessering van geletterdheid en gesyferdheid. Dit is deur die departement geïnisieer in 'n poging om geletterdheid en gesyferdheid in die land se skole te verbeter. Die toetse word nasionaal aan alle leerders in Graad 1-9 in openbare skole geadministreer.
Doel/belang	Hierdie aanwyser meet die gehalte-aspekte van die verskaffing van onderwys in die skoolstelsel, met spesiale fokus op leerders se bevoegdheid in taal en gesyferdheid.
Beleidskake	Aksieplan tot 2019 en KABV
Bron/insameling van data	Primêre Bewyse: Nasionale Assesserings, JNA-databasis en JNA- Tegniese Verslag Provinsiale databasis gerekonstrueer om nasionale uitslae te weerspieël. Sekondêre bewyse: JNA uitslae soos bereken deur DBO in die JNA-Verslag
Hoe om te verifieer	JNA-databasis
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die getal sekondêre skole met 'n gemiddelde slaagkoers van 40% en hoër in die JNA-eksamen
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Alle sekondêre skole moet teen 40% en hoër in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) presteer. Op of bo teiken.
Verantwoordelik vir aanwyser	Tak Kurrikulum en Direkoraat Assesserings en Eksamens (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikhedsbestuurder invoeg)
Titel van aanwyser	PPM204: Getal sekondêre skole met 'n Nasionale Senior Sertifikaat- (NSS) slaagkoers van 60% en hoër
Kort definisie	Totale getal sekondêre skole wat 'n gemiddelde slaagkoers van 60% en hoër in die Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) behaal
Doel/belang	Hierdie aanwyser meet die gehalte van NSS-slaagpunte aangesien die sektor wil verseker dat meer Graad 12-leerders 'n NSS-kwalifikasie verwerf
Beleidskake	Aksieplan tot 2019 en KABV
Bron/insameling van data	Primêre bewys: Nasionale Senior Sertifikaat databasis Provinsiale databasis gerekonstrueer om nasionale resultate te weerspieël Sekondêre Bewys: NSS uitslae soos bereken deur DBO in die NSS-verslag
Hoe om te verifieer	Nasionale Senior Sertifikaat-databasis
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal skole met 'n gemiddelde slaagkoers van 60% en hoër in die NSS-eksamen
Databeperkings	None
Titel van aanwyser	PPM204: Getal sekondêre skole met 'n Nasionale Senior Sertifikaat- (NSS) slaagkoers van 60% en hoër
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Alle openbare gewone skole moet teen 60% en hoër in die NSS presteer
Verantwoordelik vir aanwyser	Tak Kurrikulum en Direkoraat Assesserings en Eksamens (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikhedsbestuurder invoeg)

Titel van aanwyser	PPM205: Die persentasie kinders wat in die vorige jaar 9 geword het en wat tans in Graad 4 (of 'n hoër graad) ingeskryf is
Kort definisie	Die gepaste ouderdom vir kinders wat in Graad 4 ingeskryf is, is 10 jaar. Dus is die getal leerders wat in die vorige jaar 9 geword het, gelyk aan die getal kinders wat in die huidige jaar 10 en in Graad 4 of hoër ingeskryf is, uitgedruk as persentasie van die totale getal 10-jarige leerders wat by openbare gewone skole ingeskryf is.
Doel/belang	Hierdie aanwyser meet die doeltreffendheid van die skoolstelsel, bv. die impak van laat toetrede tot Graad 1, herhaling van 'n graad en leerders wat uitsak. Data oor die graad behaal en ouderdom van leerders is reeds 'n geruime tyd op die OBIS beskikbaar. Statistiek SA se opnames, bv. die Algemene Huishoudelike Opname, het vanaf 2009 begin om inligting oor graadinskrywings in te samel
Beleidskakeel	SA Skolewet en MTSR
Bron/insameling van data	Primêre bewyse: OBIS Jaarlikse Skoolopname (JSO) of LURITS Werklike opnamevorme deur skole voltooi en akkuraat op databasis vasgelê. Sekondêre bewyse: Persentasie gerapporteer van die OBIS Jaarlikse Skoolopname-databasis.
Hoe om te verifieer	Samevatting van die OBIS- Jaarlikse Skoolopname-databasis
Berekeningsmetode	Verdeel die getal 10-jarige leerders wat in Graad 4 en hoër in openbare gewone skole ingeskryf is deur die totale getal 10-jarige leerders wat hierdie skole bywoon, ongeag graad, en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Gebrek aan akkurate geboortedatum
Soort aanwyser	Doeltreffendheid
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Hoër proporsies van leerders van gepaste ouderdom moet in die gepaste Graad op skool wees. Op of bo teiken.
Verantwoordelik vir aanwyser	OBIS-direktoraat (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikeheidsbestuurder Invoeg)
Titel van aanwyser	PPM 206: Die persentasie kinders wat in die voorafgaande jaar 12 geword het en wat tans in Graad 7 (of 'n hoër graad) ingeskryf is
Kort definisie	Die gepaste ouderdom vir kinders wat in Graad 7 ingeskryf is, is 13 jaar. Dus is die getal leerders wat in die vorige jaar 12 geword het, gelyk aan die getal kinders wat in die huidige jaar 13 en in Graad 7 of hoër ingeskryf is, uitgedruk as persentasie van die totale getal 13-jarige leerders wat by openbare gewone skole ingeskryf is.
Doel/belang	Hierdie aanwyser meet die doeltreffendheid van die skoolstelsel, bv. die impak van laat toetrede tot Graad 1, herhaling van 'n graad en leerders wat uitsak. Data oor die graad behaal en ouderdom van leerders is reeds 'n geruime tyd op die OBIS beskikbaar.
Titel van aanwyser	PPM 206: Die persentasie kinders wat in die voorafgaande jaar 12 geword het en wat tans in Graad 7 (of 'n hoër graad) ingeskryf is
Beleidskakeel	SA Skolewet en MTSR
Bron/insameling van data	Primêre bewyse: OBIS Jaarlikse Skoolopname (JSO) of LURITS Werklike opnamevorme deur skole voltooi en akkuraat op databasis vasgelê. Sekondêre bewyse: Persentasie gerapporteer van die OBIS Jaarlikse Skoolopname-databasis.
Hoe om te verifieer	Samevatting van die OBIS- Jaarlikse Skoolopname-databasis
Berekeningsmetode	Verdeel die getal 13-jarige leerders wat in Graad 7 en hoër in openbare gewone skole ingeskryf is deur die totale getal 13-jarige leerders wat hierdie skole bywoon, ongeag graad, en vermenigvuldig met 100 soos op brondatum.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Doeltreffendheid
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Hoër proporsies van leerders van gepaste ouderdom moet in die gepaste graad op skool wees. Op of bo teiken.
Verantwoordelik vir aanwyser	OBIS-direktoraat (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikeheidsbestuurder Invoeg)

Titel van aanwyser	PPM207: Getal skole wat van mediahulpbronne voorsien is
Kort definisie	Leerders benodig toegang tot 'n groter verskeidenheid materiaal, bv. boeke buiten handboeke, en koerante wat gewoonlik in 'n biblioteek of multimediacentrum gevind word. Dit is veral belangrik in meer behoeftige gemeenskappe, waar daardie materiaal nie geredelik by die huis beskikbaar is nie. Sonder toegang tot bv. Kinderensiklopedieë word die leerervaring ernstig beperk. Provinsies moet 'n diens identifiseer wat formeel geprogrammeer en meetbaar is. Dit kan 'n E-leer program insluit.
Doel/belang	Om die persentasie leerders met toegang tot mediahulpbronne te meet. Toegang tot gehalte-biblioteekhulpbronne is noodsaaklik vir die ontwikkeling van lewenslange leesgewoontes, veral in meer behoeftige gemeenskappe waar kinders nie toegang tot hul eie leesstof het nie.
Beleidskakeel	SASA en Biblioteekinligtingsdiens
Bron/insameling van data	Primêre bewyse: Biblioteekinligtingsdiens databasis Afleweringsnotas by skole en distrikskantore gehou van mediahulpbronne voorsien Sekondêre bewyse: Databasis met lys van skole en mediahulpbronne voorsien.
Hoe om te verifieer	Lys van skole wat van mediahulpbronne voorsien is, insluitend bewys van aflewering (BVA's) of ander tipe bewyse soos op provinsiale vlak bepaal
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal skole wat van mediahulpbronne voorsien is
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Alle skole moet van mediahulpbronne voorsien word. Op of bo teiken.
Verantwoordelik vir aanwyser	Tak Kurrikulum (provinsies kan die meer toepaslike Verantwoordelikeheidsbestuurder Invoeg).
Titel van aanwyser	PPM208: Koers van leerderafwesigheid
Kort definisie	Leerderafwesigheid word gedefinieer as 'n geval waar 'n leerder vir 'n hele dag nie by die skool is nie.
Doel/belang	Hierdie aanwyser ondersoek die stelsels om die omvang van leerderafwesigheid te identifiseer en te verseker dat stelsels bestaan om leerderafwesigheid te monitor en te verminder. Die doel is om te meet hoeveel skooldae in 'n kwartaal verloor is.
Beleidskakeel	SASW
Bron/insameling van data	Primêre Bewyse: Databasis van leerders wat van skole afwesig is volgens die datavasleggingsmetode wat in daardie provinsie beskikbaar is. Gekonsolideerde databasis wat leerderafwesigheidskoers aandui per distrik/skool
Hoe om te verifieer	Verslagdoening deur skole (slegs opsomming van syfers)
Berekeningsmetode	Verdeel die totale getal skooldae verloor weens leerderafwesigheid deur die getal skooldae in 'n kwartaal en vermenigvuldig met 100
Databeperkings	Vertraging in die indiening van die opgesomde lys afwesige leerders deur skole sonder internetverbinding. Onvoldoende boekhouding deur skole.
Soort aanwyser	Doeltreffendheid
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Kwartaalliks
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Hoë persentasie van leerders moet skool gereeld bywoon
Verantwoordelik vir aanwyser	OBIS-direktoraat (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikeheidsbestuurder invoeg)

Titel van aanwyser	PPM209: Koers van onderwyserafwesigheid
Kort definisie	Afwesigheid kan as gevolg van goedgekeurde verlof weens siekte of gesinsverantwoordelikheid wees.
Doel/belang	Om die omvang van onderwyserafwesigheid by skole te meet ten einde stelsels te ontwikkel om die verskynsel te verminder en gereeld te monitor. Die doel is om die leerderdae te tel wat as gevolg van onderwyserafwesigheid verlore is
Beleidskakeel	SASW
Bron/insameling van data	PERSAL- en OBIS-datastelsels
Hoe om te verifieer	Databasis van opvoeders as afwesig van die werk aangeteken (gegrond op PERSAL verlofvorms wat ingedien is)
Berekeningsmetode	Verdeel die totale getal skooldae verloor weens onderwyserafwesigheid deur die totale getal moontlike werksdae in 'n kwartaal en vermenigvuldig met 100
Databeperkings	Vertraging in die indiening van verlofvorms en bywerking van PERSAL
Soort berekening	Doeltreffendheid
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Kwartaalliks
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Hoë persentasie van onderwysers moet gedurende skoolure onderrig gee. Op of onder teiken d.w.s. afwesigheid minder as verwag
Verantwoordelik vir aanwyser	Menslike Hulpbronbestuur en -voorsiening(provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikeheidsbestuurder invoeg)
Titel van aanwyser	PPM210: Getal leerders in openbare gewone skole wat by die 'geen skoolgeld'-skoolbeleid baat
Kort definisie	Getal leerders wat openbare gewone skole bywoon en nie enige skoolgeld ingevolge die 'geen skoolgeld'-skoolbeleid betaal nie. Die regering het die 'geen skoolgeld'-skoolbeleid bekendgestel om 'n einde te maak aan die marginalisering van behoeftige leerders. Dit is in lyn met die land se Grondwet, wat bepaal dat burgers die reg tot basiese onderwys het, ongeag die beskikbaarheid van hulpbronne.
Doel/belang	Om toegang tot gratis onderwys te meet
Beleidskakeel	Grondwet, SASA en 'geen skoolgeld'-skoolbeleid
Bron/insameling van data	Hulpbronteiken en OBIS-databasis
Hoe om te verifieer	Tabel vir teiken van hulpbronne (dit kan anders deur die verskillende provinsies benoem word)
Berekeningsmetode	Rekord van alle leerders wat nie skoolgeld betaal nie in ooreenstemming met die "geen-skoolgeld"-beleid
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle kwalifiserende leerders moet by die 'geen skoolgeld'-skoolbeleid baat. Op of bo teiken
Verantwoordelik vir aanwyser	Begrotingsbestuurder (provinsies kan die meer toepaslike Verantwoordelikeheidsbestuurder invoeg)
Titel van aanwyser	PPM211: Getal opvoeders opgelei in geletterdheid-/taal-inhoud en -metodologie
Kort definisie	Die opleiding en ontwikkeling van onderwysers is een van die top prioriteite in Suid-Afrikaanse onderwys en word gestaa deur die Strategiese Beplanningsraamwerk vir Onderwysers se Opvoeding en Ontwikkeling. Daar word van onderwysers verwag om kursusse te voltooi wat gerig is op die verbetering van hul inhoudskennis en hulle sal aangespoor word om saam in professionele leergemeenskappe te werk om 'n beter gehalte van onderwys te bereik. Provinsies moet eie definisie verskaf volgens hulle eie konteks b.v. 'Opleiding' word gedefinieer as 'n kursus met gedefinieerde inhoud en assessering wat 'n minimum van 5 dae duur.
Doel/belang	Teikens vir onderwyserontwikkeling sluit in: volgehoue aanlokking van toenemende getalle jong, gekwalifiseerde onderwysers; vulling van vakante poste; bereiking van die toepaslike hoeveelheid ure wat onderwysers aan professionele ontwikkelingsaktiwiteite bestee; vermindering van onderwyserafwesigheid en versekering dat die kurrikulum ten volle gedek word.
Beleidskakeel	Strategiese Beplanningsraamwerk vir Onderwysers se Opvoeding en Ontwikkeling

Titel van aanwyser	PPM211: Getal opvoeders opgelei in geletterdheid-/taal-inhoud en -metodologie
Bron/insameling van data	Menslike Hulpbronontwikkeling of ander provinsiale databasis
Hoe om te verifieer	Registers van onderwysers wat in die provinsie opgelei is
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal onderwysers wat formeel in inhoud en metodologie in geletterdheid/taal opgelei word
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Alle onderwysers in alle fases, veral grondslag- en intermediêre fase, moet in inhoud en metodologie in geletterdheid/taal opgelei word. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Tak Kurrikulum en Tak Menslike Hulpbronbestuur (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikhedsbestuurder invoeg)
Titel van aanwyser	PPM212: Getal opvoeders opgelei in gesyferdheid-/wiskunde-inhoud en -metodologie
Kort definisie	Die opleiding en ontwikkeling van onderwysers is een van die top prioriteite in Suid-Afrikaanse onderwys en word gestaaf deur die Strategiese Beplanningsraamwerk vir Onderwysers se Opvoeding en Ontwikkeling. Daar word van onderwysers verwag om kursusse te voltooi wat gerig is op die verbetering van hul inhoudskennis en hulle sal aangespoor word om saam in professionele leergemeenskappe te werk om 'n beter gehalte van onderwys te bereik. Provinsies moet eie definisie verskaf volgens hulle eie konteks b.v "Opleiding" word gedefinieer as 'n kursus met gedefinieerde inhoud en assessering wat 'n minimum van 5 dae duur.
Doel/belang	Teikens vir onderwyserontwikkeling sluit in: volgehoue aanlokking van toenemende getalle jong, gekwalifiseerde onderwysers; vulling van vakante poste; bereiking van die toepaslike hoeveelheid ure wat onderwysers aan professionele ontwikkelingsaktiwiteite bestee; vermindering van onderwyserafwesigheid en versekering dat die kurrikulum ten volle gedek word.
Beleidskakeel	Strategiese Beplanningsraamwerk vir Onderwysers se Opvoeding en Ontwikkeling
Bron/insameling van data	Menslike Hulpbronontwikkeling of ander provinsiale databasis
Hoe om te verifieer	Registers van onderwysers wat in die provinsie opgelei is
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal onderwysers wat formeel in gesyferdheid/wiskunde-inhoud en metodologie opgelei is.
Databeperkings	Geen. Hang af van definisie van 'opleiding' wat gebruik word en akkurate voltooiing en berging van registers
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Alle onderwysers in alle fases moet in inhoud en metodologie in gesyferdheid en wiskunde opgelei word. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Tak Kurrikulum en Tak Menslike Hulpbronbestuur (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikhedsbestuurder invoeg)

Program 3 : Subsidies vir Onafhanklike Skole	
Titel van aanwyser	PPM301: Getal gesubsidieerde leerders in geregistreerde onafhanklike skole
Kort definisie	Onafhanklike Skole: skole wat ingevolge die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA) as onafhanklik geregistreer is of beskou word. Fondse word oorgedra na geregistreerde onafhanklike skole wat om staatsubsidies vir leerders in hulle skool aansoek gedoen het en daarvoor kwalifiseer.
Doel/belang	Om toegang tot onderwys te verbeter
Beleidskakeel	Nakoming van skoolbefondsingsnorme en -standaarde vir onafhanklike skole
Bron/insameling van data	Skoolbefondsingsnorme en -standaarde-databasis
Hoe om te verifieer	Begrotingsoordragdokumente (hierdie dokumente lys skole, getal leerders en begrotingstoekenning)
Berekeningsmetode	Telling van die totale getal leerders in onafhanklike skole wat gesubsidieer word
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle leerders in kwalifiserende onafhanklike skole moet gesubsidieer word. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Institusionele Ondersteuningsbestuur en Beheer: Onafhanklike skole of Programbestuurder: Onafhanklike Skole
Titel van aanwyser	PPM302: Persentasie geregistreerde onafhanklike skole wat subsidies ontvang
Kort definisie	Getal geregistreerde onafhanklike skole wat gesubsidieer word, uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal geregistreerde onafhanklike skole. Onafhanklike Skole: skole wat ingevolge die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA) as onafhanklik geregistreer is of beskou word. Fondse word oorgedra na geregistreerde onafhanklike skole wat om staatsubsidies vir leerders in hulle skool aansoek gedoen het en daarvoor kwalifiseer.
Doel/belang	Om toegang tot onderwys te verbeter
Beleidskakeel	Nakoming van skoolbefondsingsnorme en -standaarde vir onafhanklike skole
Bron/insameling van data	Skoolbefondsingsnorme en -standaarde-databasis
Hoe om te verifieer	Begrotingsoordragdokumente (hierdie dokumente lys skole, getal leerders en Begrotingstoekenning)
Berekeningsmetode	Verdeel die totale getal geregistreerde onafhanklike skole wat gesubsidieer word deur die totale getal geregistreerde onafhanklike skole en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Alle leerders in kwalifiserende onafhanklike skole moet gesubsidieer word en daardie gesubsidieerde onafhanklike skole moet aan minimumstandaarde vir regulerende onafhanklike skole voldoen. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Institusionele Ondersteuningsbestuur en Beheer: Onafhanklike skole of Programbestuurder: Onafhanklike Skole
Titel van aanwyser	PPM303: Persentasie geregistreerde onafhanklike skole vir monitering en ondersteuning Besoek
Kort definisie	Getal geregistreerde onafhanklike skole wat deur amptenare van die provinsiale onderwysdepartement besoek word vir die doel van monitering en ondersteuning, uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal geregistreerde onafhanklike skole. Dit sluit in skoolbesoeke deur kringbestuurders, vakadviseurs en enige amptenare van die departement vir doeleindes van monitering en ondersteuning.
Doel/belang	Om die monitering van en toesighouding oor onafhanklike skole deur provinsiale onderwysdepartement te meet.
Beleidskakeel	SA Skolewet en MTSR
Bron/insameling van data	Amptenare van die provinsiale onderwysdepartement, kringbestuurders en Vakadviseurs het skoolskediule en skoolbesoekrekords of skoolbesoekvorme onderteken.
Hoe om te verifieer	Provinsiale onderwysdepartement lewer verslag oor die getal skole wat besoek is.

Berekeningsmetode	Verdeel die getal geregistreerde onafhanklike skole wat vir die doel van monitering en ondersteuning deur amptenare van die provinsiale onderwysdepartement besoek is deur die totale getal geregistreerde onafhanklike skole en vermenigvuldig met 100
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle geregistreerde onafhanklike skole moet ten minste een keer 'n jaar vir die doel van toesighouding, monitering, ondersteuning en skakeling besoek word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Institusionele Ondersteuningsbestuur en Beheer: Onafhanklike skole of Programbestuurder: Onafhanklike Skole

Program 4: Openbare Spesiale Skoolonderwys	
Titel van aanwyser	PPM401: Persentasie leerders met spesiale behoeftes in spesiale skole tot die ouderdom van 16 in die skool behou
Kort definisie	Ingevolge die Grondwet en die Skolewet, is onderwys in Suid-Afrika verpligtend tussen die ouderdomme van 7 en 15, wat Graad 1 tot 9 insluit, en die regering het ten doel om te verseker dat geen kind hierdie reg ontsê word nie.
Doel/belang	Om toegang tot onderwys vir kinders met spesiale behoeftes en die behoud van hierdie leerders in die skoolstelsel te meet.
Beleidskakeel	Witskrif 6
Bron/insameling van data	OBIS-databasis, jaarlikse skoolopname vir spesiale skole
Hoe om te verifieer	Hoe om te verifieer
Berekeningsmetode	Verdeel die totale getal 7- tot 16-jarige leerders wat in openbare spesiale skole ingeskryf is deur die 7- tot 16-jarige leerders met gestremdhede in die bevolking en vermenigvuldig met 100 soos op brondatum.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle leerders met gestremdhede van verpligte skoolgaande ouderdom moet een of ander opvoedkundige instelling bywoon. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Programbestuurder: Inklusiewe Onderwys (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikhedsbestuurder invoeg)
Kort definisie	Onderwyswitskrif 6 praat van die 'kwalitatiewe verbetering van spesiale skole vir die leerders wat hulle bedien en die gefaseerde omskakeling na spesiale skoolhulpbronsentrums wat spesiale ondersteuning aan naburige skole bied en by distriksgebaseerde ondersteuningspanne geïntegreer is'.
Doel/belang	Om die ondersteuning te meet wat die spesiale skool-hulpbronsentrums bied aan die hoofstroom- en voldiensskole as 'n hefboom vir die daarstelling van 'n inklusiewe onderwysstelsel.
Beleidskakeel	Witskrif 6 en die riglyne om gehalte-onderwys en ondersteuning in spesiale skole en spesiale skool-hulpbronsentrums te verseker
Bron/insameling van data	Inklusiewe Onderwys-databasis
Hoe om te verifieer	Lys van spesiale skole wat as hulpbronsentrums dien
Berekeningsmetode	Verdeel die getal spesiale skole wat as hulpbronsentrums dien deur die totale getal spesiale skole en vermenigvuldig met 100
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Alle spesiale skole moet as hulpbronsentrums dien. Teiken moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Inklusiewe Onderwys (provinsie kan die meer toepaslike Verantwoordelikhedsbestuurder invoeg)

E. Program 5: Vroeëkindontwikkeling	
Titel van aanwyser	Titel van aanwyser PPM 501: Getal openbare skole wat Graad R aanbied
Kort definisie	Totale getal openbare skole (gewone en spesiale) wat Graad R aanbied.
Doel/belang	Om die uitbreiding en voorsiening van Graad R in openbare skole te meet.
Beleidskakeel	Witskrif 5
Bron/insameling van data	OBIS-databasis
Hoe om te verifieer	Afgetekende verklaring deur skoolhoof en distriksbestuurder (elektronies of drukstuk) of ander formele rekord soos bepaal deur die provinsie.
Berekeningsmetode	Telling van die getal openbare skole (gewone en spesiale) wat Graad R aanbied
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare skole met Graad 1 moet Graad R aanbied. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	OBIS-direktoraat
Titel van aanwyser	PPM 502: Persentasie Graad 1-leerders wat formele Graad R-onderwys ontvang het
Kort definisie	Getal Graad 1-leerders wat Graad R bygewoon het, uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal leerders vir die eerste keer in Graad 1 ingeskryf, leerders wat herhaal uitgesluit.
Doel/belang	Hierdie aanwyser meet die gereedheid van leerders wat die skoolstelsel betree en evalueer kinders wat aan Vroeëkindontwikkeling-stimuli blootgestel word.
Beleidskakeel	Witskrif 5 en MTSR
Bron/insameling van data	OBIS-databasis
Hoe om te verifieer	Afgetekende verklaring deur skoolhoof en distriksbestuurder (elektronies of drukstuk)
Berekeningsmetode	Verdeel die getal leerders wat in openbare gewone skole in Graad R ingeskryf is deur die totale getal leerders wat vir die eerste keer in Graad 1 ingeskryf is, leerders wat herhaal uitgesluit, en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle kwalifiserende kinders moet Graad R in 'n gegewe jaar bywoon. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	OBIS-direktoraat
Titel van aanwyser	PPM 503: Persentasie aangestelde VKO-praktisyns met NKR vlak 4 en hoër
Kort definisie	Getal VKO-praktisyns met NKR-vlak 4 en hoër wat in diens is, uitgedruk as 'n totale getal /u VKO-praktisyns by openbare skole of openbare VKO-sentrums in diens is. Nasionale Kwalifikasieraamwerk (NKR) vlak 4 is gelykstaande aan VKO-praktisyns met ten minste 'n Nasionale Senior Sertifikaat (NSS).
Doel/belang	Om 'n paar gehalte-aspekte van die voorsiening van onderwys in vroeëkindontwikkeling te meet.
Beleidskakeel	MTSR en Witskrif 5
Bron/insameling van data	VKO-Programbestuurder

Titel van aanwyser	PPM 503: Persentasie aangestelde VKO-praktisyns met NKR vlak 4 en hoër
Hoe om te verifieer	Databasis van VKO-praktisyns en hul kwalifikasies
Berekeningsmetode	Verdeel die getal VKO-praktisyns wat NKR vlak 4 (NSS Sertifikaat) en hoër het deur die totale getal VKO-praktisyns wat in diens by openbare VKO-sentrums is en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Sommige VKO-praktisyns is nie op die PERSAL-stelsel nie.
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Alle VKO-praktisyns moet NKR vlak 4 en hoër hê. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Programbestuurder: Vroeëkindontwikkeling

F. Program 6: Infrastruktuurontwikkeling

Titel van aanwyser	PPM 601: Getal openbare gewone skole wat van watertoevoer voorsien is
Kort definisie	Totale getal openbare gewone skole wat van water voorsien is. Dit sluit waterkenke of boorgate of kraanwater in. Hierdie maatstaf is van toepassing op bestaande skole en sluit nuwe skole uit.
Doel/belang	Om die plan om toegang tot water in die betrokke jaar te voorsien, te meet
Beleidskakeel	Voorsiening van skoolinfrastruktuur
Bron/insameling van data	NOIBS of Skoolinfrastruktuurdatabasis
Hoe om te verifieer	Voltooiingsertifikaat
Berekeningsmetode	Rekordhouding van alle openbare gewone skole wat voorsien is van toegang tot lopende water.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare gewone skole moet toegang tot lopende water hê. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Skoolinfrastruktuur / Eenheid vir Infrastruktuurontwikkeling
Titel van aanwyser	PPM 602: Getal openbare gewone skole wat van elektrisiteitstoevoer voorsien is
Kort definisie	Totale getal openbare gewone skole wat van elektrisiteit voorsien is. Hierdie maatstaf is van toepassing op bestaande skole en sluit nuwe skole uit. Definisie: Skole met elektrisiteit verwys na skole wat enige bron van elektrisiteit het, met inbegrip van die Eskom-netwerk, sonpanele en kragopwekkers.
Doel/belang	Om toegang tot elektrisiteit te meet.
Beleidskakeel	Voorsiening van skoolinfrastruktuur
Bron/insameling van data	NOIBS-/infrastruktuurdatabasis
Hoe om te verifieer	Voltooiingsertifikaat
Berekeningsmetode	Rekordhouding van alle openbare gewone skole wat van elektrisiteit voorsien word.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare gewone skole moet toegang tot elektrisiteit hê. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Skoolinfrastruktuur / Eenheid vir Infrastruktuurontwikkeling
Titel van aanwyser	PPM 603: Getal openbare gewone skole wat van sanitasiegeriewe voorsien is
Kort definisie	Totale getal openbare gewone skole wat van sanitasiegeriewe voorsien is. Hierdie maatstaf is van toepassing op bestaande skole en sluit nuwe skole uit. Sanitasiegeriewe: Verwys na alle soorte toilette soos: putlatrine met ventilasiepyp agter die toilet, septiese spoel, munisipale spoel, "enviro"-toilet, putlatrine en chemiese toilet

Doel/belang	Om toegang tot sanitasiegeriewe in die betrokke jaar te meet
Beleidskakeel	Voorsiening van skoolinfrastruktuur
Bron/insameling van data	NOIBS of skoolinfrastruktuurdatabasis
Hoe om te verifieer	Voltooingsertifikaat
Berekeningsmetode	Rekordhouding van alle openbare gewone skole wat van sanitasiegeriewe voorsien is
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare gewone skole moet toegang tot sanitasiegeriewe hê. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Skoolinfrastruktuur / Eenheid vir Infrastruktuurontwikkeling

Titel van aanwyser	PPM 604: Getal klaskamers in openbare gewone skole gebou
Kort definisie	Getal klaskamers gebou en aan openbare gewone skole voorsien Dit sluit bykomende klaskamers of mobiele klaskamers in bestaande en nuwe skole in. Klaskamers: Kamers waar onderrig en leer plaasvind, maar wat nie vir spesiale onderrigaktiwiteite ontwerp is nie. Hierdie aanwyser sluit spesialiskamers uit.
Doel/belang	Om toegang tot die gepaste leeromgewing en infrastruktuur in skole te meet
Beleidskakeel	Riglyne oor Beplanning vir Openbare Skoolinfrastruktuur
Bron/insameling van data	NOIBS of Skoolinfrastruktuurdatabasis; Voltooingsertifikaat vir skole aan wie klaskamers voorsien is; Lys van skole wat die klaskamers per skool voorsien aandui
Hoe om te verifieer	Voltooingsertifikaat of praktiese voltooiingsertifikaat plus lys van haakplekke
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal spesialiskamers gebou
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare gewone skole moet voldoende klaskamers hê. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Skoolinfrastruktuur / Eenheid vir Infrastruktuurontwikkeling
Titel van aanwyser	PPM 605: Getal spesialiskamers in openbare gewone skole gebou
Kort definisie	Totale getal spesialiskamers in openbare gewone skole gebou. Dit sluit bykomende spesialiskamers in bestaande en nuwe skole in. 'n Spesialiskamer word omskryf as 'n kamer wat volgens die vereistes van die kurrikulum toegerus is. Voorbeelde: Kamer vir tegniese tekeninge, musiekkamer, metaalwerkkamer. Dit sluit administratiewe kantore en klaskamers (soos gedefinieer in PPM 604) uit en sluit kamers soos laboratoriums in.
Doel/belang	Om die beskikbaarheid en voorsiening van spesialiskamers in skole te meet ten einde die gepaste omgewing vir spesialisasie in vakke deur die kurrikulum daar te stel.
Beleidskakeel	Riglyne oor Beplanning vir Openbare Skoolinfrastruktuur
Bron/insameling van data	NOIBS of Skoolinfrastruktuurdatabasis of Voltooingsertifikaat van skole aan wie spesialiskamers voorsien is of lys van skole wat klaskamers per skool gelewer aandui
Hoe om te verifieer	Voltooingsertifikaat
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal spesialiskamers gebou
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare gewone skole moet toegang tot biblioteke, hulpbronsentrum, ens. hê. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Skoolinfrastruktuur / Eenheid vir Infrastruktuurontwikkeling
Titel van aanwyser	PPM 606: Getal nuwe skole voltooi en gereed vir okkupasie (sluit vervangingskole in)

Kort definisie	Totale getal openbare gewone skole wat in 'n gegewe jaar gebou is Dit sluit nuwe én vervangingskole in wat deur die Versnelde Skoolinfrastruktuurontwikkeling-program (ASIDI) of deur die Onderwysinfrastruktuurtoelae (OIT) gebou en voltooi is.
Doel/belang	Om toegang tot onderwys deur die voorsiening van gepaste skoolinfrastruktuur te meet.
Beleidskakeel	Riglyne oor Beplanning vir Openbare Skoolinfrastruktuur
Bron/insameling van data	NOIBS of Skoolinfrastruktuurdatabasis
Hoe om te verifieer	Voltooïngsertifikaat of sertifikaat van praktiese voltooiing plus lys van haakplekke
Berekeningsmetode	Telling van die totale getal nuwe skole voltooi
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Alle kinders moet toegang tot openbare gewone skole met basiese dienste en toepaslike infrastruktuur hê. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Skoolinfrastruktuur / Eenheid vir Infrastruktuurontwikkeling

Titel van aanwyser	PPM 607: Getal nuwe skole wat tans gebou word (sluit vervangingskole in)
Kort definisie	Totale getal openbare gewone skole onder konstruksie sluit vervangingskole in, asook skole wat deur die Versnelde Skoolinfrastruktuurontwikkeling-program (ASIDI) of deur Onderwysinfrastruktuurtoelae (OIT) gebou word. Onder konstruksie verwys na enige soort werk waarmee begin is met die doel om 'n skool te bou, soos die neerlegging van die fondasies.
Doel/belang	Om die beskikbaarheid en voorsiening van onderwys deur die voorsiening van meer skole te meet ten einde die geskikte onderrig en leer te voorsien
Beleidskakeel	Riglyne oor Beplanning vir Openbare Skoolinfrastruktuur
Bron/insameling van data	NOIBS of Skoolinfrastruktuurdatabasis of Voltooïngsertifikate van nuwe skole
Hoe om te verifieer	Dokumente van voorsieningskanaalbestuur/verkryging
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal skole in aanbou, insluitend vervangingskole
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare gewone skole moet leerdergetalle kan hanteer en aan vereiste standaarde voldoen. In die tersaaklike jaar moet die bonteiken bereik of oorskry word sodat daar geen vertraging met die voorsiening van voldoende akkommodasie is nie.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Skoolinfrastruktuur / Eenheid vir Infrastruktuurontwikkeling
Titel van aanwyser	PPM 608: Getal Graad R-klaskamers gebou
Kort definisie	Totale getal klaskamers gebou om Graad R-leerders te akkommodeer
Doel/belang	Om die uitbreiding van die voorsiening van vroeëkindontwikkeling te meet
Beleidskakeel	Riglyne oor Skoolinfrastruktuur
Bron/insameling van data	NOIBS of Skoolinfrastruktuurdatabasis Voltooïngsertifikate van nuwe skole
Hoe om te verifieer	Voltooïngsertifikaat of sertifikaat van praktiese voltooiing plus lys van haakplekke
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal Graad R klaskamers gebou
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare gewone skole met Graad 1 moet 'n Graad R-klaskamer(s) hê.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Skoolinfrastruktuur / Eenheid vir Infrastruktuurontwikkeling
Titel van aanwyser	PPM 609: Getal koshuise gebou
Kort definisie	Getal koshuise by openbare gewone skole gebou.
Doel/belang	Om die toegang tot onderwys vir leerders wat lang afstande reis, te meet
Beleidskakeel	Riglyne oor Skoolinfrastruktuur

Bron/insameling van data	NOIBS of Skoolinfrastruktuurdatabasis Voltooïingsertifikate van nuwe skole of Sertifikaat van praktiese voltooiing plus lys van haakplekke
Hoe om te verifieer	Voltooïingsertifikaat of sertifikaat van praktiese voltooiing plus lys van haakplekke
Berekeningsmetode	Telling van die totale getal koshuise wat by openbare gewone skole gebou is.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle kinders moet toegang tot onderwys hê, ongeag geografiese ligging. Teiken vir jaar moet bereik of oorskry word.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Skoolinfrastruktuur / Eenheid vir Infrastruktuurontwikkeling

Titel van aanwyser	PPM 610: Getal skole wat geskeduleerde instandhouding ondergaan
Kort definisie	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA) (Wet 84 van 1999) definieer die rol van die Departement van Basiese Onderwys (Provinsiaal, Distrik, Kring, Skoolbeheerliggaam en Skoolhoof) om skole se eiendom en die gronde waarop die skole geleë is, insluitend skoolkoshuise, in stand te hou en te verbeter.
Doel/belang	Roetine-instandhouding van skoolfasiliteite in ons land is oor die algemeen onaanvaarbaar, wat mettertyd tot verdere agteruitgang lei. Die voortdurende verwaarloosing stel leerders bloot aan gevaar, demotiveer opvoeders en kos die staat mettertyd al hoe meer soos geboue ineenstort
Beleidskakeel	SASW
Bron/insameling van data	NOIBS of Skoolinfrastruktuurdatabasis
Hoe om te verifieer	Databasis van skole wat geskeduleerde instandhouding ondergaan
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal skole wat geskeduleerde instandhouding ondergaan
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Skole moet bevorderlik vir leer en onderrig wees
Verantwoordelik vir aanwyser	NOIBS/ Direktoraat Skoolinfrastruktuur / Eenheid vir Infrastruktuurontwikkeling

G. Program 7: Eksamen- en Onderwysverwante Dienste	
Titel van aanwyser	PPM 701: Persentasie leerders wat die Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) geslaag het
Kort definisie	Totale getal NSS-leerders wat die Nasionale Senior Sertifikaat-eksamen (NSS) geslaag het uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal leerders wat die Nasionale Senior Sertifikaat afgelê het
Doel/belang	Om die doeltreffendheid van die skoolstelsel te meet
Beleidskakeel	MTSR en Eksamens en Assesserings
Bron/insameling van data	NSS-databasis
Hoe om te verifieer	Lys van NSS-leerders
Berekeningsmetode	Deel die getal leerders wat die NSS-eksamen geslaag het deur die totale getal leerders wat Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) afgelê het en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee

Gewenste prestasie	Om die getal Graad 12-leerders wat die NSS-eksamen slaag, te verhoog.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Eksamens en Assesserings
Titel van aanwyser	PPM 702: Persentasie Graad 12-leerders wat op B-vlak slaag
Kort definisie	Getal leerders wat toegang tot studies vir die B-graad in die Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) behaal het. B-graad-toelating stel NSS-geslaagdes in staat om vir graadkursusse by universiteite in te skryf uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal leerders wat die NSS-eksamens geskryf het
Doel/belang	Om die gehalte-aspekte van NSS-geslaagdes te meet
Beleidskakeel	MTSR en Eksamens en Assesserings
Bron/insameling van data	NSS-databasis
Hoe om te verifieer	Lys van NSS-leerders
Berekeningsmetodes	Deel die getal Graad 12-leerders wat 'n B-graad-toelating in die Nasionale Senior Sertifikaat behaal het deur die totale getal Graad 12-leerders wat NSS-eksamen afgelê het en vermenigvuldig met 100
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om die persentasie leerders wat B-graad-toelatings in die NSS-eksamen behaal, te vermeerder.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Eksamens en Assesserings
Titel van aanwyser	PPM 703: Persentasie Graad 12-leerders wat 50% of meer in wiskunde behaal
Kort definisie	Getal Graad 12-leerders wat wiskunde met 50% of meer in die NSS-eksamen geslaag het, uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal leerders wat wiskunde in die NSS eksamen afgelê het.
Doel/belang	Om doeltreffendheid in die skoolstelsel te meet, met 'n fokus op wiskunde as 'n belangrike aanvangsvak
Beleidskakeel	MTSR en Eksamens en Assesserings
Bron/insameling van data	NSS databasis
Hoe om te verifieer	Lys van NSS-leerders
Berekeningsmetode	Deel die getal Graad 12-leerders wat wiskunde in die Nasionale Senior Sertifikaat met 50% en hoër geslaag het deur die totale getal leerders wat wiskunde in die NSS eksamen afgelê het en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om die getal NSS-leerders wat wiskunde met 50% en meer slaag, te vermeerder
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Eksamens en Assesserings

Titel van aanwyser	PPM 704: Persentasie Graad 12-leerders wat 50% of meer in natuurwetenskappe behaal
Kort definisie	Getal Graad 12-leerders wat natuurwetenskappe met 50% of meer in die NSS-eksamen geslaag het, uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal leerders wat natuurwetenskappe in die NSS-eksamen afgelê het.
Doel/belang	Om doeltreffendheid in die skoolstelsel te meet, met 'n fokus op natuurwetenskappe as 'n belangrike aanvangsvak.
Beleidskakeel	MTSR en Eksamens en Assesserings
Bron/insameling van data	NSS-databasis
Hoe om te verifieer	Lys van NSS-leerders
Berekeningsmetode	Deel die getal Graad 12-leerders wat natuurwetenskappe in die Nasionale Senior Sertifikaat met 50% en hoër geslaag het deur die totale getal leerders wat natuurwetenskappe in die NSS-eksamen afgelê het en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Verslagdoeningsiklus	Niekumulatief

Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om die getal NSS-leerders wat natuurwetenskappe met 50% en meer slaag, te vermeerder
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Eksamens en Assesserings
Titel van aanwyser	PPM 705: Persentasie Graad 3-leerders wat 50% en hoër in huistaal in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal
Kort definisie	Getal Graad 3-leerders wat 'n stel nasionaal-gedefinieerde, basiese leervaardighede in taal bemeester het, soos verwoord in die Jaarlikse Nasionale Assesserings (JNA's) en uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal Graad 3-leerders wat die JNA-taaltoets geskryf het.
Doel/belang	Om doeltreffendheid in die skoolstelsel te meet, met 'n fokus op die meting van bevoegdhede in die grondslagfase
Beleidskakeel	MTSR en Eksamens en Assesserings
Bron/insameling van data	JNA-databasis
Hoe om te verifieer	Lys van leerders wat JNA-toetse geslaag het
Berekeningsmetode	Deel die getal Graad 3-leerders wat JNA taal-eksamen met 50% en hoër geslaag het deur die totale getal leerders wat die Graad 3 JNA taaltoets afgelê het en vermenigvuldig met 100
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om die getal Graad 3-leerders wat JNA-taaleksamen slaag te verhoog.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Eksamens en Assesserings
Titel van aanwyser	PPM 706: Persentasie Graad 3-leerders wat 50% en hoër in wiskunde in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal
Kort definisie	Getal Graad 3-leerders wat 'n stel nasionaal-gedefinieerde, basiese leervaardighede in wiskunde bemeester het, soos verwoord in die Jaarlikse Nasionale Assesserings (JNA's) en uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal Graad 3-leerders wat die JNA wiskundetoets geskryf het.
Doel/belang	Om doeltreffendheid in die skoolstelsel te meet, met 'n fokus op die meting van bevoegdhede in die grondslagfase
Beleidskakeel	MTSR en Eksamens en Assesserings
Bron/insameling van data	JNA-databasis
Hoe om te verifieer	Lys van leerders wat JNA-toetse geslaag het
Berekeningsmetode	Deel die getal Graad 3-leerders wat JNA wiskunde-eksamen met 50% en hoër geslaag het deur die totale getal leerders wat die Graad 3 JNA wiskundetoets afgelê het en vermenigvuldig met 100.
Titel van aanwyser	PPM 706: Persentasie Graad 3-leerders wat 50% en hoër in wiskunde in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om die getal Graad 3-leerders wat JNA-wiskunde-eksamen slaag te verhoog.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Eksamens en Assesserings
Titel van aanwyser	PPM 707: Persentasie Graad 6-leerders wat 50% en hoër in huistaal in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal
Kort definisie	Getal Graad 6-leerders wat 'n stel nasionaal-gedefinieerde, basiese leervaardighede in tale bemeester het, soos verwoord in die Jaarlikse Nasionale Assesserings (JNA's) en uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal Graad 6-leerders wat die JNA taaltoets geskryf het.

Doel/belang	Om doeltreffendheid in die skoolstelsel te meet, met 'n fokus op die meting van bevoegdhede in die intermediêre fase
Beleidskakeel	MTSR en Eksamens en Assesserings
Bron/insameling van data	JNA-databasis
Hoe om te verifieer	Lys van leerders wat JNA-toetse geslaag het
Berekeningsmetode	Deel die getal Graad 6-leerders wat JNA taal-eksamen met 50% en hoër geslaag het deur die totale getal leerders wat die Graad 6 JNA taaltoets afgelê het en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om die getal Graad 6-leerders wat JNA-taaleksamen slaag te verhoog.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Eksamens en Assesserings
Titel van aanwyser	PPM 708: Persentasie Graad 6-leerders wat 50% en hoër in wiskunde in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal
Kort definisie	Getal Graad 6-leerders wat 'n stel nasionaal-gedefinieerde, basiese leervaardighede in wiskunde bemeester het, soos verwoord in die Jaarlikse Nasionale Assesserings (JNA's) en uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal Graad 6-leerders wat die JNA wiskundetoets geskryf het
Doel/belang	Om doeltreffendheid in die skoolstelsel te meet, met 'n fokus op die meting van bevoegdhede in die intermediêre fase
Beleidskakeel	MTSR en Eksamens en Assesserings
Bron/insameling van data	JNA-databasis
Hoe om te verifieer	Lys van leerders wat JNA-toetse geslaag het
Berekeningsmetode	Deel die getal Graad 6-leerders wat JNA wiskunde-eksamen met 50% en hoër geslaag het deur die totale getal leerders wat die Graad 6 JNA wiskundetoets afgelê het en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om die getal Graad 6-leerders wat JNA-wiskunde-eksamen slaag te verhoog.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Eksamens en Assesserings

Titel van aanwyser	PPM 709: Persentasie Graad 9-leerders wat 50% en hoër in huistaal in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal
Kort definisie	Getal Graad 9-leerders wat 'n stel nasionaal-gedefinieerde, basiese leervaardighede in taal bemeester het, soos verwoord in die Jaarlikse Nasionale Assesserings (JNA's) en uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal Graad 9-leerders wat die JNA taaltoets geskryf het.
Doel/belang	Om doeltreffendheid in die skoolstelsel te meet, met 'n fokus op die meting van bevoegdhede in die intermediêre fase
Beleidskakeel	MTSR en Eksamens en Assesserings
Hoe om te verifieer	Lys van leerders wat JNA-toetse geslaag het
Bron/insameling van data	JNA-databasis
Berekeningsmetode	Deel die getal Graad 9-leerders wat JNA taal-eksamen geslaag het deur die totale getal Graad 9-leerders wat die JNA taaltoets afgelê het en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om die getal Graad 9-leerders wat JNA Huistaal-eksamen slaag, te verhoog.

Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Eksamens en Assesserings
Titel van aanwyser	PPM 710: Persentasie Graad 9-leerders wat 50% en hoër in wiskunde in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal
Kort definisie	Getal Graad 9-leerders wat 'n stel nasionaal-gedefinieerde, basiese leervaardighede in wiskunde bemeester het, soos verwoord in die Jaarlikse Nasionale Assesserings (JNA's) en uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal Graad 9-leerders wat die JNA wiskundetoets geskryf het.
Doel/belang	Om doeltreffendheid in die skoolstelsel te meet, met 'n fokus op die meting van bevoegdheids in die senior fase.
Beleidskakeel	MTSR en Eksamens en Assesserings
Bron/insameling van data	JNA-databasis
Hoe om te verifieer	Lys van leerders wat JNA-toetse geslaag het
Berekeningsmetode	Deel die getal Graad 9-leerders wat JNA wiskunde-eksamen met 50% en hoër geslaag het deur die totale getal leerders wat die Graad 9 JNA wiskundetoets afgelê het en vermenigvuldig met 100.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om die getal Graad 9-leerders wat JNA-wiskunde-eksamen slaag te verhoog.
Verantwoordelik vir Aanwyser	Direktoraat Eksamens en Assesserings

Bylae B: Programprestasie-aanwysers (Provinsiaal) – Tegniese aanwysers

Program 2	
Titel van aanwyser	PPA 2.1. Persentasie leerders in die skoolstelsel behou vanaf Graad 10 – 12
Kort definisie	Meting van die mate (%) waartoe leerders wat Graad 10 begin, in dieselfde groep vorder na Graad 12 in openbare gewone skole
Doel/belang	'n Hoër % van leerders bly tot Graad 12 in die stelsel. Lei tot 'n akademies beter voorbereide werkmag; beter geleenthede vir leerders; toegang tot tersiêre onderwys word versterk; verminder die kwesbaarheidskoers onder leerders.
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig
Hoe om te verifieer	Data van EduInfosearch
Bron/insameling van data	Jaarlikse Skoolopname Direktoraat Kennis- en Inligtingsbestuur: Onttrek uit JSO-datastelsel
Berekeningsmetode	Die getal Graad 12-leerders verdeel deur die getal Graad 10-leerders uit dieselfde groep (twee jaar vroeër) as 'n persentasie
Databeperkings	Die berekening is slegs vir openbare gewone skole en is afhanklik van die administrasie van eenheidsrekords by skole. Dit weerspieël nie alle leerders in alle opvoedkundige sektore nie. Dit sluit die in- en uitmigrasie van leerders, sterftes en ander faktore uit.
Soort aanwyser	Uitset; Doeltreffendheid; Ekonomie; Billikheid
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Hoër as teiken is wenslik.
Verantwoordelik vir aanwyser	Gekoördineer deur Hoofdirekteur Distrikte; data ingesamel en gerapporteer deur DKB; Samewerkende poging sluit baie rolspelers in.

Program 7	
Titel van aanwyser	PPA 7.1 Persentasie leerders in Graad 3 wat aanvaarbare uitkomst in taal behaal
Kort definisie	Dit meet die proporsie van leerders wat aan die Graad 3- sistemiese toetse (taal) deelneem en die toetse slaag. Die slaagpunt vir die toetse word op 50% gestel
Doel/belang	Die aanwyser toon die algemene vlak van vaardigheid van leerders wat skool in die grondslagfase bywoon Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit die doeltreffendheid van die onderwysstelsel op grondslagfase meet
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Inligting oor verslae
Bron/insameling van data	Die basiese databron is die verslag wat voorberei is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer. Direktoraat: Navorsing Dit word onttrek uit die finale verslag wat voorgelê is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer.
Berekeningsmetode	Die getal leerders wat die toets slaag (50% en hoër) word uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal leerders wat die toets geskryf het.
Databeperkings	Skole wat minder as vyf leerders in Graad 3 het, neem nie aan die sistemiese toetse deel nie.
Soort aanwyser	Uitkomst
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Laer as gestelde teiken
Verantwoordelik vir aanwyser	Die bestuur van die aanwyser is 'n funksie van die Tak Kurrikulum, terwyl verslagdoening oor die aanwyser 'n funksie van die Direktoraat: Navorsing is.

Titel van aanwyser	PPA 7.2. Persentasie leerders in Graad 3 wat aanvaarbare uitkomst in wiskunde behaal
Kort definisie	Dit meet die proporsie van leerders wat aan die Graad 3- sistemiese toetse (wiskunde) deelneem en daarin slaag om die toetse te slaag. Die slaagpunt vir die toetse word op 50% gestel
Doel/belang	Die aanwyser toon die algemene vlak van vaardigheid van leerders wat skool in die grondslagfase bywoon. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit die doeltreffendheid van die onderwysstelsel op grondslagfase meet
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Inligting oor verslae
Bron/insameling van data	Die basiese databron is die verslag wat voorberei is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer. Direktoraat: Navorsing Dit word onttrek uit die finale verslag wat voorgelê is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer.
Berekeningsmetode	Die getal leerders wat die toets slaag (50% en hoër) word uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal leerders wat die toets geskryf het.
Databeperkings	Skole wat minder as vyf leerders in Graad 3 het, neem nie aan die sistemiese toetse deel nie.
Soort aanwyser	Uitkomst
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Laer as gestelde teiken
Verantwoordelik vir aanwyser	Die bestuur van die aanwyser is 'n funksie van die Tak Kurrikulum, terwyl verslagdoening oor die aanwyser 'n funksie van die Direktoraat: Navorsing is.
Titel van aanwyser	PPA 7.3. Persentasie leerders in Graad 6 wat aanvaarbare uitkomst in taal behaal
Kort definisie	Dit meet die proporsie van leerders wat aan die Graad 6- sistemiese toetse (taal) deelneem en die toetse slaag. Die slaagpunt vir die toetse word op 50% gestel
Doel/belang	Die aanwyser toon die algemene vlak van vaardigheid van leerders wat skool in die intermediêre fase bywoon. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit die doeltreffendheid van die onderwysstelsel op intermediêre fase meet
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Inligting oor verslae
Bron/insameling van data	Die basiese databron is die verslag wat voorberei is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer. Direktoraat: Navorsing Dit word onttrek uit die finale verslag wat voorgelê is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer.
Berekeningsmetode	Die getal leerders wat die toets slaag (50% en hoër) word uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal leerders wat die toets geskryf het.
Databeperkings	Skole wat minder as vyf leerders in Graad 6 het, neem nie aan die sistemiese toetse deel nie.
Soort aanwyser	Uitkomst
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Laer as gestelde teiken
Verantwoordelik vir aanwyser	Die bestuur van die aanwyser is 'n funksie van die Tak Kurrikulum, terwyl verslagdoening oor die aanwyser 'n funksie van die Direktoraat: Navorsing is.

Titel van aanwyser	PPA 7.4. Persentasie leerders in Graad 6 wat aanvaarbare uitkomst in wiskunde behaal
Kort definisie	Dit meet die proporsie van leerders wat aan die Graad 6- sistemiese toetse (wiskunde) deelneem en die toetse slaag. Die slaagpunt vir die toetse word op 50% gestel
Doel/belang	Die aanwyser toon die algemene vlak van vaardigheid van leerders wat skool in die Intermediêre fase bywoon. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit die doeltreffendheid van die onderwysstelsel op intermediêre fase meet
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Inligting oor verslae
Bron/insameling van data	Die basiese databron is die verslag wat voorberei is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer. Direktoraat: Navorsing Dit word onttrek uit die finale verslag wat voorgelê is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer.
Berekeningsmetode	Die getal leerders wat die toets slaag (50% en hoër) word uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal leerders wat die toets geskryf het.
Databeperkings	Skole wat minder as vyf leerders in Graad 6 het, neem nie aan die sistemiese toetse deel nie.
Soort aanwyser	Uitkomst
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarliks
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Laer as gestelde teiken
Verantwoordelik vir aanwyser	Die bestuur van die aanwyser is 'n funksie van die Tak Kurrikulum, terwyl verslagdoening oor die aanwyser 'n funksie van die Direktoraat: Navorsing is.
Titel van aanwyser	PPA 7.5. Persentasie leerders in Graad 9 wat aanvaarbare uitkomst in tale behaal
Kort definisie	Dit meet die proporsie van leerders wat aan die Graad 9- sistemiese toetse (taal) deelneem en die toetse slaag. Die slaagpunt vir die toetse word op 50% gestel
Doel/belang	Die aanwyser toon die algemene vlak van vaardigheid van leerders wat skool in die senior fase bywoon. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit die doeltreffendheid van die onderwysstelsel in die senior fase meet
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Inligting oor verslae
Bron/insameling van data	Die basiese databron is die verslag wat voorberei is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer. Direktoraat: Navorsing Dit word onttrek uit die finale verslag wat voorgelê is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer.
Berekeningsmetode	Die getal leerders wat die toets slaag (50% en hoër) word uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal leerders wat die toets geskryf het.
Databeperkings	Skole wat minder as vyf leerders in Graad 6 het, neem nie aan die sistemiese toetse deel nie.
Soort aanwyser	Uitkomst
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Laer as gestelde teiken
Verantwoordelik vir aanwyser	Die bestuur van die aanwyser is 'n funksie van die Tak Kurrikulum, terwyl verslagdoening oor die aanwyser 'n funksie van die Direktoraat: Navorsing is.

Titel van aanwyser	PPA 7.6. Persentasie leerders in Graad 9 wat aanvaarbare uitkomst in wiskunde behaal
Kort definisie	Dit meet die proporsie van leerders wat aan die Graad 9- sistemiese toetse (wiskunde) deelneem en die toetse slaag. Die slaagpunt vir die toetse word op 50% gestel
Doel/belang	Die aanwyser toon die algemene vlak van vaardigheid van leerders wat skool in die senior fase bywoon. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit die doeltreffendheid van die onderwysstelsel in die senior fase meet
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Inligting oor verslae
Bron/insameling van data	Die basiese databron is die verslag wat voorberei is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer. Direktoraat: Navorsing Dit word onttrek uit die finale verslag wat voorgelê is deur onafhanklike, eksterne diensverskaffers wat aangestel is om die toets te administreer.
Berekeningsmetode	Die getal leerders wat die toets slaag (50% en hoër) word uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal leerders wat die toets geskryf het.
Databeperkings	Skole wat minder as vyf leerders in Graad 9 het, neem nie aan die sistemiese toetse deel nie.
Soort aanwyser	Uitkomst
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Laer as gestelde teiken
Verantwoordelik vir aanwyser	Die bestuur van die aanwyser is 'n funksie van die Tak Kurrikulum, terwyl verslagdoening oor die aanwyser 'n funksie van die Direktoraat: Navorsing is.

Bylae C: Tegnieuse aanwysers vir jaarlikse teikens vir vyf-jaar strategiese doelwitte

Tegniese aanwysers vir jaarlikse teikens vir strategiese doelwitte

Titel van aanwyser SD 1.1.1	Ontwikkeling en implementering van die Plan vir Onderwyserontwikkeling
Kort definisie	Dit monitor die samestelling, implementering, hersiening en verbetering van 'n provinsiale Plan vir Onderwyserontwikkeling
Doel/belang	Die aanwyser sal vordering met die ontwikkeling en implementering van 'n nuwe Onderwyserontwikkelingsplan monitor. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit die samestelling van 'n plan meet, wat inskakel by die funksies van 'n nuut gedefinieerde hoofdirektoraat en die tydperk van versterking en groei wat die einde van die tydperk van kurrikulumhersiening en -verandering aandui.
Beleidskakel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Verskaffing van goedgekeurde plan. Bereiking van die mylpale wat ontwikkel moet word. Die verskaffing van mylpale sal ooreenkomstig die tydsraamwerk bevestig word gedurende 2016/17
Bron/insameling van data	Die plan sal beskikbaar wees ter insae nadat dit ontwikkel en goedgekeur is. Stappe van implementering sal aangeteken en gemonitor word. Bewyse van die stappe van implementering sal op lêer gehou word
Berekeningsmetode	Bewyse op lêer bygehou
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Inset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Bereik mylpale
Verantwoordelik vir aanwyser	Bestuur van die aanwyser is 'n funksie van die Hoofdirektoraat Kurrikulum- en Onderwyserontwikkeling.
Titel van aanwyser SD 1.1.2.	Onderwysers wat twee-week kursusse by die Kaapse Onderwys- en Leierskapinstituut bywoon
Kort definisie	Dit monitor 'n beduidende komponent van die provinsiale Plan vir Onderwyserontwikkeling.
Doel/belang	Hierdie aanwysers sal die bywoning monitor van onderwysers wat opleiding vir tydperke van twee weke by die Kaapse Onderwys- en Leierskapinstituut (KOLI) as deel van die Plan vir Onderwyserontwikkeling ondergaan. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien die deelname van onderwysers in 'n sistematiese en befondsde program om vaardighede in geïdentifiseerde behoeftes op te gradeer, gemeet word.
Beleidskakel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Rekords van kennisgewing van keuring vir die program; plaasvervangende onderwysers by skole; bywoningsrekords
Bron/insameling van data	Bewyse word deur die KOLI bewaar
Berekeningsmetode	Bewyse op lêer bygehou
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Inset
Titel van aanwyser SD 1.1.2.	Onderwysers wat twee-week kursusse by die Kaapse Onderwys- en Leierskapinstituut bywoon
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Bywoning van kursusse
Verantwoordelik vir aanwyser	Direkteur: Kaapse Onderwys- en Leierskapinstituut

Titel van aanwyser SD 1.2.	Getal skole wat aanlyn-bestuursdienste gebruik om sake te doen
Kort definisie	Skole werk inligting by, voltooi planne en rig versoeke aanlyn om met die beplanning en voorsiening van hulpbronne te help
Doel/belang	Die aanwyser sal die mate van voldoening aan vereistes vir data-insameling, Skoolverbeteringsplanne, versoeke om onderwysposte, verslagdoening oor verlof en ander administratiewe sake aandui. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit die departement se vermoë monitor om sake te doen met vinnige omkeertye en op grond van betroubare, huidige data te werk.
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Nakoming deur skole word op die Sentrale Onderwysbestuursinligtingstelsel (SOBIS) gevolg.
Bron/insameling van data	SOBIS-aftekening
Berekeningsmetode	Bewyse is aanlyn verkrygbaar uit huidige data asook die Monitoringsprogram vir Skoolverbetering (SIM).
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Deurlopend (huidig)
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Nakoming. Op teiken
Verantwoordelik vir aanwyser	Direkteur: Kennis- en Inligtingsbestuur
Titel van aanwyser SD 2.1.	Strategie vir kurrikulumbestuur ontwikkel en geïmplementeer
Kort definisie	'n Stel nuwe strategieë en ingrypings word voorgestel om die vernuwing van onderrig en die bereiking van die drie doelwitte van die WKOD te verseker.
Doel/belang	Die aanwyser monitor die samestelling, inisiëring, implementering, hersiening en hernuwing (oor die 5-jaar tydperk) van i. 'n Provinsiale Taalstrategie met gespesifiseerde fokusse en teikens ii. 'n Provinsiale Wiskundestrategie met gespesifiseerde fokusse en teikens iii. 'n Kurrikulumbestuurplan vir die ontwikkeling van wetenskaplike en tegniese vakke. iv. 'n Kurrikulumbestuurplan wat aan spesifieke behoeftes in die grondslag- en intermediêre fase aandag skenk v. 'n Plan van aksie om skole in die beplanning van die kurrikulum-aanbod te ondersteun. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit 'n omvattende en geteikende program van aksie spesifiseer en verseker om kurrikulumbestuur en -ontwikkeling tot voordeel van skole en leerders te verseker en sal verbetering in akademiese prestasie uitstippel en verseker.
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Finalisering van planne vir die implementeringskediule, insluitend mylpale en verslaggewing.
Bron/insameling van data	Afskrifte van planne en rekords van implementeringsprosesse, bv. kommunikasie met skole, aanvang van opleidingsprosesse, stappe wat ten opsigte van die kurrikulumaanbod by skole geneem is.
Berekeningsmetode	Bewyse op lêer bygehou
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Inset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Goedkeuring van planne; bereiking van mylpale; verbeterde akademiese prestasie en kurrikulumbestuur by skole.
Verantwoordelik vir aanwyser	Bestuur van die aanwyser is 'n funksie van die Hoofdirektoraat Kurrikulum- en Onderwyserontwikkeling

Titel van aanwyser SD 2.2	Getal skole wat kwartaalliks vir bestuursondersteuning besoek word
Kort definisie	Amptenare sal skole besoek om bestuursondersteuning te bied wat gegrond is op die nasporing van belangrike bestuursaanwysers en die behoeftes van die betrokke skole.
Doel/belang	Die aanwyser sal die ondersteuning monitor wat op 'n kontinuum van behoefte en teenoor belangrike bestuursaanwysers aan skole gebied word. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit ondersteuning oor bestuursaangeleenthede naspoor – dit sal kurrikulumbestuur insluit. Die maatstaf stem ooreen met die nasionale Programprestasiemaatstaf PPM 104: Getal skole wat deur distriksamptenare besoek word vir die doel van monitering en ondersteuning Dit sal die ingrypings onder Strategiese Doelwit 2.1. ondersteun.
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Monitering van Skoolverbetering (SIM)-verslae; Verslae oor Distrik-Onderwysbestuursinligtingstelsel; Rekords word deur skool of betrokke amptenare bewaar.
Bron/insameling van data	Monitering van Skoolverbetering (SIM)-verslae; Verslae oor Distrik-Onderwysbestuursinligtingstelsel; Rekords word deur skool bewaar
Berekeningsmetode	Bewyse bewaar op SOBIS, op DOBIS en deur amptenare en skole.
Databeperkings	Die databronne sal wissel, maar sal gesamentlik volop bewyse van ondersteuning verskaf
Soort aanwyser	Inset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Soortgelyk aan nasionale PPM.
Gewenste prestasie	100% van skole deur Kringbestuurders en/of 'n Kurrikulum- of Administratiewe Ondersteuningsbeampte ondersteun
Verantwoordelik vir aanwyser	Hoofdirekteur: Distrikte
Titel van aanwyser SD 2.3	Getal skole wat by uitleg van e-leer baat
Kort definisie	Om voordeel uit die provinsiale Wye Area Netwerk (WAN) te trek, sal die WKOD ondersteuning vir Plaaslike Area Netwerk (LAN) bied en vir SLIM-klaskamers reël. Afgesien van die voorsiening van geboue, handboeke, onderwysers, fondse, owerondersteuning en ander maatskaplike vennootskappe, is dit 'n spesifieke innovasie/spelwysiger wat 'n impak op die bereiking van die drie doelwitte van die WKOD sal hê.
Doel/belang	Die doelwit is om Optimale onderwysvoorsiening vir almal te voorsien, met 'n spesiale fokus op die mees behoeftige persone. 'Voorsiening' omvat 'n verskeidenheid elemente, van infrastruktuur en hulpbronne tot vakke en geleentheid. Die oogmerk van hierdie doelwit is om 'n fokus op die mees behoeftiges oor al die elemente wat tot sukses bydra, te verseker. Terwyl aandag aan al die elemente geskenk sal word (verwys na Program 6 en die nasionale Programprestasiemaatstaf PPM 207: Getal skole wat van mediahulpbronne voorsien word) is die uitsonderlike aanwyser wat vir hierdie doelwit gekies word 'Getal skole wat by die uitleg van E-leer baat' Die aanwyser sal die voorsiening van 'n LAN en verwante toerusting, sagteware en ondersteuning vir skole naspoor. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit die uitleg van 'n sistematiese program vir die versterking van onderrig en leer in skole meet.
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Rekords van toekenning en ondersteuning wat aan skole voorsien is
Bron/insameling van data	Bewyse word deur Projekbestuurder bewaar.
Berekeningsmetode	Bewyse op lêer bygehou
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Inset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Teiken bereik of oorskry.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direkteur: E-Leer

Titel van aanwyser SD 2.4.	Verskaf maatskaplike en finansiële ondersteuning aan skole
Kort definisie	Verseker steun aan 'geen skoolgeld'-skole en vrystelling van skoolgeld.
Doel/belang	Die aanwyser sal tred hou met die befondsing en maatskaplike ondersteuning wat aan skole verskaf word om die fokus op leerders en skole in nood te versterk. Hierdie aanwyser is belangrik aangesien dit die uitdruklike ondersteuning wat verskaf word meet om toegang tot onderwys te verseker.
Beleidskakeel	Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA), 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig Die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid (NEPA), 1996 (Wet 27 van 1996)
Hoe om te verifieer	Dit stem ooreen met PPM210: Getal leerders in openbare gewone skole wat by die 'geen skoolgeld'-skoolbeleid baat. Rekords van oordrag ter ondersteuning van die kandidaat vir vrystelling van skoolgeld.
Bron/insameling van data	Direktoraat Rekords (Fondse: Bestuursrekeningkunde)
Berekeningsmetode	Bewyse in direktoraat se rekords bygehou
Databeperkings	Geen. Die getal aansoekers vir vrystelling van skoolgeld kan nie akkuraat voorspel word nie, want dit is 'n faktor van nood en van inskrywing.
Soort aanwyser	Inset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Nakoming
Verantwoordelik vir aanwyser	Fondse: Bestuursrekeningkunde
Titel van aanwyser SD 3	Verwys na PPM302: Persentasie geregistreerde onafhanklike skole wat subsidies ontvang
Kort definisie	Getal geregistreerde onafhanklike skole wat gesubsidieer word, uitgedruk as 'n persentasie van die totale getal geregistreerde onafhanklike skole. Onafhanklike Skole: skole wat ingevolge die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASA) as onafhanklik geregistreer is of as onafhanklik beskou word. Fondse word oorgedra na geregistreerde onafhanklike skole wat om staatsubsidies vir leerders in hulle skool aansoek gedoen het en daarvoor kwalifiseer.
Doel/belang	Om toegang tot onderwys te verbeter
Beleidskakeel	Nakoming van skoolbefondsingsnorme en -standaarde vir onafhanklike skole
Hoe om te verifieer	Skoolbefondsingsnorme en -standaarde-databasis
Bron/insameling van data	Begrotingsoordragdokumente (hierdie dokumente lys skole, getal leerders en begrotingstoekenning).
Berekeningsmetode	Verdeel die totale getal geregistreerde onafhanklike skole wat gesubsidieer word deur die totale getal geregistreerde onafhanklike skole
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Ja
Gewenste prestasie	Alle kwalifiserende onafhanklike skole moet gesubsidieer word
Verantwoordelik vir aanwyser	Institusionele Bestuur en Beheerbeplanning
Titel van aanwyser SD 4.	Verwys na PPM201: Getal voldiensskole wat leerders met leerhindernisse bedien
Kort definisie	Getal openbare gewone skole wat voldiensskole is. Voldiensskole: is openbare gewone skole wat spesiaal toegerus en daarop ingestel is om 'n reeks leerhindernisse in 'n inklusiewe onderwysomgewing te behandel. Hierdie skole bedien grotendeels leerders met matige leerhindernisse.
Doel/belang	Om toegang tot openbare gewone skole deur leerders met leerhindernisse te meet. Alhoewel hierdie doelwit 'n aantal ander elemente het, is hierdie een gekies as 'n belangrike aanwyser van die program se algehele doeltreffendheid.
Beleidskakeel	Witskrif 6
Hoe om te verifieer	Inklusiewe Onderwys-skole se databasis
Bron/insameling van data	Lys van openbare gewone skole wat in voldiensskole omskep is of openbare skole wat voorsien is van hulptoestelle of gepaste infrastruktuur.
Berekeningsmetode	Telling van die totale getal voldiensskole.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee

Titel van aanwyser SD 4.	Verwys na PPM201: Getal voldiensskole wat leerders met leerhindernisse bedien
Gewenste prestasie	Om te verseker dat alle leerders met spesiale behoeftes toegang het tot skoolonderwys en dat geselekteerde openbare gewone skole in staat is om hierdie leerders te akkommodeer.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Inklusiewe Onderwys
Titel van aanwyser SD 5.	Verwys na PPM501: Getal openbare skole wat Graad R aanbied
Kort definisie	Totale getal openbare skole (gewone en spesiale) wat Graad R aanbied
Doel/belang	Om die voorsiening van Graad R in openbare skole te meet. Alhoewel hierdie doelwit 'n aantal ander elemente het, is hierdie een gekies as 'n belangrike aanwyser van die program se algehele doeltreffendheid.
Beleidskakeel	Witskrif 5
Hoe om te verifieer	OBIS-databasis
Bron/insameling van data	Afgetekende verklaring deur skoolhoof en distriksbestuurder (elektronies of drukstuk)
Berekeningsmetode	Telling van die getal openbare skole (gewone en spesiale) wat Graad R aanbied
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare skole met Graad 1 moet Graad R aanbied.
Verantwoordelik vir aanwyser	OBIS Direktoraat
Titel van aanwyser SD 6.	Verwys na PPM604: Getal klaskamers in openbare gewone skole gebou
Kort definisie	Getal klaskamers wat na verwagting gebou en aan openbare gewone skole voorsien sal word. Dit sluit bykomende klaskamers of mobiele klaskamers in bestaande en nuwe skole in. Klaskamers: Kamers waar onderrig en leer plaasvind, maar wat nie vir spesiale onderigaktiwiteite ontwerp is nie. Hierdie aanwyser sluit spesialiskamers uit.
Doel/belang	Om toegang tot die gepaste leeromgewing en infrastruktuur in skole te meet. Alhoewel hierdie doelwit 'n aantal ander elemente het, is hierdie een gekies as 'n belangrike aanduiding van die program se algehele doeltreffendheid.
Beleidskakeel	Riglyne oor skoolinfrastruktuur (moet bygewerk word)
Hoe om te verifieer	NOIBS-/infrastruktuur-databasis
Bron/insameling van data	Voltooiingsertifikaat
Berekeningsmetode	Rekordhouding van die totale getal klaskamers gebou
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Alle openbare gewone skole moet voldoende klaskamers hê.
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Skoolinfrastruktuur / Eenheid vir Infrastruktuurontwikkeling
Titel van aanwyser SD 7	Verwys na PPM 701: Persentasie leerders wat die Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) geslaag het
Kort definisie	Totale getal NSS-leerders wat die Nasionale Senior Sertifikaat-eksamen (NSS) geslaag het uitgedruk as 'n totale getal leerders wat die Nasionale Senior Sertifikaat afgelê het.
Doel/belang	Om die doeltreffendheid van die skoolstelsel te meet. Alhoewel hierdie doelwit 'n aantal ander elemente het, is hierdie een gekies as 'n belangrike aanduiding van die program se algehele doeltreffendheid.
Beleidskakeel	MTSR en Eksamens en Assesserings
Hoe om te verifieer	NSS-databasis en tegniese verslae
Bron/insameling van data	Lys van NSS-leerders
Berekeningsmetode	Deel die getal leerders wat die NSS-eksamen geslaag het deur die totale getal leerders wat die Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) afgelê het.
Databeperkings	Geen
Soort aanwyser	Uitset
Soort berekening	Niekumulatief
Verslagdoeningsiklus	Jaarverslag
Nuwe aanwyser	Nee
Gewenste prestasie	Om die getal Graad 12-leerders wat die NSS-eksamen slaag, te verhoog
Verantwoordelik vir aanwyser	Direktoraat Eksamens en Assesserings

Bylae D: Statistiese Tabel

Statistiese Tabel (huidige data)				
	Program 1	Jan 2016	Maart 31 2016	Maart 31 2017
ST101	Persentasie leerders in skole wat op 'n minimum vlak befonds word	100%	100%	100%
ST102	Persentasie skole met volle finansiële bestuursverantwoordelikheid op grond van assessering	79.95%	79.82%	80.30%
ST103	Persentasie vroue in SBD-posisies. (Persentasie kantoorgebaseerde vroue in Senior Bestuursdiens)	36.17%	30.43%	36.17%
ST104	Persentasie van vroue in skoolhoofposte	29.41%	29.15%	28.97%
ST105	Persentasie vroulike werknemers	66.62%	66.8%	67.14%
ST106	Getal skole vergoed ingevolge die beleid oor vrystelling van skoolgeld	548	548	551
	Program 2	Jan 2016	Maart 31 2016	Maart 31 2017
ST201	Getal leerders ingeskryf by openbare gewone skole (Graad 1 - 12 insluitend leerders met spesiale behoeftes)	985 315	985 315	999 914
ST202	Getal opvoeders in diens by openbare gewone skole	28 474	28 284	28 543
ST203	Getal nie-opvoedkundige personeel in diens by openbare gewone skole	6 233	6 093	6 125
ST205	Getal leerders met toegang tot die Nasionale Skoolvoedingsprogram (NSVP)	465 480	469 721	478 144
ST206	Getal leerders wat in aanmerking kom om by leerdervervoer te baat	58 252	57 517	58 217
ST207	Getal leerders met spesiale onderwysbehoefte wat in openbare gewone skole geïdentifiseer is	4 638	4 880	4 987
ST208	Getal gekwalifiseerde onderwysers van 30 jaar en jonger wat vir die eerste keer die staatsdiens as onderwysers betree	1 217	764	913
ST209	Persentasie leerders wat in klasse met nie meer as 45 leerders is nie	86.44%	86.44%	95.52%
ST210	Die persentasie jeugdige wat 'n Nasionale Senior Sertifikaat by 'n skool verwerf het ¹⁹	Nie beskikbaar	76.3%	71.9%
ST211	Die persentasie leerders in skole met minstens een opvoeder met spesialis-opleiding in insluiting ²⁰	11%	Nie beskikbaar	10%
ST212	Persentasie leerders per graad wat toegang tot werkboeke het	100%	100%	100%
ST213	Persentasie skole waar toegewese onderwysposte almal gevul is	51% huidig	82% ²¹	82%
ST214:	Persentasie leerders wat toegang tot die vereiste handboeke in alle grade en alle vakke het	100%	100%	100%
ST215	Getal sekondêre skole met 'n algehele slaagsyfer vir die skool van 60 en hoër in JNA (Graad 12 uitgesluit)	8 (2014)	nvt	nvt
ST216	Getal leerders getoets deur die Geïntegreerde Skoolgesondheidsprogram ²²	Nie beskikbaar	147 189	137 356

¹⁹ StatsSA data is gebruik vir die noemer

²⁰Verwys na opleiding in die Sifting, Identifikasie, Assessering en Ondersteuning (SIAO) beleid

²¹ Sluit permanent en kontrak in

²²Verantwoordelikheid van die Departement van Gesondheid

	Program 4	Jan 2016	Maart 31 2016	Maart 31 2017
ST401	Getal leerders in openbare spesiale skole ingeskryf	18 783	18 783	18 854
ST402	Getal opvoeders in diens by openbare spesiale skole	1 816	1 840	1 592
ST403	Getal professionele steunpersoneel in diens by openbare spesiale skole	Hangende	38	233
ST404	Getal nie-professionele en nie-opvoedkundige personeel in diens by openbare spesiale skole	1 000	948	923
ST405	Getal spesiale skole	72	72	72
ST406	Getal leerders in spesiale skole wat van hulptoestelle voorsien is ²³	Nie beskikbaar	Nie beskikbaar	Nie beskikbaar
	Program 5 (VKO)	Jan 2016	Maart 31 2016	Maart 31 2017
ST501	Getal leerders in Graad R by openbare skole ingeskryf	64 648	65 183	65 488
ST502	Getal Graad R-praktisyns wat per kwartaal by openbare gewone skole in diens is		In diens van die SBL en nie die WKOD nie	
ST503	Getal VKO-praktisyns opgelei	5 380	805 (vlak 5-gegradueerdes)	463 (vlak 5-gegradueerdes)
ST504	Getal leerders wat in voor-Graad-R ingeskryf is	15 267	1 663 (slegs openbare skole)	1 351 (slegs openbare skole)
	Program 7	Jan 2016	Maart 31 2016	Maart 31 2017
ST701	Getal leerders in Graad 12 wat die Nasionale Senior Sertifikaat-eksamen (NSS) geskryf het	53 721	53 721	50 847
ST702	Getal leerders wat die Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) geslaag het	45 496	45 496	43 725
ST703	Getal leerders wat toegang tot studies vir die B-graad in die Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) behaal het	22 379	22 379	20 804
ST704	Getal leerders wat wiskunde in die NSS-eksamen geslaag het	12 397	12 397	12 036
ST705	Getal Graad 12-leerders wat 50% of meer in wiskunde behaal	6 982	6 982	7 053
ST706	Getal leerders wat natuurwetenskappe in die NSS- eksamen geslaag het	8 813	8 813	8 239
ST707	Getal Graad 12-leerders wat 50% of meer in natuurwetenskappe behaal	4 840	4 840	4 663
ST708	Getal Graad 3-leerders wat 50% en hoër in huistaal in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal 5	56 243 (2014)	nvt	nvt
ST709	Getal Graad 3-leerders wat 50% en hoër in wiskunde in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal	59 634 (2014)	nvt	nvt
ST710	Getal Graad 6-leerders wat 50% en hoër in huistaal in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal	45 946 (2014)	nvt	nvt
ST711	Getal Graad 6-leerders wat 50% en hoër in wiskunde in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal	36 117 (2014)	nvt	nvt
ST712	Getal Graad 9-leerders wat 50% en hoër in huistaal in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal	25 317 (2014)	nvt	nvt
ST713	Getal Graad 9-leerders wat 50% en hoër in wiskunde in die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) behaal	4 441 (2014)	nvt	nvt
LET WEL: Die Jaarlikse Nasionale Assesserings (JNA) is nie in die oorsigjaar geskryf nie. LET WEL dat in die geval van die Nasionale Senior Sertifikaat eksamen, die uitslae soos op die datum van die Januarie 2016 aankondiging die uitslae is wat gebruik word.				

Hulptoestelle word deur die Departement van Gesondheid verskaf